

Genç Birikim'den...

Değerli Okuyucularımız,

Şükürler olsun O'na ki yeni bir sayı-
la yine karşınızdayız. Şükrediyoruz
ve sizleri selamların en güzeli olan
Allah'ın selamı ile selamlıyoruz; yolunda yürü-
yenlerden ve ahirette sevinenlerden kılmasını
diliyoruz.

Rabbimizden, başta Suriye olmak üzere,
şiddetli çatışmaların ve vahşi katliamların ya-
şandığı coğrafyalardaki Müslümanları ve tüm
mazlumları zalimlerin şerrinden muhafaza
buyurmasını diliyoruz. Malûmunuz geçtiğimiz
hafta Ankara'da 'Suriye Halk Ayaklanması ve
Bölgeye Etkileri' konulu bir panelimiz oldu. Ya-
zarlarımızdan Süleyman Arslantaş, Ali Kaçar,
Kazım Sağlam ile Rıdvan Kaya ve Müslüman
Kardeşler'in Suriye Lideri Muhammed Riyad
Eş-Şukfa'nın katıldığı panelde ayaklanma de-
ğişik boyutlarıyla ele alındı ve bölgesel etkileri
üzerinde duruldu. Panele coşkulu bir katılımın
olması, milletimizin Suriye'li kardeşlerinin du-
rumuna kayıtsız kalmadığını göstermesi bakı-
mından önemlidir.

Bizler evimizde sıcak ortamlarımızda çeşit
çeşit yiyeceklerle beslenip rahat rahat uyurken,
oralardaki insanların ne bir sıcak çorbası ne
bir battaniyesi ne de sığınacakları bir kulübe-
leri bile yok. Şimdilerde değişik hayır kurum-
larının ve insaf sahibi hayırseverlerin önyak
oldukları değişik yardım kampanyalarına şahit
olmaktayız, hutbelere konu edildiğini görmek-

teyiz. Yerine ulaşacağına kanaat getirdiğimiz
bu tür kampanyalara mutlaka katılmalı, başka
insanların da katkılarını yönlendirmeliyiz. Unut-
mayınız ki cihadı emreden ayetlerin neredeyse
tamamında canlarıyla cihaddan önce mallarıyla
cihad zikredilmektedir. Eğer biz elimizdeki malı-
parayı ihtiyaç sahipleriyle paylaşmıyor, onlar
üzerindeki haklarını sahiplerine vermiyorsa
Allah için canımızı vermekten söz etmek bizim
için laf-ı güzaftır, kuru bir iddiadır.

Sevgili Dostlar,

Sizler yıllardır Genç Birikim Dergisi'ni oku-
makta ve dergimizin aktivitelerini yakından ta-
kip etmektesiniz. Bu bizleri memnun etmekle
birlikte bir noktanın altını çizmek gerektiğini
düşünüyoruz. Dergiyi okumak yetmez okutma-
lıyız aynı zamanda. Dergimizi takip etmek iyi
bir şey ise, bunu bir başka kardeşimize de tav-
siye etmeli ve onun da yararlanmasını sağla-
malıyız. Dergimizi ne kadar çok okuyan ve de-
ğerlendiren olur ise kalitemiz o kadar yükselir,
bereketi o kadar artar.

Okumak, herkese her zaman gerekli, o rab-
bimizin ilk emri. Özellikle sömestr tatiline gi-
ren öğrenci kardeşlerimiz için bu tatilin fırsat
olduğu dikkatlerden kaçmamalı. Şüphesiz ki
okunacakların sıralaması da önemli, okunacak
ilk şey Kur'an ve Sünnet'tir, ondan sonra bizim
dergimiz veya diğer kaynaklar gelir.

Sözü daha fazla uzatmadan sizleri dergimiz-
le baş başa bırakıyor, Allah'a emanet ediyoruz.

Yıl: 15 Sayı: 164

**Sahibi ve
Sorumlu Yazı İşleri
Müdürü**
İbrahim Hakkı Toprak

**Genel Yayın
Yönetmeni**
Ali Kaçar

Yazışma Adresi
İlkiz Sokak No: 22/B
Sıhhiye - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

Yönetim Yeri

İlkiz Sokak No: 22/B
Sıhhiye - ANKARA
Tel : (0312) 229 67 18
Fax: (0312) 229 67 19

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı
Sistem Ofset
Strazburg Cd. No: 31/17
Sıhhiye - ANKARA
Tel: (0312) 229 18 81

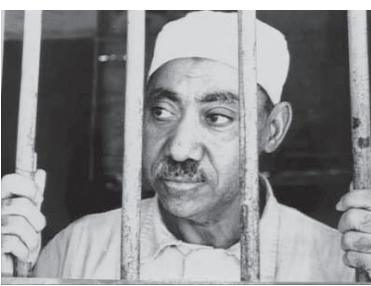
Baskı Tarihi:
08.01.2013

genc
BİRİKİM

web : <http://www.gencbirikim.net>
e-mail : gencbirikimdergisi@gmail.com

Abone Şartları:

Yurtiçi abonelik için 6 aylık abonelik ücreti olan
24.00 TL'yi Yurt dışı abonelik için 6 aylık abonelik
ücreti olan 35.00 TL'yi Yapı Kredi Bankası, Sıhhiye
Şubesi (Şub. Kod. 309, Hes. No: 69405472)
no'lu hesaba veya Ramazan DEMİRHAN 6157119
no'lu posta çeki hesabına yatırmanız ve Posta
Çeki alındı belgesinin fotokopisini ve adresinizi
İlkiz Sokak No: 22/B Sıhhiye /ANKARA adresine
göndermeniz yeterlidir.

Bu sayımızda...

3

Baas Partisinden PYD/PKK'ya Suriye Kürtleri
Ali KAÇAR

10

Ortadoğu Ülkeleri Nereye Gidiyor?
Süleyman ARSLANTAŞ

16

Suriye'de Hayat Normale Döner mi?
BBC'den Aktaran: Celal SANCAR

18

Ortadoğu İntifadası ve Suriye - Temel Dinamikler
Rıdvan KAYA

21

Devrim Sonrası İran'dan Mısır Devrimi'ne Bakış
Tevfik UĞUR

25

"Suriye Halk Ayaklanması ve Bölgeye Etkileri" Paneli Düzenlendi
Genç Birikim

28

Değişen ve Dönüştüren Cumhuriyet
Erdal BAYRAKTAR

32

1. Meclis'in Feshinden 2. Meclis'in Faaliyetlerine
Mustafa GÜLDAĞI

37

Şehâdetinin 46. Yılında Büyük Dâvâ Adamı: Şehid Seyyid KUTUB - IV
Ubeydullah TOPRAK

43

2012 Güz Dönemi Öğrenci Panelimiz Yapıldı
Genç Birikim

49

Oryantalizm
Cefai DEMİREL

52

Taklit Psikolojisi
Hayriye BİCAN

54

Bir Başka Açıdan İnfak "İnfak, Sadaka ve Zekât" - I
Tahsin ABDULGAFFAR

59

Bizler de Bu Yolda Başlarımızı Feda Edebilecek miyiz?
Nuray BİLGİLİ

60

Kur'an'ın Dört Temel Terimi Okumaları - I: İlah
Fatih PALA

62

Müslüman Bireyin Davet Sorumluluğu ve Ailesi
Barış KİMYA

64

Cemre Yakın
Ömer Ali TORTUM

Baas Partisinden PYD/PKK'ya Suriye Kürtleri¹

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Kürtlerin Suriye'deki tarihi yaklaşık 1000 yıl öncesine dayanmaktadır. Selahaddin Eyyubi ile birlikte Şam'da önemli sayıda bir Kürt mevcudiyeti oluşmuştur. Eyyubiler ve Memlükler döneminde Şam'ın ve Halep'in yönetiminde görev alan Kürtler yaklaşık 400 yıl Ortadoğu coğrafyasına hâkim olan Osmanlı devleti döneminde varlığını devam ettirmişlerdir. 19.yy'da Osmanlı yönetimi tarafından Anadolu ve Irak'tan bölgeye yerleştirilen Kürt aşiretleri ile bölgede yaşayan Kürtlerin nüfusu daha da artmıştır. Böylece Kürtler, Suriye'nin en geniş etnik azınlığı haline gelmiştir. Suriye'de yaşayan Kürtlerin büyük çoğunluğu Sünni'dir. Az sayıda Kürt ise Şii mezhebindedir. Kürtçe'nin Kırmançî lehçesini kullanmaktadırlar. Çoğunluk, ülkenin kuzeydoğusunda Irak ve Türkiye sınırı boyunca yerleşmiştir. Yüzde 30'u Halep'in kuzeyinde Afrin (Kürt Dağları) olarak adlandırılan bölgede yaşamaktadır. Fırat Nehri'nin Suriye'ye giriş yaptığı yer olan Ayn Al Arap'ta (eski Kürtçe adı Kubani/Kobani) yüzde 10'u bulunmaktadır. Yüzde 40 ise kuzeydoğu'da Cezire bölgesinde ikamet etmektedir. Kürt Dağı'nda yaşayanlar buranın yerli halkıdır. Cezire'dekiler ise sonradan gelen ve Suriye'nin vatandaşlığına almadığı Kürtlerdir. Bu bölgeler petrol kaynakları açısından ülkenin en zengin bölgeleridir. Suriye'nin Gayri Safi Millî Hâsıla'sının (GSMH) yarıya yakınının petrol gelirlerinden oluştuğu düşünüldüğünde, bölgenin önemi daha iyi anlaşılabilir. Buralar dışında

Şam, Halep ve Latakya'da önemli sayıda Kürt bulunmaktadır. Toplam nüfusları hakkında kesin rakamlar bilinmemektedir. Ancak çeşitli kaynaklardaki verilerden yola çıkarak, ülke nüfusunun yüzde 8 ila 10'u arasında olduğu söylenebilir. Bu da yaklaşık 1,25–1,5 milyon Kürt'e denk gelmektedir.²

Milli Mücadelenin başlamasıyla azınlık bir grubun dışında kalan bütün Kürtler bu mücadeledeki yerlerini almışlardır. Zaten gerek Osmanlı son Meclis-i Mebusan'ın 28 Ocak 1920'de ve gerekse Büyük Millet Meclisi'nin 18 Temmuz 1920'de kabul edip onayladığı Misak-ı Milli (Ahd-i Milli-Milli And) beyannamesi ile Kürtlerin yaşadıkları Irak ve Suriye toprakları dâhil Kürtler ve Türkler bir ve bütün olarak varlıklarını devam ettirecekleri taahhüt altına alınmıştı. Ancak ilerleyen yıllarda Mustafa Kemal bu sözünde durmamış, Milli Mücadele boyunca birlikte hareket ettiği Kürtlere sorma gereği bile duymadan, Kürtleri Suriye ve Türkiye arasında parçalanmış olarak yarı yolda bırakmıştır. Oysa bugünkü Suriye'nin Kuzeyinde kalan ve Kürtlerin yaşadığı coğrafya da Misak-ı Milli ile belirlenen ve asla vazgeçilmesi söz konusu olmayan sınırlar olarak Mustafa Kemal tarafından da kabul edilmişti. Nitekim Mustafa Kemal bir konuşmasında bu sınırların nereleri kapsadığını şöyle dile getirmişti; "... Doğu sınırına, Kars-Ardahan, Batum'u dâhil ederek düşününüz. Batı sınır Edirne'den bildiğiniz gibi geçiyor. En büyük değişiklikler güney sınırında olmuştur. Güney sınırı, İskenderun'un güneyinden başlar. Halep'le

1 Bu yazı, 30 Aralık 2012'de Ankara'da Genç Birikim tarafından düzenlenen 'Ortadoğu'da halk ayaklanmaları ve Bölgeye etkileri' konulu panelde yapılan konuşmanın yeniden düzenlenmiş özetidir.

2 <http://levantwatch.blogspot.com/2006/05/suriye-krtleri-ve-trkiye.html>

Katıma arasında Cerablus Köprüsü'ne uzanır bir hat ve doğu parçasında da Musul Vilâyeti, Süleymaniye ve Kerkük civarı ve bu iki bölgeyi bir diğere bağlayan hat. Bu sınır sırf askerî düşünceler ile çizilmiş bir sınır değildir, Milli Sınırımız'dır. Milli Sınırımız olmak üzere tespit edilmiştir. Fakat bu sınır dâhilinde düşünülmesin ki, İslâm unsurlarından yalnız bir cins millet vardır. Bu sınır dâhilinde Türk vardır, Çerkez vardır v.s. birçok İslâm unsuru vardır. İşte bu sınır birlikte yaşayan, bütün maksatlarını, bütün manasıyla birleştirmiş olan kardeş milletlerin, Milli Sınırı'dır. (Hepsi İslâm'dır, kardeşler).³

Ancak bu konuşma ve taahhüde rağmen 20 Ekim 1921'de Fransa ile yapılan Ankara Antlaşmasıyla, bugün Suriye sınırları içinde kalan Kürt bölgeleri Doğulu ve Güneydoğulu ve daha birçok milletvekilinin itirazına rağmen Fransa'ya terk edilmiştir. Ne yazık ki bu antlaşma ile parçalanmış aileler ve aşiretler 1946 yılına kadar birbirleriyle görüşme imkânı dahi bulamamışlardır. Bugün, Suriye'nin kuzeyinde yeni bir Kürt devleti doğuyor yaygarasını koparanlar, nedense, bunun Mustafa Kemal ve ekibinin 1920'lerde uyguladığı ırkçı, şovenist politikalarından kaynaklandığını unutmış gibidirler.

Milli Mücadele, Kürdüyle, Arabıyla, Çerkeziyle, Lazıyla ve daha birçok etnik grubuyla birlikte verilmiş bir mücadeledir. Ancak Mustafa Kemal ve ekibi, dönemin emperyal ülkelerince belirlenmiş senaryo gereği, gücü ve yönetimi ele geçirdikten

sonra, dönemin emperyal işgalci devletlerin bu etnik gruplara yap(a)madığını yaparak Türkleştirme politikasını uygulamaya koyulmuştur. Bu politikalar başkaldırı ise özellikle Hilafetin kaldırılması üzerine Şeyh Said tarafından başlatılmış, ancak başarılı olunamamıştır. Bu kıyam başarılı olamayınca Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaşayan Kürt halkına karşı tehcir başta olmak üzere zulüm politikaları uygulanmaya başlanmıştır. Hükümetin uygulamaya koyduğu Şark İslahat planı ve Birleşik bağımsız bir Kürt devleti kurmayı hedefleyen Hoybun Cemiyeti 1927 ile 1930 yılları arasında neden olduğu Ağrı isyanları Kürtlerin ülkeyi terk etmesine neden olmuştur. Bu politikalarından kaçan kimi aşiretlerden -ki bunların başında Milli ve Miran aşiretleri gelmektedir- 20-25 bin kadar Türkiye Kürdü Türkiye'yi terk ederek Suriye'nin kuzeydoğusunda bulunan Cezire bölgesine yerleşmiştir. Böylece Suriye'nin kuzeydoğu sınırlarında bulunan Cezire bölgesi, Kürt nüfusun yoğun olarak yaşadığı bir bölge haline gelmiştir.⁴

BAAS DÖNEMİNE KADAR KÜRTLER!..

1920'deki San Remo Konferansı ile Fransa'nın mandaterliğine bırakılan Suriye, Fransızların böl, parçala ve yönet politikası çerçevesinde, Maruniler, Nusayriler, Dürziler, Şam ve Halep olmak üzere 5 parçaya bölünmüştür. Fransızlar bu süreçte, diğer etnik gruplara tanıdıkları hakları Kürtlerden esirgemişlerdir. Kürtlerin 1928

ve 1938'deki özerklik talepleri de Fransızlar tarafından kabul görmemiştir. Bu durum 1946'da Suriye'nin bağımsızlığına kadar devam etmiştir. Kürtler, bağımsızlıktan sonra da bütün sıkıntılara, Araplaştırma ve asimilasyon politikalarına rağmen mevcut hükümetlerle birlikte hareket etmiştir.

Suriye'nin bağımsızlığına kavuştuğu 1946'dan sonra kısa aralıklarla kanlı darbeler birbirini izlemiştir. Ancak her şeye rağmen Bağımsızlık, parçalanmış Kürt aile ve aşiretlerinin birbirleriyle görüşme kolaylığını getirmiştir. Bu kolaylık, aynı zamanda göçü de tetiklemiştir. Bu nedenle de Kürtlerin yaşadığı bölgeler, 1950'li yıllardan itibaren ülke dışından göç almaya başlamıştır. Bunları tespit amacıyla 1962'de yapılan nüfus sayımında 1954'den önce bölgede yaşadığını kanıtlayamayan yaklaşık 200 bin civarında Kürt'e vatandaşlık hakkı verilmemiştir. 1963 Baas darbesinden ve özellikle de 1970'de Hafız el-Esad'ın bir darbeyle yönetimi ele geçirmesinden sonra Kürtlerin durumu daha da kötüleşmiş ve Kürtler dışlanmakla kalınmamış, aynı zamanda potansiyel tehlike olarak da görülmeye başlanmıştır. Bu nedenle asimilasyon politikaları çerçevesinde bölgede yaşayan Kürtlerin Suriye içinde tehirci, buna karşılık boşalan yerlere de Arapların yerleştirilmesi yönünde ırkçı politikalar izlenmiştir. Amaç, Suriye'nin kuzey sınırında oluşan Kürt yoğunluğunu azaltmak için bir Arap kuşağı oluşturmaktır. Nitekim Türkiye sınırı boyunca model köyler oluşturulmuş ve bu köylere çeşitli yerlerden Araplar getirtilerek yerleştirilmiştir. Ancak bu politikadan istenilen başarı elde edilemeyince, 1970'li yılların ortasından itibaren vazgeçilmiştir. Aslında bu uygulama, Türkiye'nin 1923'lerden sonra bire bir yaşadığı ve uyguladığı ırkçı, şoven politikaların gecikmeli de olsa Suriye'deki versiyonudur. Aslında ırkçı, ulusalcı, totaliter bütün rejimlerin politikaları çoğunlukla birbirinin tekrarıdır.

Suriye'de Kürtler tarafından ilk olarak 14 Haziran 1957'de Suriye Kürt Demokratik Partisi kurulmuştur. Rejim tarafından bu parti kısa bir süre sonra kapatılmış, kurucuların bir kısmı ise tutuklanmıştır. 1957'de kurulan Suriye Kürdistan Demokrat Partisi'nden ilk resmi ayrılık 1965 yılında meydana gelmiştir. Bu ayrılığın sonucunda aynı Kuzey Irak'ta olduğu gibi iki ana parti doğmuştur: Suriye KDP'si ve Kürt Demokratik İlerici Parti'si. Bugün mevcut olan bütün partiler, zaman içinde bu iki partiden ayrılarak ortaya çıkmış, zaman zaman yeni ittifaklar kurmuş, bazen de yeniden dağılmışlardır.

BAAS DÖNEMİNDE KÜRTLER

Fransızlar, Suriye'den çekildikten sonra iç karışıklıklar ve kanlı darbeler birbirini izlemiştir. Bu durum, Baas Partisi, Suriye yönetimini 8 Mart 1963'de bir darbe ile ele geçirdikten sonra da devam etmiştir. Emin el-Hafız'la başlayan Baas dönemi, ileri gelenleri arasında başlayan ihtilaf- lar ilerleyen zaman içerisinde çatışmaya dönüşmüş, 1966'da Emin el-Hafız'ın, 1970'de de Salah Cedit'in bir darbeyle uzaklaştırılmasından sonra Hafız el-Esad yönetimi Kasım 1970 itibarıyla tek başına ele geçirmiştir. Suriye halkı açısından ve dolayısıyla Kürtler açısından devam eden karanlık dönem, Hafız el-Esad döneminde daha da kötüleşerek devam etmiştir.

Hafız el-Esad yönetimi ele geçince, toplumun belirli kesimlerini iktidarın çeşitli kademelerine katsa da, Esad'ın kendisi Pan-Arabist bir anlayışa sahip idi. Esad'ın Pan-Arabist söylem ve politikaları özellikle de Araplar ile Kürtler arasındaki ulusal ayrımı daha da derinleştirmiş ve Kürtlere daha çok düşmanlık gösterilmesine neden olmuştur. Kürtler önce ulusal birliğe yönelik bir tehdit olarak tanımlanmış ve daha sonra ulusal kimliklerini ifade ettikleri veya ulusal eşitlik talep ettiklerinde rejime yönelik bir tehdit gibi algılanmışlardır. Bu nedenle Kürtlere yönelik 1962'den beri devam eden insanlık dışı uygulamalar, Hafız el-Esad döneminde de devam ettirilmiştir. Bir taraftan Suriye'deki Kürtler baskı altında tutularak en temel insani haklardan yoksun bırakılırken, diğer taraftan ise Türkiye'deki terörü kışkırtmak için PKK desteklenmeye başlanmıştır. Nitekim Hafız el Esad, 1979'dan itibaren 1999 yılında imzalanan Adana protokolüne⁵ kadar, kendi ülkesinde Kürtleri ezerken, onlara en tabi hakları olan vatandaşlık haklarını bile vermezken PKK'ya maddi ve manevi her türlü desteği sağlamıştır. PKK da, Suriye'deki Kürtler, Baas rejimi tarafından ezilirken, en tabi haklarından yoksun bırakılıp, baskı altında tutulurken onların haklarını hiç gündeme getirmemiş ve onlarla da hiç ilgilenmemiştir.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen Suriyeli Kürtler, 1990'lı yıllardan itibaren kültürel haklarını talep konusunda daha cesur davranmaya başladıklarını görmekteyiz. Bunun nedeni ise, 1991 yılından itibaren Kuzey Irak'ta var olan fiili Kürt oluşumunun bölgedeki Kürtler üzerinde müspet etki bırakmasıdır. Bununla bağlantılı ikinci bir neden ise 1990'larda Esad ve Saddam yönetimleri

⁵ Adana Protokolü ile ilgili daha geniş bilgi için bkz; Ali Kaçar, "TARİHİ SÜREÇ İÇERİSİNDE TÜRKİYE SÜRİYE İLİŞKİLERİ" başlıklı makale, Genç birikim Dergisi Mart 2012 sayısı.

arasındaki yakınlaşma ve bunun sonucu olarak Esad'ın Kuzey Irak'taki Kürtlerden desteğini çekmesidir. Daha önce Şam'ın desteğini kaybetmek için Suriye Kürtleriyle muhatap olmayan Barzani ve Talabani, Esad'ın politikasını değiştirmesiyle birlikte Suriye'deki Kürtlerle ilişkilerini geliştirmeye ve onları, açık bir şekilde olmasa da, desteklemeye başlamıştır.⁶

Diğer bir nedeni ise, Hafız el-Esad 10 Haziran 2000'de öldükten sonra yerine geçen oğlu Beşşar Esad, babasının tersine iktidarının ilk yılında oldukça reform yanlısı, liberal ve açık bir siyaset izlemeye başlamıştır. 'Şam Baharı' olarak adlandırılan bu dönemde, Beşşar Esad 2002 yılında Kürtlerin yoğun olduğu Hasake bölgesine yaptığı ziyarette, 1962 yılındaki Hasake sayımı ile ilgili durum için düzenleme yapılacağı sözünü vermiş, bu ziyaret esnasında bölgenin ileri gelen Kürt liderleriyle yaptığı toplantıda Beşşar Esad'ın açıklamaları ülkede yeni bir dönemin yaşanacağı umudunu doğurmuştur.⁷ Suriye'deki Kürtler, Beşşar Esad ilk döneminde, daha özgür davranmaya başlamışlardır. Nitekim Kürt partileri toplantılarını düzenlerken herhangi bir baskıyla karşılaşmadıkları gibi Kürtçe kitap ve kasetler açıkça satılmaya başlanmış ve açılan Kürtçe dil kurslarına herhangi bir müdahalede de bulunulmamıştır. Kürtlerin lehine gibi gözükken tüm bu olumlu gelişmeler, ABD'nin, 11 Eylül saldırılarından sonra otoriter yönetim olarak suçladığı Suriye, Irak ve İran'ı tehdit etmesi, Mart 2003'te Irak'ı işgal etmesiyle tersine dönmüş ve eski kısıtlamalar ve baskılar geri dönmüştür.⁸ Dolayısıyla bu özgürlük dönemi kısa sürmüş, toplantılar yasaklanmış ve yoğun tutuklamalar başlamıştır. Bu eskiye dönüşün nedenlerinden birisi, Beşşar Esad'ın bu değişimin kontrol dışına çıkarak ülkenin istikrarını bozabileceğinden, diğeri ise, Hafız Esad döneminden kalan bürokratik ve siyasi elitin etkili olması gösterilmiştir.

Suriye Kürtlerinin cesaretlenmesinin üçüncü nedeni ise, 2003'de Irak'ın işgali ile birlikte Irak'ta resmi olarak Kürt Bölgesel Yönetimi'nin kurulması bölgedeki Kürtler açısından bir dönüm noktası olmuş ve bütün Kürtlere güven ve umut vermiştir. Ancak Kamışlı'da, 12 Mart 2004 Cuma günü El Cihat ile El Fetih takımları arasında oynanan bir futbol turnuvası sırasında Arapların açtığı Saddam posterine, Kürtlerin tepki göstermesiyle

başlayan çatışmalar, çok kısa bir sürede Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı Ras el-Ayn, Haseke, Amude, Afrin ve Halep şehirlerine de yayılmıştır. Olaylar sırasında, Suriye bayrakları yakılarak, yerine Kürt bayrakları asılmış, bazı okullar, tren istasyonu, çok sayıda ev ve işyeri tahrip edilmiş, Hafız Esad'ın heykelleri devrilmiş, tren istasyonlarındaki vagonlar ile 4 kamu kurum ve kuruluş binası ateşe verilmiştir. 7-8 gün devam eden bu olaylarda, kimisine göre 25, kimisine göre 40, kimisine göre 52, kimisine göre de 150 kişi ölmüş ve yüzlerce kişi de yaralanmıştır. Suriye'deki Kürtler, belki de Suriye'deki varlıkları boyunca en büyük ve en çok ses getiren eylemlerini, bu Kamışlı'daki olaylarla gerçekleştirmişlerdir.

Kamışlı olaylarından önce son derece rejim yanlısı bir din adamı olan Kürt kökenli Şeyh Muhammed Maşuk Haznevi, Kamışlı'daki olaylardan sonra rejimden uzaklaşmış ve Kürtlere kültürel hak verilmesi konusunda çeşitli açıklamalar yapması üzerine Haznevi, Mayıs 2005'te ortadan kaybolmuş ve yaklaşık üç hafta sonra, Haziran ayı başında Kamışlı'nın yaklaşık 270 km. güneyindeki Deyr ez-Zor şehrinde ölü bulunmuştur. Suriye hükümeti, Haznevi'nin bir suç çetesi tarafından öldürüldüğünü açıklamasına rağmen Kürtler, bunun rejim tarafından gerçekleştirilen bir infaz olduğunu iddia etmişler ve geniş katılımlı gösteriler düzenlemişlerdir. Şeyh Muhammed Maşuk El Haznevi'nin oğlu Muhammed Murat El Haznevi de Antalya'da düzenlenen Suriyeli muhalifler toplantısında kendisiyle yapılan bir röportajda "Babamı Suriye rejimi öldürmüştür" diyerek Suriye rejimini adres göstermiştir. Kamışlı, Amuda ve Derbisiye'de, 1 milyon kişinin katıldığı gösteriler düzenlenmiştir. Gösterilere engel olmak isteyen polis, göstericilere ateş açarak 4 kişiyi öldürmüş ve 30 kişiyi de yaralamıştır.

SURİYE HALK DİRENİŞİ VE KÜRTLERİ..

Suriye'de direniş 15 Mart 2011'de başlamış ve kesintisiz olarak halen devam etmektedir. Suriye muhalifleri, direnişin başladığı günden bu yana defalarca yaptıkları toplantıların neticesinde, Suriye Ulusal Konseyi (SUK) çatısı altında direnişlerine devam etme kararı almışlardır. Bu Konsey'in başında yakın zaman öncesine kadar Fransa'da yaşayan Burhan Galyun bulunmakta idi. Daha sonra yine İsveç'te yaşayan Kürt asıllı Abdülbasit Sayda, şimdilerde ise, George Sabra getirilmiştir. Muhalif Kürt gruplar, kendilerine Kuzey Irak benzeri özerklik sözü verilmediği için Şepal Partisi (Mişel Temo'nun başkanı olduğu Gelecek Partisi) hariç bu Suriye Ulusal Konseyi'ne katılmamışlardır. Özgür Suriye Ordusu ile bir-

6 <http://www.usak.org.tr/dosyalar/dergi/IdZgitj2V2vbuuxG/GkzJnS8yvQqpT5.pdf>

7 <http://www.erusam.com/makale.php?id=95>

8 <http://www.usak.org.tr/dosyalar/dergi/IdZgitj2V2vbuuxG/GkzJnS8yvQqpT5.pdf>

likte hareket eden Suriye Ulusal Konseyi (SUK) bugün Suriye’de, Esad rejimine karşı ölümüne mücadele vermektedir. Kürt gruplar, PYD (Kürt Demokratik Birliği-PKK’nın Suriye uzantısı) hariç, zaman zaman rejim karşıtı yaptıkları eylemlerle bu direnişi desteklemişlerdir. Ancak, SUK gibi silahlı bir mücadele içinde yer almamışlardır. PYD ise yakın zamana kadar Esad rejimi ile birlikte hareket etmiş, hatta Esad rejimine karşı muhalefet eden Kürt muhalif liderlerini sindirmek ve muhalif tutumlarından vazgeçirmek için saldırılarda ve suikastlarda bulunmuştur. Nitekim Baas rejiminin desteğiyle bölgeye gönderilen bir grup PKK’lı, SUK’a verdiği destekle bilinen Kamışlı’daki ‘Bedro aşiretinin lideri Abdullah Bedro’nun evine baskın düzenlemiştir. Bedro’nun ağır yaralandığı, 3 oğlunun ise hayatını kaybettiği saldırıdan sonra da PKK/PYD’nin muhalif Kürtlere yönelik baskısı devam etmiştir.

Abdullah Bedro, bu suikast saldırısından sonra aylarca yoğun bakımda kalmıştır. Suriye’de yaşanan gelişmeleri biraz iyileştikten sonra değerlendiren Bedro, Kürt bölgesinin PKK’nın uzantısı Demokratik Birlik Partisi’nin (PYD) eline geçmesi halinde Baas rejiminin uyguladığı zulmün aynen devam edeceğini söylemiştir. Bedro bu değerlendirmesinde, PKK’nın bu bölgeye Suriye yönetiminin desteğiyle yerleştiğini ve muhaberatla birlikte çalıştığını anlatmıştır. Ayrıca, örgütün hiçbir coğrafyada Kürtlerin yeni haklar elde etmesini istemediğini de belirtmiştir.

Şepal/Kürt Geleceği Partisi, Suriye Kürtleri arasında hızla yayılan ve aynı şekilde Suriye muhalefetiyle (SUK) de uzun soluklu istişare birlikteliği olan bir partidir. Enternasyonel bir sol programa sahip olan Şepal Partisi, Kürt sorununun çözümüne uzanan yolun bir bütün olarak Suriye’de hâkim Baas vesayetinin tasfiyesinden geçtiğini düşünmekte ve bunun da ancak Suriye muhalefeti ile ortak mücadele birlikteliği yoluyla başarılabileceğini savunmaktadır.

Baas rejimi ve dolayısıyla PYD, taban düzeyinde bölgenin en önemli üçüncü partisi olan Şepal’in ve lideri Mişel Temo’nun rejim karşıtı tutumundan ve SUK’la birlikte hareket etmesinden rahatsız olmuşlardır. Bu nedenle de, Mişel Temo’yu susturmak için PYD güçleri ile Baas rejimi 8 Ekim 2011’de düzenledikleri ikinci suikasta Mişel Temo’yu öldürmüşlerdir. Bununla yetinmemişler, ŞEPAL’in bir diğer yöneticisi olan Mişel Temo’nun yeğeni de 25 Mart’ta kaçırılarak öldürülmüştür. Bunun dışında ise Yekiti Partisi üyesi Şarzad Hac Raşit 14 Şubat 2012 tarihinde suikasta uğrayarak öldürülmüştür. PYD güçlerinin

rejim karşıtı muhalif grupları şiddet yoluyla susturduğuna dair daha birçok örnek bulunmaktadır.

Suriye’de muhalif Kürt partileri, üç ana gruba ayrılmış bulunmaktadır: Bölgesel Kürt Hükümeti (BKH) tarafından desteklenen Kürt Ulusal Konseyi (KUK), Türkiye, Körfez İşbirliği Konseyi ve Batı tarafından desteklenen Suriye Ulusal Konseyi (SUK) içinde bulunanlar ve Esad rejimi bağlantılı Ulusal Koordinasyon Kurulu (UKK) içinde bulunan ve PKK’nın uzantısı PYD olmak üzere.

Suriye Kürt Ulusal Konseyi (KUK):

Bu Konsey’in en etkili üyesi, Mesut Barzani tarafından da desteklenen Suriye-Kürt Demokratik Partisi’dir. Bu Parti bir anlamda Barzani’nin Kuzey Irak’taki Kürt Demokratik Partisinin bir kolu olarak kabul edilmekte, başkanı ise Barzani tarafından belirlenmektedir.

KUK, 26-27 Ekim 2011 tarihlerinde Suriye’nin Kamışlı kentinde yapılan bir toplantıdan sonra oluşan bir çatı örgüttür. KUK’un çatı örgüt olduğu Kürt Partilerinin talepleri şöyledir:

Suriye’deki kriz sadece otoriter ve totaliter sistemin değişmesi ile mümkündür. Güvenlik devleti yıkılmalı ve yerine halkın özgür iradesiyle belirlenen bir yönetim ve âdemi merkezîyetçi bir yapı kurulmalıdır. Güvenlik güçleri ve ordu şehirlerden çekilmelidir. Kendi tarihsel topraklarında yaşayan Kürt halkı Suriye’nin sosyal, ulusal ve tarihsel yapısının önemli bir parçasıdır. Bu durum Kürt halkının Suriye ulusunun önemli bir parçası olarak tanınmasını ve Kürtlerin birleşik bir Suriye devleti içinde kendi kaderini tayin hakkının kabul edilmesiyle sorunların çözümünü gerektirir. Din özgürlüğü ve azınlık hakları anayasayla garanti altına alınmalıdır. Suriye muhalefetine bir parçası olarak, rejimle bireysel diyalog reddedilmektedir.

Bu aşamadan sonra Suriye Kürtlerini tek bir çatı altında toplamaya yönelik ikinci toplantı Erbil’de gerçekleştirilmiştir. Başlangıçta 17-18 Aralık 2011 tarihlerinde yapılması planlanan toplantı, çeşitli anlaşmazlıklar sonucunda ertelenmiş ve ocak ayı sonunda yapılabiliştir. Erbil Toplantısı, 28-29 Ocak 2012 tarihlerinde Erbil ve Kürt Bölgesel Hükümeti’nin (KBH) en büyük toplantı salonu olan Saad Abdullah Toplantı Salonu’nda gerçekleşmiştir. Toplantının ilan edilen hedefleri olarak şunlar belirtilebilir:

—Kürt entelektüel ve sivil toplum mensuplarını Suriye Kürtlerinin sorunları üzerine bir araya getirmek.

—Suriye Kürtlerinin talepleri hakkında ortak bir yaklaşım geliştirmek

—Esad Rejimi'nin düşmesinden sonraki olası aşamaları tespit etmek ve oluşabilecek güvenlik açığını kapatarak.

—Kürtleri korumanın yollarını aramak Suriye Kürt partilerini tek çatı altında birleştirmek.

Erbil Toplantısı, 26–27 Ekim 2011 tarihlerinde Suriye'de Kamışlı'da gerçekleşen toplantıdan sonra ikinci önemli toplantı olarak kabul edilmektedir. Bir ölçüde de Kamışlı toplantısının tamamlayıcısıdır. Suriye Kürtleri, Kamışlı Toplantısı'nda amacın Kürt muhalefet hareketine temel teşkil edecek bir örgüt kurulması olduğunu, Erbil Toplantısı'nın da yurtdışındaki insanları bir araya getirmek ve ortak bir gündem yaratma amacını taşıdığını ileri sürmektedir. Erbil Toplantısı'nda Suriye Kürtleri için bir çeşit meclis görevi üstlenecek 47 üyeden oluşan bir Yürütme Konseyi adı altında bir kurum oluşturulmuştur.⁹

Mesut Barzani 9–10 Temmuz 2012'de Erbil'de (Hewlêr) bütün Kürt grupları tekrar bir araya getirerek ortak bir üst kurulun oluşturulmasını sağlamıştır. Bu toplantının diğer toplantılardan farkı PYD'nin de bu toplantıya katılmış olmasıdır. Bu toplantıya, ENKS (11 örgütten oluşan ve başını el-Parti'nin çektiği Suriye Kürtleri Ulusal Konseyi-SUK) ile PYD'nin, bağımsız bir güç olarak kendi öncülüğünde oluşturduğu UKK/MECLİSA GEL/ Halk Meclisi katılmıştır. Barzani'nin gözetiminde Erbil'deki müzakereler sonucunda iki konsey arasında üst yönetim organı olarak Yüksek Kürt Kurulu kurulmasına karar verilmiştir. Suriye'deki Kürt bölgesinin yönetiminde bu Yüksek Kürt Kurulu sorumlu olacaktır. Bu Kurul on üyeden oluşmaktadır. Bu üyelerin 5'i Kürt Ulusal Meclisi'nden (ENKS), diğer 5 üye ise PYD'den (Batı Kürdistan Halk Meclisi-EGRK) olacaktır. Bu toplantı sonucunda 7 maddelik de bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma maddeleri şöyledir:

1- Erbil (Hewlêr) anlaşmasının yerine getirilmesi için bir mekanizma oluşturulacak,

2- Batı Kürdistan Kürtlerinin siyasi çalışmalarını yönetmek amacıyla Kürt Yüksek Konseyi oluşturulacak,

3- Batı Kürdistan Kürtlerinin eylemlerini gözlemlemek için 3 uzman komite oluşturulacak,

4- Medya üzerinden yapılan tüm anti propaganda son bulacak,

5- Taraflar arasında şiddet kullanma lanetlenecek,

6- Anlaşmadan sonra iki hafta içinde gerekli komiteler oluşturulacak,

7- Erbil (Hewlêr) anlaşmasına bağlı kalınacak.

15 üyesi bulunan KUK'a, daha önceleri üye olmayan iki Kürt partisi bulunmaktaydı. Bunlardan birisi PYD'dir, ki bu Parti Ulusal Koordinasyon Kurulu'na (UKK) üyedir. Diğeri ise SUK'a üye olan Şepal/Gelecek Partisi'dir. KUK'un (Kürt Ulusal Konseyi), SUK (Suriye Ulusal Konseyi) çatısı altında faaliyet gösterebilmesi için şart olarak öne sürdüğü dört talebi bulunmaktadır:

1- Kürt halkının ve Kürt milli kimliğinin anayasal olarak tanınması.

2- Kürt problemini ülkenin genel milli konuları arasında sayılması.

3- Kürt halkına karşı uygulanan tüm ırkçı politikaların ve ayrımcı kanunların kaldırılması, bunların sonuçlarını ortadan kaldırılması için çalışmaya başlanması ve etkilenenlerin zararının karşılanması.

4- Kürt halkının milli haklarının uluslararası anlaşmalara göre politik anlamda yerleşmiş yönetim biçimiyle, Suriye'nin topraklarının birliği içerisinde tanınması.¹⁰

PYD (Kürt Demokratik Birliği) ve UKK (Ulusal Koordinasyon Kurulu):

Aslında bu Kurul'un içinde önceleri 1- Salar al-Şikhanî liderliğindeki Kürt Solcu Partisi, 2- Halit Issad liderliğindeki Kürt Demokratik Birlik Partisi (PYD), 3- Halit Sino liderliğindeki Demokratik Kürt Partisi, 4- Mahmut Davut liderliğindeki Suriye Demokratik Kürt Partisi olmak üzere dört parti bulunmakta idi. Ocak 2012 ayında KUK'un aldığı karara uyararak Kürt Solcu Partisi, Demokratik Kürt Partisi ve Suriye Demokratik Kürt Partisi UKK'dan çekilme kararı almışlar ve UKK'nın içinde sadece PYD kalmıştır.

PKK'nın Suriye'de bulunduğu süre içerisinde kendi elemanlarının bir kısmını (bu rakamın %20 oranında olduğu söylenmektedir) Suriye Kürtlerinden devşirmiştir.

Suriye Türkiye ilişkilerinin gelişmesine paralel olarak Suriye'de faaliyet gösteren PKK'nın da işi zorlaşmış ve faaliyet gösteremez hale gelmiştir. Bu nedenle PKK, Suriye Kürtleri arasında kendi doğrultusundaki Kürtlere 2003 yılında Demokratik Birlik Partisi'ni yani PYD'yi kurdurmuştur. Uzun yıllar boyunca Suriye'de ikamet eden PKK'lıların girişimiyle kurulan partinin üst düzey elemanları

uzun süre Suriye’de yaşamış 2010 yılının sonlarında ise Esad Rejimi’nin baskısının ağırlaşması sonucunda çoğu Kuzey Irak’a kaçmıştır. Bu üyelerin büyük bir kısmı Suriye’de olayların başladığı Mart 2011’den itibaren Suriye’ye geri dönmeye başlamıştır. Bunlar Suriye’ye döndükten sonra Esad Yönetimi’nin izniyle PYD Kürtçe dil okulları, kültürel merkezler ve parti ofisleri açmaya başlamıştır. Gerek Suriye’deki Kürt partileri ve gerekse de genel kamuoyu tarafından “Suriye PKK’si” olarak tanımlanan bu parti, Suriye Kürdistanı’nın ikinci büyük partisidir. Silahlı milis güce sadece bu parti sahiptir.

PYD bir yandan Esad karşıtı Kürt örgütlenmesine karşı şiddet kullanarak bu örgütleri sindirmeye çalışmakta öte yandan, Kürtlerin asıl savunucusunun kendisi olduğu yönünde bir söylem ile diğerlerini işbirlikçilikle suçlamaktadır. 2003–2010 yılları arasında partinin liderliğini Fuat Ömer yürütmüştür. PYD’nin eş başkanlığını halen Salih Müslim Muhammed ve Ayşe Abdullah yapmaktadır. Partinin önemli konulardaki görüşleri şöyledir:

1- Rejim değişikliği olmaksızın Kürt bölgelelerinde demokratik özerklik.

2- Suriye’de Kürtlerin kendilerini yöneterek kendi kaderini tayin hakkına sahip olmaları ve demokratikleşme temelinde Kürt sorununun çözülmesi.

3- Suriye’ye yapılacak dış müdahale Türkiye’nin bu ülkedeki etkinliğini artırır. Bu da Suriye’de en çok Müslüman Kardeşlerin işine gelir.

DOHA TOPLANTISI VE KÜRT MUHALEFETİ

11 Kasım 2012’de Katar’ın Başkenti Doha’da yapılan toplantıda Suriye Muhalefeti yeni bir oluşuma gitmiştir. Bu yeni oluşumun ismi Suriye Devrimi Muhalefet Güçleri Koalisyonu olup başına da uzun yıllar Emeviye Camii imamlığını yapan Şeyh Ahmed Muaz el-Hatib getirilmiştir. Bu Koalisyon, kısa bir süre içerisinde 100 civarında ülke tarafından Suriye’nin meşru temsilcisi olarak tanınmıştır.

11 Aralık 2012’de Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS), DOHA toplantısına müteakip kurulan SMDK (Suriye Devrimi Muhalefet Güçleri Koalisyonu)’ya katılma kararı aldığını açıklamıştır. ENKS’nin Facebook sayfasından yapılan duyuruya göre Suriye Kürt Ulusal Konseyi dönem sözcüsü Faysal Yusuf yaptığı açıklamada, ENKS ile SMDK arasında 09.12.2012’den bu yana görüşmeler yapıldığını belirterek bu görüşmeler so-

nucunda ENKS’nin SMDK’ya katılma kararı aldığını söylemiştir.

Başından bu yana aktif katılımdan geri duran Kürtlerin önemli bir kısmından oluşan ve 16 adet siyasal partiyi bünyesinde barındıran ENKS’nin Esad rejimi ile mücadele eden Muhalefet grubuna katılmasının Suriye rejimi açısından büyük bir darbe, Suriye Muhalefeti açısından ise önemli bir kazanım olduğu açıktır. ENKS açıklamasında SMDK lideri Muaz el-Hatib ile yapıldığı söylenen anlaşmanın detaylarından bazıları şöyle:

—Kürtlerin yüzde 15 ile temsili

—Başkan yardımcısının Kürtlerden olması

—Kurulacak yeni Suriye devletinin isim düzeyinde etnik vurgulardan arındırılarak eski “Suriye Arap Cumhuriyeti” adının “Suriye Cumhuriyeti” şeklinde değiştirilmesi.

Anlaşmada ayrıca devrim sonrasında bölgede seçime gidilerek Kürtlerin kendilerini temsil edecek siyasal kadroları seçmesinin gereği ve Kürt halkının haklarının anayasal güvence altına alınmasına da yer verildi. Ek olarak Muaz el-Hatib’in varılan bu katılım sözleşmesinin uluslararası toplum tarafından da tanınacağı yönünde bir beyanatta bulunduğu ifade edildi.

Suriye muhalefetine tek çatı altında toplanması, Baas diktatörlüğünün ömrünü kısaltacağı muhakkaktır. Ancak, Suriye muhalefetine oluşturduğu bu koalisyonun, Batılı emperyal ve işgalci güçlerin de içinde bulunduğu 100 civarında ülke tarafından meşru kabul edilmesi akıllarda soru işareti meydana getirmektedir. Çünkü bu emperyal işgalci devletler, halkın iradesiyle belirlenen, hele hele Müslümanların gelme ihtimali olan bir yönetimi kabullenmeleri asla mümkün değildir. Peki, nasıl olur da, İhvan’ın da desteklediği ve başında Emeviye Camii eski imamı Şeyh Ahmed Muaz el-Hatib’in de bulunduğu bir oluşumu bu emperyal batılı devletler desteklemektedirler? Herkes biliyor ki, Suriye de dâhil Ortadoğu Halk ayaklanmalarında motor gücünü İslami oluşumlar –yani İhvan Teşkilatı- temsil etmektedir. Bu nedenle umut ve temenni ederiz ki, Kürdüyle, Arabıyla, Türkmeniyle kısacası topyekûn Suriye halkı, bir tağuti rejimden kurtulmuşken, ılımlı gibi görünen bir başka tağuti rejimin kucağına düşmezler. Çünkü kim/ler tarafından kurulursa kurulsun beşer aklının ürünü olan sistemler, Allah ve Resulüne isyan temeli üzerine kurulmuş sistemlerdir. Müslümanların böyle bir sistemi kabullenmeleri mümkün değildir.

Ortadoğu Ülkeleri Nereye Gidiyor?

Süleyman ARSLANTAŞ
sarslantas46@hotmail.com

FİLİSTİN

Hamas'ın Siyasi Büro Şefi Halid Meşal 37 yıl aradan sonra Gazze'ye gitti. Gidişi, oradaki temasları ve konuşmaları Ortadoğu ile ilgilenen hemen herkesin ilgisini çekti. Bilhassa veda konuşmasında söylediği; 'Nehirden denize kadar Filistin toprağıdır.', 'Biz, Yahudilere değil, Siyonizm'e karşıyız.', 'Biz Filistinliler bir bütünüz.' Ve benzeri birçok önemli mesajlar verdi Halid Meşal.

Ne demek Filistin toprakları nehir denize kadar ifadesi? Aslında bu ifade yeniden baş dönüşün bir ifadesidir. 29 Kasım 1947'de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Filistin topraklarında Yahudi ve Filistin devletlerinin kurulmasını kararlaştırırken (181 sayılı karar) Doğu Kudüs'ün de uluslararası bir statüye kavuşmasını içeren 14 maddelik bir karar almıştı. Ancak 15 Mayıs 1948'de İsrail Devleti kuruldu ve ne yazık ki aradan geçen bunca zamana rağmen Filistin Devleti halen kurulamadı.. Üstelik önce Filistinlilere tahsis edilen topraklar Ürdün ve Mısır tarafından paylaşıldı, ardından da Haziran 1967 Savaşı'nın sonrasında İsrail tüm toprakları işgal etti. Suriye de bu işgale promosyon olarak GOLAN tepelerini hediye etti!..

BMGK 1967 savaşı sonrasında aldığı 242 sayılı karar ile iki devletli bir çözümün yanı sıra, İsrail'in 1967'de işgal ettiği topraklardan çekilmesini de kararlaştırdı. Keza 1973 savaşı sonrası 338 sayılı kararla da bunu teyid etti. Ne var ki İsrail bu kararların hiçbirisini tanımadı. Bilakis o günden bu güne işgale devam ediyor.

Araplar önce adı geçen kararları tanımamakta direndiler. Ardından FEZ doruğunda kararı kabul ettiler. Ve koro halinde Amerika'nın ve BM söylemini seslendirmeye başladılar: 'İsrail 1967 öncesi topraklarına çekilsin.' FKÖ, 1974'de kabul ettiği 'on nokta programı' ile 1948'de elde ettiği topraklardan çekilsin talebinden vazgeçerek; 1967 öncesi topraklarına çekilsin talebini dillendirmeye başladılar. İşte FKÖ'nün bu yaklaşımı FKÖ içerisinde çeşitli ayrılıkları, alternatif görüşleri beraberinde getirdi.(Bak. Filistin'de Siyasi Aktörler ve Partiler-SETA)

El-Fetih 1988'de İsrail'in varlığını 1967 öncesi sınırları ile tanımış ve bugün Halid Meşal'in 'nehirden denize kadar' söyleminin aksine, Batı Şeria ve Gazze'den oluşan bir Filistin devleti arzusunu karar altına almıştır. Keza Halid Meşal, Şeyh Ahmed Yasin, Yahya Ayyaş, Ramazan Abdullah Şallah, Mahmud Zahar, Şehit Rantisi ve İbrahim Guşşe gibi şahsiyetler bunu kabul etmemişler ve bunun sonucu olarak da 8 Aralık 1987'de başlayan İNTİFADA hareketi ile FKÖ'den ayrı ve Filistin topraklarının bütününe sahip çıkan bir söylemi dillendirmeye başlamışlardır. Zaten, eğer Hamas tüm işgal altındaki toprakları kapsayan ve İslâmi içeriği ön planda olan ve yine içlerinde Şeyh Ahmed Yasin, İsmail Heniye vb. şahsiyetlerin olduğu bir yapıyı ortaya çıkarmasaydı, belki de, FKÖ ve Arafat Tunus'ta 15 Kasım 1988'de bağımsız Filistin Devleti'nin kuruluşunu ilan etmezdi.

Halid Meşal ve Hamas'ın öncü şahsiyetleri zaman zaman 1967 öncesini çeşitli nedenlerle

telafluz etseler de bugün, Halid Meşal'ın ağzından yeniden 1948 öncesi Yahudi varlığı ve Filistin realitesine vurgu ön plana çıkmaktadır. Oysa aynı Halid Meşal Şubat 2007'de BBC'e verdiği bir röportajda 1967'deki sınırları kabul edebileceğini söylemişti.

İkincisi, 'Yahudilere değil, Siyonistlere karşıyız' sözü de hem İslâmi bir yaklaşım hem de konjonktürel olarak ılımlı, Siyonizm'e mesafeli Yahudileri rahatlatan bir üslup olarak okunabilir. Elbette hiçbir Müslüman, hiçbir kimsenin ırkından dolayı onu dışlayamaz, ona düşmanlık yapamaz. Irkların, renklerin, dillerin ayrı ayrı olması Yüce Rabbimizin ayetlerindendir. Ve zaten bugün akli başında insani erdemliliğini yitirmemiş tüm Yahudi, Hristiyan ve Müslüman'ın bu bağlamda bir sıkıntısı yok.

Üçüncü olarak Halid Meşal vahdetten bahsetti. Bir bütünün parçası olduklarını ve yine bu parçaların birleşmesi gerektiğini vurguladı. Yani El-Fetih'e vurgu yaptı. El-Fetih, Hamas, İslâmi Cihad gibi örgütlerin yeniden bir çatı altında ve bir gaye etrafında birleşmelerini istedi. İlginç, Türkiye'nin konuğu olarak gelen ve TBMM'de konuşma yapan FKÖ lideri Mahmud Abbas da konuşmasında aynı vurguları yaptı. Doğrusu bunu kim organize etti ise güzel organize etmiş. Üstelik Halid Meşal'ın yeniden 1948 öncesine vurgu yapmasından sonra 13 Eylül 1993'te FKÖ adına Washington

Mutabakatı'nı imzalayan Mahmud Abbas'ın Meşal'ın sözlerine benzer sözler söylemesi tek kelimeyle güzel..

Filistin adım adım devlete doğru gidiyor. 29 Kasım 1947 BMGK İsrail'in kuruluşunu ve Devlet olmasını kararlaştırdı. Tevafuk, yine, 29 Kasım 2012'de de Filistin'in Devlet olmasını kararlaştırdı. Her ne kadar 'üye olmayan daimi gözlemci' sıfatı ile de olsa. Bu konuda son söz istifa eden ve şahinlerden olan İsrail Dışişleri Bakanı Liberman'ın olsun: 'Ne olaydı da ataları-mız bizi bu topraklara yerleştirmeselerdi.'

MISIR

Mısır'da Anayasa referandumunun ikincisi de gerçekleşti. Liberali, solcusu, demokrati, seküleri vs. toplamı % 30 bile etmedi. Mursi % 70'lere varan bir oy (% 63,8) oy çokluğu ile referandumu geçirdi. Kavga bitti mi, ya da kavga biter mi? Hayır. Bu kavga hep var idi ve var olmaya da devam edecek.

Ortadoğu'nun siyasi tarihini yeniden hatırlayacak olursak; Hilafet, Saltanat, Sömürge ve Ulus devlet süreçlerini görürüz. İlk üçü geride kaldı. Şimdi korunmak istenen Ulus devlet olgusudur. Batılılar, Ortadoğu'dan fizîken çekilirken

Ortadoğu'nun siyasi tarihini yeniden hatırlayacak olursak; Hilafet, Saltanat, Sömürge ve Ulus devlet süreçlerini görürüz. İlk üçü geride kaldı. Şimdi korunmak istenen Ulus devlet olgusudur. Batılılar, Ortadoğu'dan fizîken çekilirken ve yine kendi adamlarını çekerken, yerlerine kendilerinin yetiştirdiği elemanları bırakarak çekildiler. Bunlar Ulus devlet'i imal ettiler, ona sahip çıktılar ve yine ona zarar vermek isteyen kişi ve kurumları çeşitli iftira, suçlama ve ihanetle suçlayarak sürekli devre dışı bırakmaya çalıştılar.

ve yine kendi adamlarını çekerken, yerlerine kendilerinin yetiştirdiği elemanları bırakarak çekildiler. Bunlar Ulus devlet'i imal ettiler, ona sahip çıktılar ve yine ona zarar vermek isteyen kişi ve kurumları çeşitli iftira, suçlama ve ihanetle suçlayarak sürekli devre dışı bırakmaya çalıştılar. Bilhassa Yargı, Ordu ve sivil bürokrasiyi, Ulus devlete iman etmeyenlere teslim etmediler. Onları hep ötekileştirdiler. Onlara zaman zaman irticacı dediler, vatan haini dediler, zaman zaman da bölücü dediler. Bu söylediklerimiz, sömürge sonrası tüm Ortadoğu ülkeleri için geçerlidir. Türkiye, Mısır, İran, Irak, Ürdün vs. hepsi bu kategoridedir. Tabii ki Kuzey Afrika da..

Evet doğru. Mısır'da Arap Baharı'nın bir devamı olarak Müslüman Kardeşler'e mensup Muhammed Mursi ve onun partisi öne çıktı ve Mısır'da oyların % 70'ini Mursi'nin partisi ve Selefiler aldı. Ve de üstelik ulusalcıların zaman zaman dillerinden düşürmedikleri demokratik seçimler sonucu bu başarıyı elde ettiler. Tıpkı Tunus'ta Nahda'nın, Türkiye'de Ak Parti'nin elde ettiği gibi. Fakat ilginçtir bu seküler, laik, liberal her neyse bu herifler her yerde birbirlerine benziyorlar. Mısır'daki muhalefet ile Türkiye'deki muhalefetin söylemleri, sloganları neredeyse aynı.. Bu durumu Star gazetesi'nin Açık Görüş ekinde Nuh Yılmaz şöyle özetliyor: "Bu tartışmalar, derinden devam eden kavganın sadece farklı bir düzeyde tezahürü. Asıl kavganın Mısır'ın ve Ortadoğu'nun geleceği kavgası. Kavganın taraflarına bakıldığında bu net görülebiliyor. Mursi'ye dönük 'Diktatörlük' ve 'Firavun'luk' suçlamasını Batı başkentlerinde seslendirenlerin, Türkiye ile ilgili 'Putin'leşme', 'Otoriteleşme', 'Malezyalaşma' kampanyalarını yürütenler olduğunu görmek konuyu izah ediyor. Türkiye'de ümidini kesen bu kesimler, şimdi Mısır'ın geleceğini bu tartışmalar üzerinden ipotek altına almaya çalışıyor. 'Firavun'laşmadan bahseden muhalefet'in, Halk Meclisi ve Kurucu Meclis kapatıldığında yargı kararını alkışlayan isimlerden oluşması da içerideki koalisyondan pozisyonunu gösteriyor. Sandıkla iktidara gelemeyenler, asker-yargı vesayeti ile iktidara ortak olmaya çalışıyorlar..."(23.12.2012)

Mısır, sömürge sonrası yaklaşık 60 yıl Nasır, Sedat ve Mübarek yönetiminde kaldı. Bu çağdaş Firavunların yönetimine, zulmüne, sömürsüne, ülke imkânlarını emperyal güçlere ve onların yerli işbirlikçilerine peşkeş çekmelerine

ses çıkartmayanlar, halkın iradesi ile işbaşına gelmiş yönetime başkaldırmayı görev addediyorlar. Mısır, Türkiye, Tunus, Libya vd. dün tüm bu coğrafyada insan hakları, hukukun üstünlüğü, düşünce özgürlüğü gibi kavramlar uygulama alanında ayaklar altındaydı. Ne var ki bu saydığımız ülkelerin karanlıkta kalmış seküler, laik, liberal ve de demokrat aydınları tüm bunlara sessiz kalabiliyorlardı. Zira onların insana yaklaşımı çok farklı. Onlar, kendilerinden olmayanı ya da kendileri gibi düşünmeyen, yaşamayanları insan bile kabul etmiyorlar. Bu nedenle de Mısır'lı seküler bir aydın(!) kendi oyu ile Kahire'nin varoşlarındaki bir Mısır'lının oyunu aynı seviyede görmüyor. Zira onlar maraba'dır, marabayla elit bir olur mu?

Şu anda Mısır'da yaşananlara baktığımızda adeta on-onbeş yıl öncesi Türkiye'yi görüyoruz. Yargı-Ordu ve sivil bürokrasinin bu ülkede yaptıklarını bu gün aynı kurumlar Mısır'da yapıyor. İşin ilginç olan yanı da yalnız değil. Kendi sömürü, despot saltanatlarının devamını isteyen bölge ülkeleri yönetimleri de Mısır, Türkiye, Tunus, Libya gibi ülkelerdeki halk iradesinin öne çıkmasından rahatsızlar. Ve hatta bölgemizde önce İran'ın öncülüğünde mezhep eksenli bir kuşak oluşturuldu; İran, Irak, Suriye, Güney Lübnan'dan oluşan ve şimdi de Mısır vb. ülkelerdeki despot yönetimlere karşı başlatılan ayaklanma ve onun sonuçlarına karşı bir eksen oluştu. Bu eksenin başını Suudi Arabistan, İran, Körfez Emirlikleri ve İsrail çekiyor. Dikkat ederseniz birbirlerinden kopuk, hiçbir zaman için bir araya gelmeleri mümkün olmayan İran, Suudi Arabistan ve İsrail, Mısır'daki Müslüman Kardeşler Hareketi'nin karşısında adeta bir bariyer oluşturdular. Onlara göre 'su-i misal emsal oluşturur.' Yani Müslüman Kardeşler öncülüğünde Mısır'da olanlar onların da tahtını-tacını sarsar. Korkuları bu..

Tabii ki bu oluşumda İsrail'i ve İran'ı ayrı değerlendirmek lâzım. Galiba 1990'lı yılların başı idi. İsraili bir üst düzey deneyimli bir siyasetçiye gazetecinin birisi şöyle bir soru sordu: 'İsrail'in kuruluşunun üzerinden bu kadar yıl geçti. Görülüyor ki siz halen kuşatılmışlık ve güvenlik endişesi taşıyorsunuz. Niçin?' (Sanıyorum o kişi katledilen İzhak Rabin'di.) İlgili kişi cevap veriyor: 'Bizim, etrafımızdaki Arap yönetimlerinden şikâyetimiz yok. Onlar nezdinde herhangi bir meşruiyet sorunumuz da yok. Sorun yönetimlerde değil, halkta. Çünkü bu halkların ekserisi Müslüman. Onların İslâmi kimliği devam ettiği

sürece bizim meşruiyet ve güvenlik sorununuz devam edecektir.' Bu sözlerden de anlaşılacağı üzere İsrail etrafında sürekli halkına zulmeden, despot, onların aidiyeti ile ilgilerini kesen yönetimler istiyor. Keza aynı bağlamda Suudi'ler vb.'de bu gelişmelerden rahatsızlar. Diyelim ki Mursi işini rayına oturttu ve hem de Selefi'lerin katkıları ile buna muvaffak oldu. İnanın ilerleyen zaman dilimleri içerisinde bu kez Selefi'leri, Mursi'nin ve yönetiminin başına musallat ederler. Çünkü Türkiye-Mısır İslam dünyasındaki despot yönetimlerin devamlılığını tehlikeye düşürüyor. Mısır'ın ve Türkiye'nin, Mursi'nin ve Tayyip Erdoğan'ın müşterek suçları budur. Çünkü Cumhuriyet mitingleri ile bugünkü Mısır'daki Mursi karşıtı mitingler aynı, fark yok..

İRAN

İran'da İslam adına bir devrim gerçekleştirildi ve bu devrimin üzerinden 33 yıl geçti. Aslında bu gün için bu devrimin olgun, kendine güvenen ve etrafına güven veren bir konuma gelmesi beklenirdi. Zira Devrim önderi Humeyni'nin de hedefi böyleydi. O, devrimin temel ilkesini 'Tevhid'de Vahdet' olarak açıklamıştı. Ve ne yazık ki İslâmi ilkelere uyumlu olarak gerçekleştirilen devrim Şii ritüellere hapsedildi. Ve bu gün İran'daki yöneticilerin ve rehberiyet makamında oturan şahsın hedefinde ne ümmetin vahdeti var ne de tevhidde vahdet ilkesi. Onlar için varsa da yoksa da kendi yönetimlerinin devamı ile bir de Şii'lik anlayışının tüm İslam coğrafyasında hayat bulması. Hani yer yer Türkiye'deki bazı alevi önderler, siyasiler 'Alevilik ayrı bir din'dir.' derler. Tabii ki bizler bunu kabullenmez ve kınarız. Ve bu bağlamda Alevilerin Cem evi istek ve vurgularını da Cami'yi adres göstererek reddederiz. Bu yaklaşımın doğruluğu-yanlışlığı bir tarafa. Ancak bugünkü İran yönetimi ve İran merkezli Şia anlayışı da bizim mezhep olarak gördüğümüz inanç ve ibadet anlayışlarını onlar 'din' olarak görmekteler. Samimi bir Şia'ya isterseniz sorunuz: 'Siz mezhebi ne olarak kabul ediyorsunuz?' diye. Ben sordum ve cevabını birçok ke-reler aldım. Onlar mezheplerini din olarak kabul ediyorlar. Şimdi her halükârda kendilerini farklılaştırmaya çalışan ve yine siyaseten tüm uluslar arası platformlarda kendilerine destek olan Türkiye'yi kuşatma altına almak isteyen bir zihniyetin hem kendi aydınları, hem yakın ve uzak komşuları, hem de dünya sistemi içerisinde bu halleri ile yola devam etmeleri zor gözüküyor. Ve tabii ki İran da tıpkı İsrail gibi her geçen gün

bir meşruiyet ve güvenlik sorunu yaşayacaktır. Bundan kurtuluş yok mu? Elbette var. Sonuç olarak bölge ülkelerindeki halklar Müslüman. İran'ın da, Türkiye'nin de ve halkı Müslüman olan ülkelerin de insanların ortak paydası; Kur'an, Hz. Peygamber'in (a.s) sahih sünneti (Kur'an'la örtüşen) ve Ehl-i Beyt sevgisidir. Yeniden bu ortak paydanın ihyasına çalışılırsa niçin vahdet sağlanmasın? Ama siz gerek Şia gerekse Sünni anlayışlarınızı bu ortak paydanın yerine ikameye çalışırsanız elbette ne Allah'ın razı olacağı hale, nede insanınızı razı edecek bir yönetime kavuşabilirsiniz.. Bu halinizle hem Şiiler, hem de Sünniler ancak Allah'ın dostlarını değil, Allah'ın düşmanlarını sevindirirsiniz.

IRAK

Irak toprakları Hz. Ömer zamanında fethedilerek İslam topraklarına dâhil olmuştur. O tarihten günümüze kadar genelde siyaseten Sünni yönetimler işbaşında olmuşlardır. Tâ ki Amerika Irak'ı işgal edinceye kadar.. Şimdi bazılarınız Osmanlı'nın son dönemlerini ve keza İngilizlerin işgal yıllarını ne yapacağınız diyebilir. Mesele, bugün ne oldu da Amerika Irak'ı Şii yönetime teslim etti. Düşünebiliyor musunuz bir taraftan Şii İran'a karşı düşmanca tavırlar, onlara ekonomik ambargo ve yine nükleer çalışmalarını sabote girişimleri ama diğer yandan da İran'ın devrim ile birlikte oluşan Saddam, Mücahidan-ı Halk, Pejak ve Taliban gibi düşmanlarını yok etme girişimleri. Yetmedi bir de Irak'taki Nuri El-Maliki yönetimine destek ile 1952'den beri NATO üyeliğinde ortak oldukları, çeşitli ikili anlaşmalarla müttefik oldukları Türkiye'nin Güney'den kuşatılması.. Bu kuşatma fiilen devam ediyor. Ama öncelikle Irak'ın kendi içerisindeki oluşumlara bir göz atalım. Malûmunuz

Saddam sonrası Irak yönetiminde Cumhurbaşkanı Sünni Kürt'lerden, Başbakan Arap Şii'lerden, Cumhurbaşkanı yardımcısı Sünni'lerden oluşmuştu. Nuri El-Maliki bu oluşumdan rahatsız. Önce Sünni Tark Haşimi'yi uzaklaştırdı ve beş kez gıyabında idama mahkûm ettirdi. Ardından Felluce'li Sünni bir Arap olan Maliye Bakanı Rafi İsavî'nin ofisini basarak 150 adamını gözaltına aldı. Keza Kuzey Irak Kürt yönetimine karşı adeta savaş ilan etmiş durumda. Çünkü Kuzey Irak yönetimi Türkiye ile yakın ilişki içerisinde. 2012 yılını Kuzey Irak-Türkiye 8 milyar dolar'lık ticaret hacmi ile kapattı. Üstelik İran'ın da engin katkıları ile oluşan ve Türkiye'yi Güney'den çevreleyen Şii kuşak, Türkiye'nin Ortadoğu'ya açılımına izin vermek istemiyor. Bu durum çok tehlikeli. Türkiye gerek Irak ve gerekse Suriye sınırında bu kuşatılmışlığa uzun süre izin vermez. Hele hele Bağdat yönetimi Kuzey Irak'a saldırırsa muhtemelen Türkiye'nin Kuzey Irak'ın yanında yer almaktan başka şans yok. Allah (c.c) cümlesine basiret versin..

SURİYE

Beşşar Esad'ın Sünni yardımcısı ve uzun yıllar Suriye'nin dış politikasına yön veren Faruk El-Şara yaptığı bir konuşmada Suriye'deki iç savaşın kazananının olmayacağını belirtti. Yine Rusya Devlet Başkanı Putin; 'Bizi ilgilendiren esas şey Esad'dan çok Suriye'nin kade-

ridir. Esad sonrası ne olacağıdır. Orada neler olup-bittiğinin farkındayız.' Dedi. Lavrov, Suriye ile ilgili bir soruya verdiği cevapta: 'gidin onu Esad'a sorun' dedi. Dışişleri Bakanı Davutoğlu; Esad rejiminin gitmesinin an meselesi olduğunu belirterek: "Daha fazla felaketi önlemek için bu geçiş ve değişimin ne kadar hızlı olacağı uluslararası camiaya kalmış durumda." Dedi.

Galiba 15 Mart 2011'de başlayan Suriye olayları ya da Arap Baharı'nın Suriye versiyonu sona doğru yaklaşıyor. Zira Suriye'deki olayların, Beşşar Esad rejiminin devam etmesinin önemli nedenlerinden birisi de şüphesiz İsrail'in güvenliği konusudur. Bu güvenliğin geçici ya da daimi çözüm unsurlarından birisi Filistin Devleti'nin kurulmasıdır. 29 Kasım 2012'de BM'de alınan karar bunun önünü açmıştır. Ürdün faktörünün halli ile pratize edilmesi bir hayli kolaylaşacağı benziyor. Yani Suriye olaylarının ilk başını yiyeceği bölge ülkelerinin başında Ürdün geliyor. Yine Suriye'ye destek veren iki önemli ülkeden biri olan İran bir şekilde ikna edilirse yani Güney Lübnan'daki İran'ın öncü gücü Hizbullah'ın lojistik destek ihtiyacı için garanti verilirse, İran da Esad rejiminin arkasında durmaktan vazgeçebilir. Keza Doğu Akdeniz konusunda Rusya'nın ikna edilmesi gerekiyor. Rusya açıkça: 'Yalta açıkça revize ediliyor, hani benim payım.' Diyor. Belki Lazkiye ve etrafında

oluşacak olan otonom Nusayri bölgesinde Rusya'ya Doğu Akdeniz politikası için "üs" başta olmak üzere bir takım imkânlar verilirse onlar da desteklerini çekebilirler. İsrail hiçbir şekilde Esad rejiminin gitmesini istemiyor. Ama İsrail'i de hiçbir bölge ülkesi halkı istemiyor! Mursi yönetimine karşı her ne kadar İsrail Suudi Arabistan, İran ve Körfez ülkeleri ile zımnî bir ittifak içerisinde olsalar da bu mevzii bir ittifaktır. Fakat esas göz ardı edilmemesi gereken bölge ülkelerinin başında Türkiye var.

TÜRKİYE

Türkiye, Arap Baharı sürecinde bölge ülkeleri içerisinde neredeyse net-açık bir diplomasi ortaya koydu. Tarafını gizlemedi. Genel anlamda halktan ve halkın beklentilerinden yana olduğunu, despot yönetimlerin karşısında olduğunu her fırsatta ifade etti. Doğru, belki de işin başından beri bunu ortaya koyarken, yönetimlere de söz söyleyebilecek bir mesafeyi muhafaza edebildi. Zira İran ve Türkiye'nin bölge ülkeleri nezdinde 'adil devlet-hakem devlet' bağlamında etkileri olabildi. Özellikle Suriye konusunda İran, halk nezdinde söyleyebilecek bir şey bırakmadı, Türkiye'nin de yönetim nezdinde söyleyebileceği bir şeyi kalmadı. Olsa bile muhatabı bunu dikkate almadı..

Suriye'de tarihte hiç görülmedik şekilde kan döküldü. En acısı da bu kan mezhep ekseni dökülen kanlar olarak algılandı. Adeta uzun yıllardan beri hem Türkiye içerisinde hem de Suriye'de herhangi bir Alevi-Sünni çatışmasından korkuldu, buna meydan vermemek için gayret gösterildi. Nitekim geçtiğimiz yıllarda Maraş, Çorum, Sivas olayları da bu minval üzere tertiplenmiş olaylardı. Hamd olsun tasarlayıcıların tasarladıkları kadar derin ve devam edici olmadı. Ancak Suriye özelinde bu konu ciddi bir şekilde kaşınıyor, maalesef İran da bu konuda sorumlu davranmıyor. Hatta yukarıda bahsettiğimiz Şii eksen, adeta bu ayırımı, yaklaşıma yardımcı oluyor. Eğer Türkiye ve bölge ülkeleri ellerini çabuk tutmazlarsa, başkaları kesinlikle

Esad rejiminin düşmesi ile birlikte Türkiye'nin önü açılacak, Türkiye'nin gerek GAP bölgesinde ve gerekse ülke genelinde üretmiş olduğu çeşitli tarım ürünleri, sanayi ürünleri için yeni, cazip bir koridor açılacaktır. Mısır ve Türkiye'nin başını çektiği bölgesel bir entegrasyon oluşumu söz konusu olabilir. Bu entegrasyon 1948'den bu yana başta Filistinliler olmak üzere zulümde sınır tanımayan İsrail'i sınırlama avantajını beraberinde getirir.

Suriye merkezli, en önemli uzantısı Türkiye olan yeni bir Alevi-Sünni çatışmasını körükler ve var olanın da devamını getirebilir. Bu durum Türkiye için, bölge için en tehlikeli bir durumdur.

Oysa Esad rejiminin düşmesi ile birlikte Türkiye'nin önü açılacak, Türkiye'nin gerek GAP bölgesinde ve gerekse ülke genelinde üretmiş olduğu çeşitli tarım ürünleri, sanayi ürünleri için yeni, cazip bir koridor açılacaktır. Mısır ve Türkiye'nin başını çektiği bölgesel bir entegrasyon oluşumu söz konusu olabilir. Bu entegrasyon 1948'den bu yana başta Filistinliler olmak üzere zulümde sınır tanımayan İsrail'i sınırlama avantajını beraberinde getirir. Geçmişteki adil uygulama örnekliğinden hareketle

Türkiye'nin Suriye'ye göstereceği dostane ilgi Suriye halkının yaralarının sarılmasına yapacağı katkı yöre halkına tekrar 400 yıllık Osmanlı uygulamasını hatırlatır.

Beşşar Esad rejiminin hâlihazırdaki duruma göre gitmemesi için hiçbir sebep yok. Bazılarınız, ama İran bunu istemiyor diyebilir. İran, Çavuşesku'nun da gideceğine ihtimal vermiyordu. Dönemin İran Cumhurbaşkanı Rafsancani, Romanya ile Aralık 1989'da birçok ikili anlaşmalara imza attı. Romanya dönüşü Çavuşesku devrildi ve 25 Aralık'ta da idam edildi. Yani İran maalesef basiretli, tecrübeli bir devlet gibi olayları ve gidişatını görmüyor ve görmediğini de görmüyor! Eğer yoğun ve yaygın bir mezhep çatışması yaşanmazsa Esad rejiminin ömrü tamam gibi gözüküyor. Kaldı ki Esad rejiminin Suriye'deki alternatifi 'Yönetici İslam' değil, Müslümanların yönettiği, demokratik, insan haklarına saygılı, düşünce özgürlüğüne önem veren bir rejim olacak. SUK'un da deklare ettiği bu, Suriye halkının da genel talebi bu.

Sonuç olarak Türkiye aşırı dalgalı olan bir okyanusta yol almaya çalışan bir gemi gibi. Denizin durulması kadar kaptan'a da, gemi personeli ve yolcularına da çok iş düşüyor. Allah'tan hayırlısı... (26.12.2012)

Suriye’de Hayat Normale Döner mi?

BBC’den Aktaran: Celal SANCAR
sancarcelal@yahoo.com

Suriye’de son bir ayda, muhalif güçler birçok taktiksel başarı elde etti. Uzmanlara göre bu, silahlı muhaliflerin hükümetin askeri hâkimiyetine meydan okuyabilecek güçte olduğunun işareti. Suriye hükümetine destek çıkan Ruslar, muhaliflerin zafere uzak olmadıklarını açıkça dile getirdi. Hatta Rus vatandaşlarının Suriye’den tahliyesine yönelik acil eylem planlarını bile tartışmaya başladılar. Muhalifler, merkezi hükümete bağlı polis birlikleri ile ordu güçlerinin bazı bölgelerden çekildiğini, yerlerine yerel sivil ve askeri konsey-

ler kurulduğunu söylüyor. Başkent Şam’ın 80 km kuzeyindeki Yabrud kasabasında kendisini ‘Fadi’ olarak tanıtan bir Suriyeli, ülkede ‘sıradan hayatın’ nasıl olduğunu aktarıyor:

İdare konseylerde

Ben Yabrud’un hükümet kontrolünün dışında olduğunu düşünüyorum. Hükümete bağlı birlikleri kasabada görmeyeli neredeyse bir yıl oldu. Beşşar Esad güçleri altı ay önce girmeye çalıştı ama Özgür Suriye Ordusu aynı gün onları püskürttü. O günden sonra hükümet birlikleri

Yabrud'un dışına çekildi. Artık yalnızca arada bir hava saldırısı düzenliyorlar. Vazgeçmiş gibi görünüyorlar. Belki de biz, diğer bölgeler kadar stratejik öneme sahip değiliz. Suriye'deki diğer şehirlere kıyasla biz daha az acı çektik. Son 18 ayda burada hayatını kaybedenlerin sayısı 40 ila 50 arasında. Kent iki konsey tarafından idare ediliyor. Askeri konsey daha çok rejim birliklerini püskürtmekle görevli. Diğer sivil konsey ise sağlık sisteminin işleyişi ve gıda tedarikinden sorumlu. Hava saldırıları olmasaydı, diğer normal kentlerdeki gibi yaşadığımızı söyleyebilirdim. Örneğin burada gıda kıtlığı yok. Ama başta yakıt olmak üzere her şeyin fiyatı çok arttı. Yaklaşık iki yıl önce litresi 25 Amerikan senti olan yakıt, şimdi 1 dolar 20 sente çıktı. Hava saldırıları da son dönemde arttı. Halk tedirgin.

'Hava saldırılarına alıştık'

Saldırlardan biri benim evimin yakınına düzenlendi ama ölen ya da yaralanan olmadı. Halk artık hava saldırılarına alıştı. Binalarının en alt katında yaşıyorlar. Hava saldırıları dışında genel olarak güvenli bir yer. Sokaklarda polisin yerini askeri konseye bağlı tugaylar aldı. Sokağa çıkma yasağı yok ama genelde halk gece saat 10'dan sonra evden dışarı çıkmıyor. Elektrikler bazen dört saat kesiliyor. Burada halkın çoğu, devrim öncesi 'orta sınıf' dediğimiz gelir düzeyine sahip. Çoğunun jeneratör ve yeterli yakıt alabilecek imkânı var. Aynı durum internet ve telefon hatları için de geçerli. Ama çalışıp çalışmamaları biraz şansa bağlı. Ülke dışında yaşayan ağabeyimle konuşabildiğim zaman kendimi şanslı hissediyorum. Ama tüm zorluklara rağmen halk normal hayata tutunmaya çalışıyor ve birbirine destek oluyor.

Burada hem Hristiyanlar hem de Müslümanlar yaşıyor. Yabrud tarihi bir bölge. Aslında, Suriye'nin en eski kilisesi de burada. Hristiyanlar Noel kutlamalarına hazırlanıyor. Şimdilik çok keyifli bir kutlama olmasa da daha önce öyleydi. Sokaklar süslenmeyecek ama biz de onlarla beraber Noel'i kutluyoruz, onlara iyi dileklerini iletıyoruz.

Gitmek mi kalmak mı?

Hristiyanlar kent nüfusunun dörtte birini oluşturuyor. Mezhep tartışmaları ise gerçeklikten uzak, buraya uğramıyor. Bunlar, rejimin kendi propagandasını yapmak için kullandığı uyarılar sadece. Yabrud'un nüfusu yaklaşık 60

bin. Humus'tan gelen 20 bin mülteci de bizimle yaşıyor. İhtiyaçları bölge halkı ve sivil konsey tarafından karşılanıyor. Çocuklarımı evimize yakın olan okullarına götürüyorum. Ben yazarım ama karım hastanede çalışırken ben de ek iş yapıyorum. Birçok tanıdığım kenti uzun zaman önce terk etti. İşler kötüye gitmeye başlayınca ben de bir iki defa ülkeyi terk etmeyi düşündüm. Yaşım kırkı geçkin ve ben devrimler ve özgürlüklerle ilgili içi boş sloganlarla büyüyen bir kuşaktan geliyorum. Ama şimdi ülkede kalmayı ve gerçekten yaşamayı tercih ediyorum. Şu an yerinde olmak istediğim en son kişiler ülke dışındaki Suriyeli muhaliflerdir. Ülkemde kalıp yazıp çizmeyi tercih ederim. Aslında buna, rejimin giderek artan hava saldırılarını da açıklayan 'ülke içinde ülke' diyebilirsiniz. Rejim diğer bölgelerin de aynı yoldan gitmesini istemiyor. Bence Yabrud ve Halep'in kuzeyi gibi diğer birçok kent de hükümet kontrolünden çıkacak. Bana kalırsa bu, artık zaman meselesi. Halkın kentlerin idaresi için yöneticilere ihtiyacı olacak. Doğal olarak, rejimin arkasında bıraktığı güvenlik ve ekonomik boşluktan çok ihtiyaçtan ötürü yerel idari konseyler kurulacak. Tek umudum, Esad gittikten sonra yine uluslararası güçlerin komşu ülkelerde yaptıkları gibi bizi itip kakmamaları ve Batılı ülkelerin bölgedeki çıkarları uğruna bizi kurban etmemeleri. Bence Suriyeliler, kendi ülkelerinin geleceğini tayin edebilmek için yalnız bırakılmalılar.

Ortadoğu İntifadası ve Suriye Temel Dinamikler

Rıdvan KAYA

1 9. yüzyılda Ortadoğu sömürgecilerce bir baştan bir başa işgale uğramış, paylaşılmıştı. Çok uzun bir süre bağımsızlık mücadeleleri sürdü fakat ardından tüm bölge koyu istibdat rejimlerine mahkûm edildi. Emperyalist bir proje olarak Filistin toprakları üzerinde İsrail'in kuruluşu bölgeyi sarstı. Muhafız oluşumları hem hareketlendirdi ve güçlendirdi ama güç dengesinin Müslümanlar aleyhine oluşu nedeniyle işgal püskürtülemedi. İkinci Dünya Savaşı ertesinde Ortadoğu'da laik karakterli Arap milliyetçi hareketleri gelişti ve bazı ülkelerde darbe yoluyla iktidarı ele geçirdi. Mısır'da Nasırcılık, Irak ve Suriye'de Baas kimliğiyle ifade edilen bu hareketler İslami hareketleri kendileri için önce rakip, bilahare düşman bellediler ve zalimane yöntemlerle tasfiyeye çalıştılar.

İsrail karşısında alınan 67 yenilgisi büyük bir sarsıntıya yol açtı, laik-milliyetçi iktidarlar için ağır bir darbe oldu ama rejimler değişmedi. 1978-79'da İran'da gerçekleşen İslam devrimi de bir sarsıntı doğurdu ama devrim lokal kaldı. Ardından 1987'de Filistin'de başlayan İntifada ve 1990'da yaşanan Körfez krizinin de bölge çapında yoğun bir hareketliliğe yol açtığına görülmüne rağmen sarsıntı rejim değişiklikleriyle sonuçlanacak boyutlara ulaşmadı. Aynı şekilde 2003'te gerçekleşen ABD'nin Irak işgali de derinlemesine sarsıntılara yol açtı ama yine büyük çapta bir statüko değişikliği yaşanmadı.

Sürekli bir hareketlilik ve devinim içinde olduğu gözlemlenen Ortadoğu 2011 yılı itibariyle ise çok yoğun bir hareketliliğe ve lokal boyutları

çok aşan bir değişime sahne oldu. Tunus'ta başlayan süreç bölge çapında isyanlara, rejim değişikliklerine yol açarak hâlâ devam etmekte.

Kim planladı?

Küresel güçlerce planlandı, her şey oyun mantığı söylemi bir tahlil değil, itikattır. Bu yüzden tartışılmaz. Batı'ya bu kadar güç atfetmek siyaseten doğru olmadığı gibi, akidevi açıdan da çok tehlikeli. Kadiri mutlak olanın sadece Rabbul Âlemin olduğuna iman eden bir Müslüman bu tür bir güç atfını benimseyemez. Hiç kuşkusuz ne Batı bu kadar güçlü, ne de bizler, Müslüman halklar o kadar aciz ve iradesiz yığılırız. İç dinamikleri görmek lazım. İç dinamikleri görme-
mek iradesizliği besler.

Neden şimdi?

Her toplumsal olayın bir birikim süreci ve bir de patlama anı vardır. Süreci bir gencin kendisini yakmasıyla başlayan bir olaylar silsilesi olarak yorumlamak doğru değil. Muhammed Buazizi'nin kendisini yakma eylemi ve sonrasında yaşanan protestolar sürecin belirleyicisi, başlatıcısı olarak değil, bardağı taşıran damla olarak görülmelidir. Nasıl İran'da devrimi İttılaat gazetesinde yazılan bir yazıya bağlamıyor ve arka planda uzun yıllarla dayanan bir mücadele görüyorsak; nasıl 1. Dünya Savaşını bir Sırp gencinin Avusturya veliahdını Bosna'da öldürmesiyle açıklamıyorsak, Ortadoğu'daki İntifada sürecini de daha geniş bir zemine oturtmalıyız. On yıllardır biriken bir öfkenin patlaması söz konusudur.

Biriken neydi?

2011 öncesi tabloya bakalım. Tunus, Mısır, Libya, Yemen, Suriye, Bahreyn, Ürdün vs. Hepsinin ortak özellikleri şunlar:

Hanedanlık yönetimleri. 20, 30, 40 yıllık diktatörlükler. 2000 yılında babasının ölümü üzerine anayasayla oynanarak Beşşar Esed'in nasıl seçildiğini hatırlayalım. Tek başına bu vaka bile nasıl çirkin bir hanedanlık sisteminin tesis edildiğinin göstergesidir.

Yoksulluk, yolsuzluk ve baskıcı diktatörlük tüm hanedanlık rejimlerinin ortak paydasıdır. Bu çerçevede nasıl Tunus'ta Bin Ali ailesi, Libya'da Kaddafi ailesi, Mısır'da Mübarek ailesi ülkeyi yağmalamışsa Suriye de Esed ailesinin özel mülkü gibi görülmüş ve halkın yoksulluktan kıvrandığı ama hanedanın ve yakın çevresinin sefahat sürdüğü bir rejim tesis edilmiştir.

İşbirlikçilik yaygındır. Ve zaten halkına dost olamayanların harici güçlere sırtlarını dayamaları doğaldır. Suriye'nin farklı olduğu, anti emperyalist bir konuma sahip olduğu iddia ediliyor. Yalandır. Sadece patronu farklıdır. Diğerleri ABD işbirlikçiliği yaparken, Suriye rejimi de Rus emperyalizminin işbirlikçiliğini sürdürmektedir.

Nasıl bir arka plan:

Özellikle İslami hareketlerin yoğun bir mücadele geçmişi var. Zindanlar dolu, sürgünler çok fazla. Ve rejimlerin meşruiyet temeli zayıf.

Mücadelenin niteliği:

Bazıları genelde isyanın yaşandığı tüm belde-ler için, bazıları ise hassaten Suriye için olumsuz tablolar çizme derdinde. Ayağa kalkan kitlelerin İslam için değil, demokrasi ve refah talep ettikleri söyleniyor. Velez ki böyle de olsa bu hareketlere karşı çıkmak yanlıştır. Kaldı ki İntifada sürecinin yaşandığı her yerde İslami hareketlerin etkin, en etkin hareket olduğu ortada. İslam tüm hareketlerin ortak zeminini teşkil ediyor. Suriye ise mücadelenin neredeyse sadece İslami kimlikle yürütüldüğü bir ülke. Ayrıca bu tür itirazlarla süreci mahkûm etmeye kalkanların geçmişte Filistin'e, Bosna'ya bakışlarında bu tür yaklaşımlar ortaya koymadıklarını da unutmamak gerek.

Şunu da vurgulamakta yarar var ki, halk hareketlerinin her şeyiyle İslami söylem ve kadrolarca yürütülmesini isteriz ama gerçekçi olmalıyız. Halk hareketi demek zaten homojen olmayan, farklı unsurların katıldığı, ittifak ettikleri bir şey demek. Ayrıca şunu da görmeliyiz, İslami sloganlardan öte tecrübeli, samimi, muttaki kadrolara ihtiyacımız var. Korku duvarının aşılması çok önemli. Sonuçta risk yok mu? Var ama kazanma ihtimali de var. Risk hep vardı.

Ne değişti?

Tunus Başbakanı Hammad Cibali 19 yıl hapis yatmış bir Müslüman. Başörtüsü dün sokakta yasaktı, bugün Meclis'te. Mısır İsrail-ABD işbir-

likçiliğiyle maruf bir ülke konumundan bugün her yerde İslami kimliğin savunusunu üstlenen bir konuma geçiyor. Hapishaneler boşalıyor. Libya'lı Müslümanlar tüm imkânlarını, güçlerini Ümmetin hizmetine açmış durumdalar.

Suriye denilince zihnimizde beliren neydi?

Zalim bir dikta rejimine zillet içinde teslim olmuş bir halk! İşte bu halk bugün izzetle ayağa kalkmış direniyor. İki yıldır NATO gelecek, Batı müdahale edecek diye karalayanlar, dillerinin ve kalplerinin kararmasıyla kaldılar.

Baas rejiminin ABD-İsrail'e tehdit olduğu doğru mu? Tanklar-uçaklar neden Golan'ı değil de halkı vuruyor. İsrail'e karşı zayıf deniyor, mazereti var deniyor ama İsrail'e karşı kedi olan Beşşar halkına karşı aslan kesilebiliyor! Burada İsrail Savunma Bakanı Tuğgeneral Amos Gilad'ın Suriye'de İslami bir yönetimin kurulmasının İsrail açısından felaket olacağı vurgusunu hatırlamakta yarar var.

Suriye Halkına Karşı Sorumluluğumuz

Çok onurlu bir direnişe şahitlik ediyoruz. İnsanlar bir yılı aşkın bir zamandır tanklarla, bombalarla, roketlerle katliama uğramalarına rağmen izzetle direniyorlar. Geri adım atmıyorlar. Resulullah'ın (s) "Cihadın en efdali zalim sultana karşı hakkı haykırmaktır" buyruğunu yerine getiriyorlar. Yine bunca vahşete rağmen yardımı sadece Allah'tan beklediklerini haykırıyorlar.

Kardeşlerimize sahip çıkarsak, kardeşliğimizin gereğini yerine getireceğiz. İslami kimliğimize sahip çıkacağız, kendimize sahip çıkacağız. Onurumuza sahip çıkacağız. Şunu bilelim ki, zulme karşı direnen Müslümanlardan yana tavır almamız, onlarla dayanışma içinde olmamız bir iyilik, bir lütuf değildir, bir sorumluluktur, vazifedir.

Şura suresinde mü'minlerin vasıfları sayılırken, mü'minler "Rabblarına tevekkül edenler", "büyük günahlardan ve çirkin işlerden kaçınanlar", "namazı kılanlar, infak edenler ve aralarındaki işlerinde istişareyi esas alanlar" "zulme ve saldırıya karşı topluca karşı koyanlar" şeklinde tanımlanırlar. "Vellezine iza esabehumul bağhum yentesirun" buyrulur.

Kısacası yanı başımızda, gözümüzün önünde zulme karşı çıktıkları için katledilen, hapsedilen, sürgün edilen kardeşlerimizin yanında yer almak, faşist Baas rejimine karşı durmak, elimizle, dilimizle, malımızla ve yüreğimizle zalimlere karşı mazlumları desteklemek borcumuzdur.

Müslümanlar kardeşlerine sahip çıkmalı, onları NATO'nun, Birleşmiş Milletlerin, Arap Birliği ve benzeri kuruluşların insafına bırakmamalıdır, bırakmamalıyız. Allahu Ekber diye haykıran kardeşlerimizin sesini yükseltmeliyiz, zulme karşı direnişi çoğaltmalıyız.

Ne mutlu zulme karşı direnenlere,

Ne mutlu zalimlerin karşısında, mazlumların yanında saf tutanlara!

Devrim Sonrası İran'dan Mısır Devrimi'ne Bakış

Tevfik UĞUR

Giriş:

Hangi ırka mensup olurlarsa olsunlar Müslüman halklar, aynı ana-babadan doğmuş gibi benzer fitratı taşırlar. Yine her dikta yönetim ve laik gruplar da bu halkların iradelerine karşı benzer tepkileri gösterir, çünkü aynı inanç ve huya sahiptirler. Bu anlamda Mısır halk devriminin içinden geçtiği sürece ve ulaşacağı sonuca sağlıklı bakabilmek için tecrübenin çoktan basirete dönüştüğü bir örneğe ihtiyaç duyulacak olursa bu, yakın tarihte gerçekleşmiş olan İran halkının devrimi ve devrimden sonra karşılaştığı sorunlar bütünü olacaktır. Bu makedeki amacımız, Şah'ın yıkılmasından sonra İran'da yaşananların kronolojisini vermek değil, devrim sonrası Mısır ile yeni lideri Muhammed Mursi'nin karşılaştacağı zorlukları, devrim sonrası İran örneği üzerinden göz önüne sermek olacaktır.

Müslüman Halk Devrimlerinin Niteliği:

Herhangi bir halk değil ama söz konusu olan sadece Müslüman halklar ise her devrimin iki aşaması vardır; Birincisi, kendisine karşı ayaklanılan şah veya diktatör ile onun tesis ettiği rejimi devirmek, ikincisi ise sadece özgürlükçü değil özgürlüğü de kapsayan ve anayasası İslam'ın esasları ile çerçevelenen İslamî bir düzeni tesis etmek. Buradan bakıldığında şah/dikta rejimini yıkıma götüren süreç esnasında Müslüman halk ile onunla birlikte ayaklanan liberal, sol ve laik gibi diğer gruplar arasında ilk safhada bir çatışma yaşanmayacağı aşikârdır. Asıl soru(n) ve kavga, devrimin ikinci safhası olan yeni rejimin

niteliğinin belirlenmesinde ortaya çıkmaktadır. Yani ilk aşamada her kesimden insana zulmeden şah veya diktatöre karşı, Müslüman halk ile diğer grupların birlikte ayaklanması ne kadar doğalsa, ikinci aşamada bu gruplar arasında bir çatışma yaşanması da normal olduğu kadar kaçınılmaz olacaktır. Bundan dolayı devrim sonrasında başlayan ikinci aşamada, çoğunluğu teşkil eden Müslümanlar ile diğer gruplar arasında yaşanan çatışmaları "devrim kendi çocukları ile kavgaya tutuştu" gibi basit mantıkla kurulan cümlelerle izah etmek, sadece hakikati örtmekle kalmaz onu çarpıtır da. Çünkü ekseriyeti Müslüman olan bir halkın, iradesine kaynaklık eden inancı doğrultusunda bir anayasa ve yönetim biçimine talip olması kadar, azınlık olan diğer grupların bu talebe karşı çıkıp halkın iradesi ile çatışması da tabii olacaktır. Dolayısıyla devrim sonrası ortaya çıkan sorun, özgürlük ve yorum ekseninde değil farklı grupların farklı inançlarının çarpışması etrafında dönecektir. Bundan dolayı dün devrim sonrası İran'da bu tür çatışmaların yaşanması ne kadar kaçınılmaz olduysa, bugün de Mısır'da benzer çatışmaların yaşanacağını söylemek kehanet olmayacaktır.

Gerçekte her devrim, şah ya da diktatörün halkın iradesini gasp edip ona zulmetmesiyle başlar –Şuara,227-, bitiş ise artık güçten iyice düşmüş olan halkın, isyan kıvılcımını çıkması ve kendi iradesine sahip çıkmaya başlaması ile gerçekleşir. Devrimden önce iradesine sahip çıkarak dikta rejimini yıkan halk, elbette devrimden sonra yeni rejim ile anayasasının niteliğini bu irade doğrultusunda kurumsallaştırmak isteyecektir.

İşte dün İran'da bugün Mısır'da devrim sonrasında yaşanan çatışmaların temelinde, azınlık oluşlarını demokrasi, özgürlük ve anti-emperyalizm gibi "kültürlü gürültü"leriyle örtbas eden liberal, ulusçu, kurtuluşçu, sol, laik ve benzeri elit grupların Müslüman halkın iradesini şiddet kullanarak reddetmesi yatar. Aslında "kültürlü gürültü", Batı dünyasına ait olan yönetim biçimlerinin tecrübe edilmesiyle ortaya çıkan iktidar bilgisine sahip olma kibrinden başka bir şey değildir. Mısır'da olduğu gibi İran'da da azınlığın bilgileşmiş tecrübeden doğan "kültürlü gürültü"sünün kibri vardı, buna karşın ilk iktidar tecrübesinin üzerinden yüzyıllar geçmiş olan Müslüman halk liderlerinin de sessiz ama çoğunluğu teşkil eden halkları vardı. Bu açıdan bakıldığında İran'da olduğu gibi Mısır'da da devrimin nitelik ve kaderini, azınlığın gürültülü tercihleri değil bu halkların iradelerine kaynaklık eden inancın belirleyeceğini söylemek zor olmayacaktır.

Devrim Sonrası İran:

Devrimden sonra İran'da yeni rejimin niteliği ve anayasanın yeni içeriği, halkın İmam Humeyni'ye olan büyük rağbetine rağmen sanıldığı aksine çatışmasız, gürültüsüz ve kansız bir şekilde kabul edilmedi. Yine bilinenin aksine, Şah'a karşı direnişin ardından -1964'te İmam Humeyni'nin sürgünüyle- başlayan süreç, 14 yıl gibi uzun bir zaman dilimine yayılmasına rağmen, Müslüman halk ve devrim lider(ler)i, devrim öncesi ve sonrası için bir hazırlık ve plan yapmış değillerdi. Evet, İsyanın teorisi uzun yıllar

önce atılmıştı fakat gerçekte devrim ateşi, devrimden sadece beş ay önce -İmam Humeyni'nin Necef'te şehid edilen oğlu Mustafa'yı anma törenleri ile- kendiliğinden yanmaya başlamıştı. Bu anlamda her şey kısa zamanda oluvermiş ve İmam Humeyni'nin deyişiyle "Olup biten her şey Allah'ın lütfu ve iradesi ile" gerçekleşmişti. İran devrimi lider(leri)inin Rafsancani'nin deyişiyle bir iktidar tecrübesi yoktu fakat halka yani halkın iradesine güveniyorlardı. İmam Humeyni, bu güven ile geçici hükümetin kurulması için talimat verirken, hükümetin başı ya da üyelerinin din adamı olmasını yasakladı ve devrim sonrası kurulacak ilk hükümete başkanlık etmesi için adaylığı ağır basan liberal görüşlü Mehdi Bazergan'ı atadı.

İran devrim liderinin, devrim sonrası için bir hazırlığı yoktu dedik. Evet, İmam Humeyni nasıl bir rejim arzuladığını devrimden uzun yıllar önce ortaya koymuştu fakat devrime önderlik eden ulema sınıfı, yeni rejimi tesis etme noktasında herhangi bir altlık hazırlamamış ve yöntem geliştirmemişti. Umulan hedef hariç her şey kendi zamanında düşünülüyor ve kendi zamanı içinde hayata geçiriliyordu. Bu açıdan doğru kararların yanında devrimin kaderini olumsuz açıdan etkileyecek kararlar da alınabiliyordu. Bu yargıyı doğru kılan en somut delil, İmam Humeyni tarafından hükümetin başına atanan Mehdi Bazergan'dır. Bazergan'ın seçilmiş değil atanmış olduğuna bakarak onun İmam Humeyni ile uyumlu bir şekilde çalıştığını düşünmek yanıltıcı olacaktır.

Milyonların "İran'ın başbakanı Bazergan, çünkü böyle buyurdu İmam" sloganları eşliğinde başbakan olan Bazergan, İmam Humeyni ile ilk anlaşmazlığını referandumla belirlenecek olan rejimin niteliği üzerine yaşadı. Referandumun "İslam Cumhuriyeti" üzerine yapılmasını isteyen İmam Humeyni'ye karşı Bazergan "Demokratik İslam Cumhuriyeti" görüşünü açıktan savundu. Kazasız atlatılan bu ilk badirenin yerini yeni anayasanın içeriği hazırlanmasıyla başlayan şiddetli tartışmalar aldı. İmam Humeyni'nin İslam'da "kıyas kanunu"nu anayasaya eklenmesi talebine, Kerim Sincabi liderliğindeki ulusal cephe ile birlikte Bazergan, bu sefer açıktan ve sert bir şekilde karşı çıkmış ve kanunu insanlık dışı olarak nitelemişti. İmam Humeyni bu sözler üzerine dinleyicilerini ağlatan konuşmasında "Bir İslam ülkesinde Kur'an'a böyle sövülür mü? İslam'a böyle hakaret edilir mi?" diyecek ama istifasını sunan Bazergan'ın talebini de kabul etmeyecekti. Bazergan, sonraları muhalefetini o derece ileri götürecekti ki, Şah'ı İran'ın başına tekrar getirmek için zamanın ABD ulusal güvenlik başdanışmanı Brezinski ile Cezayir'de gizli görüşmelerde bulunacaktı. Bu olay üzerine İmam Humeyni "Uyanık olun ey insanlar, gözlerinizi açın, bir plan hazırlığındalar, Şah'ı geri getirmek istiyorlar, Muhammed Rıza'nın dönmesine asla izin vermeyeceğiz" diyecekti. Bu uyarıdan etkilenen Tahran'da bir grup öğrenci ABD elçiliğini işgal edip çalışanlarını rehlin alacak, Bazergan işgal bitirilmediği takdirde istifa edeceğini bildirecek ve İmam Humeyni sonunda istifasını kabul edecekti.

İran devrimi sonrasında verilen olumsuz kararlar kadar, engellen(e)meyen gelişmeler de ciddi krizlere yol açtı. İlk cumhurbaşkanlığı seçiminde İmam Humeyni, oyunu baş mimarı Beheşti olan yeni anayasa taslağının hazırlanmasıyla görevlendirdiği Dr. Hasan Habibi yönünde kullanmasına karşın, seçimi bir liberal olan Ebul Hasan Beni Sadr kazanmıştı. Âlimlerin rehberliğinin -velayeti fakih- anayasaya eklenmesine "bu madde âlimlerin diktatörlüğüdür" yorumuyla karşı çıkıp liberalleri harekete geçirmeye çalışan Beni Sadr, cumhurbaşkanlığı döneminde İmam Humeyni ile hiç uzlaşmadı. Yeni rejimin niteliğini benimsemedi ve görevi esnasında yönettiği rejime karşı mücadele etmek için ulusal direniş cephesinin kuruluşuna öncülük etti. ABD büyükelçiliği baskınında ele geçirilen belgeler arasında Beni Sadr'ın ABD lehine casusluk yaptığını gösteren bir belgenin ortaya çıkması orta-

lığı ayağa kaldıracak, Saddam'ın saldırıları karşısında savaşta başarısız kalan Beni Sadr önce silahlı kuvvetler komutanlığından ve ardından cumhurbaşkanlığından meclis kararıyla azledilecekti. Beni Sadr kendi ifadesiyle "bu zorbalık" karşısında bir bildiri yayınlayıp rejime karşı direnişe geçtiğini ilan edecekti. Humeyni'nin ciddi sorunlar yaşadığı bu insanlarla tanışıklığı devrim öncesine uzanıyordu. Bazergan, Beni Sadr ve de Kutbizade, İmam Humeyni'nin beş ay süren Fransa sürgününde onunla sık görüşen ve İran'a dönüş yolculuğunda onunla birlikte uçakta bulunan insanlardı. İmam Humeyni, Bazergan ve Beni Sadr ile yaşadığı sorunların akabinde şu açıklamayı yapacaktı: "Olanlar için çok özür diliyorum, gaybı bilmediğim için esef duymalıyım. Akıllarımdan geçeni bilmiyordum. Onları karşılıyor, kibar davranıyordum. Ama Kur'an'a karşı harekete geçip insanlara açıkça Kur'an'ın hükümlerine karşı ayaklanın çağrısını yapacaklarını bilemezdim."

"Kıyas kanunu", anayasa oylaması ve Beni Sadr'ın azledilmesinden sonra İran'da Müslümanlarla karşıt görüşlü -özellikle kendilerine antiemperyalist veya liberal diyen- gruplar arasında üniversite ve meydanlarda baş gösteren kanlı çatışmaların yanında, başını Furkan ve Halkın Mücahitleri örgütlerinin çektiği sistematik suikastlar başlamıştı. Bu suikastlarda devrim kadrosunun %70'e yakını saf dışı bırakılmış, Hamaney, Rafsancani, Muhteşemi ve Erdebili yaralanmış, İmam Humeyni için planlanan suikast engellenmişti. Çeşitli suikastlarla şehid olanlar arasında İmam Humeyni'nin "ömrümün meyvesi" dediği Mutahhari, damadı ve torunu, Cumhuriyet İslamî Partisi başkanı Muhammed H. Beheşti, Muhammed Munteziri, Beni Sadr'dan sonraki cumhurbaşkanı Ali Recai, başbakan Cevad Bahunar, genelkurmay başkanı Karani, sayısı 15'i bulan bakan ve yardımcılar ile onlarca milletvekili vardı.

Devrim Sonrası Mısır:

İran ve Mısır halkının fitratları karşısında bu halkların iradelerini özümseyemeyen devlet ve grupların benzerliği söz konusu ise, yukarıda anlatılanlar -isimler ve belirgin olaylar hariç- devrimden sonra Mısır'da yaşanacakların bir resmi-dir.

80'lerin İran'ından bugünkü Mısır'a baktığımızda Mısır Devrimi'nin atlatacağı ve devrimin kaderini de etkileyecek en büyük problemin devrimde bir liderin değil doğrudan halkın öncülük

etmesi olduğunu söyleyebiliriz. Bundan dolayı devrim sonrası süreç boyunca Mursi'nin karşılaştığı zorluklar, İran'da yaşananlara göre daha karmaşık olacaktır. Şimdilik bu sorun, devlet başkanlığı seçimi ile halkın hem cumhurbaşkanını hem de bir anlamda devrime rehberlik edip onu koruyacak liderini de seçmesiyle ortadan kalkmış oldu. Öte yandan "lidersiz devrim sorunu" karşısında Mısır Devrimi'nin İran Devrimi'ne göre en önemli avantajı, devrimden sonra seçilen ilk liderin liberallerden uzak halkın inancına yakın bir kişiliğe sahip olmasıdır. Şüphesiz bu durum aynı zamanda liberal ve laik grupların halk iradesiyle yapacakları çatışmaların erkenden başlayacağını habercisidir. Mursi, devrimin ruhani değil seçilmiş lideri olduğu için İmam Humeyni kadar bu çatışmaların üstesinden gelme potansiyeline sahip olmasa da, onun arkasında İhvan gibi Mısır halkıyla bütünleşmiş homojen ve kurumsal bir teşkilatın olması, olaylar üzerindeki hâkimiyetini artıracak etkenlerdendir.

Cumhurbaşkanlığı seçimini halk tabanında ciddi bir karşılığı olan İhvan'a mensup Mursi'nin kazanması ile birlikte devrime yönelik eleştirilerin, devrim sonrasında ama bu defa devrimci(!) gruplarca farklı açılardan devam etmesi şaşırtıcı değildir. Dış gözlemci ve yorumcuların seçimden önce devrimin temelini sorgulanmasını amaçladıkları en önemli eleştiri, oluş-bitiş zamanının kısa sürmesinden dolayı devrimin dış güçlerle planlanmış olduğu iddiasını içeriyordu. Mursi'nin başa gelmesiyle birlikte eleştiriler çeşitlenmiş ve dışarıdan çok Mısır'ın içinden farklı gruplarca yöneltilmeye başlamıştı. Bu eleştiriler sadece Mübarekçiler tarafından değil, aynı zamanda Mübarek'in devrilmesinde payı olan liberal, solcu, ulusçu ve laik gruplarca dile getiriliyordu. İçerden yapılan ve Mübarekçilerin de yönelttiği en temel eleştiri, Mursi'yi seçen kitlenin sadece %51 olduğuna vurgu yaparak hem devrimin niteliğinin sorgulanmasını hem de Mursi'nin iradesinin baskı altında tutulmasını amaçlıyordu.

Referandum gününe kadar vesayetçi yargının engellerine takılmamak için 22 Kasım kararname sinin kalkını korumasında hazırlanan yeni anayasa taslağı, Mursi'ye "Diktatör", "Yeni Firavun", "Hitler" gibi sıfatlar yakıştırılmasına neden oldu. Devrim sonrası İran'daki tartışmalar hatırlanırsa, tüm bu eleştirilerin hedefinde Mursi değil Mursi'yi seçen halk iradesi ile bu iradenin talep ettiği yeni anayasanın olduğunu söylemek zor değildir. Bu anlamda Mursi'nin anayasa üzerindeki kararlılığı karşısında Tahrir'de eyleme ve

kan dökücülüğe dönüşen eleştirilerin sertleşmesinden dolayı Mursi'yi suçlamak, gaspçı karşısında ev halkının hakkını savunan aile reisini suçlamaya benzer. Eğer Mursi'nin hatası (!), her şeyden önce kendisini seçen halkın iradesini hırsızlar karşısında korumaya çalışması ve bunda kararlı davranması ise, öncelikle halkın böyle bir hataya önem vermeyip onun bu davranışı benimsediğini hatırlatmak gerekir. Öyleyse halkın durumu kabullenip konuştuğu bir ortamda, eleştirmen ve muhaliflerin halkın hakkı adına onun iradesiyle çarpışmaya girişmesi, onları sözüm ona ev halkını koruma(!) adına evin reisiyle kavga tutuşan "yavuz hırsız" konumuna düşürecektir.

Sonuç:

Müslüman halkın iradesini hazmedemeyen gruplar, geçmişte İran Devrimi sürecinde yaşadığı gibi Mısır Devrimi ve seçilmiş lideri üzerinden de çeşitli kavram ve tartışmaları gündemleştirip halkı kanlı bir düelloya çağıracaklardır. Sergiledikleri tuhaf davranışlarla, evren ve 21. Yüzyıl zamanını kendileri var etmiş gibi dışardan ithal edilmiş yaşam ve yönetim biçimlerini Müslüman halklara zorbalıkla kabul ettirmeye çalışan bu grupların, tırnak içinde sadece "Yeni Firavun" Mursi ile çatıştıklarını söylemeleri cambazlıklarının bir maharetidir. Gerçekte onlar Mursi'ye değil "hür Müslüman halkın iradesi"ne, bu iradenin istediği anayasaya ve bu anayasanın şekillendireceği yönetim biçimine karşılar. Bu gruplar, "hür Müslüman halk" karşısında çoğunluk olduklarına inanmadıkları için yeni anayasanın referandumla oylanmasını reddedip ortalığı karıştırma yoluna gittiler. Şüphesiz Mursi, bu "büyücü" ve "mızıkacı" grupların hile ve tuzaklarının üstesinden, ancak halk ve "Mâlikî"nin iradesine yaslanmasıyla gelebilir.

Eğer devrim, niceliğin niteliğe dönüşümü demek ise, İran'da olduğu gibi Mısır'da da halkın çoğunluğu -nicelik- Müslüman olan bir ülkenin ancak ve ancak, anayasası ve rejiminin, İslamî ilkeleri esas alan bir yapıya -nicelik- dönüştürülmesi ile tamamlanmış olacaktır. Bu doğrultuda Muhammed Mursi, iradesine karşı çıkan devlet ve grupların şiddetle karışık "kibir"lerine aldırmadan iktidara geldiği ilk günde dediği gibi, halkın iradesi doğrultusunda hareket etmeye devam ederse, devrim Mısır'ın gündelik hayatında anlamına kavuşacak ve adalet yani sükûnet sağlanmış olacaktır.

Genç Birikim Tarafından “Suriye Halk Ayaklanması ve Bölgeye Etkileri” Paneli Düzenlendi

Genç Birikim

Arap Baharı olarak adlandırılan halk ayaklanmalarının şimdilik son ülkesi olan Suriye'nin diktatör Baas Rejimine karşı 15 Mart 2011'de Özgür Suriye Ordusu'nun başlattığı Suriye kıyımı gün geçtikçe güçlendi ve ülkede Özgür Suriye Ordusu'nun yönetimi ele geçirmesine çok az kaldı.

Baas Rejimi kontrolündeki ordu, Kıyamın başlamasının ardından henüz 2 yıl geçmiş olmasına rağmen 120 binden fazla Müslüman'ın canına kıydı; 250 bin'in üzerinde Müslüman'ın engelli hale gelmesine neden oldu; 10 binlerce Müslüman'ın tecavüze uğramasının da tek sorumlusu.

Genç Birikim Derneği, Ankara Gençlik Parkı Kültür Merkezi'nde düzenlediği «Suriye Halk Ayaklanması ve Bölgeye Etkileri Paneli»ne katılım oldukça fazlaydı.

İki oturumdan oluşan Panelin ilk oturumunda konuşma yapan Mek-Dav Genel Başkanı ve Araştırmacı-Yazar Süleyman Arslantaş, 1948'den beri İsrail'i ziyaret etmeyen Obama'nın seçimi kazanmasının İsrail'in ve Yahudi lobisinin kaybetmesi olarak görülebileceğini söyledi.

Bugün Suriye'de yaşanan olayların en temel nedenlerden bir tanesinin İsrail'in güvenliği sorunu olduğunu ifade eden Arslantaş “İsrail'in güvenliği için Filistin devletinin kurulması ge-

rekmetektedir. Bölgede bir harita değişimi kaçınılmazdır. Önümüzdeki günlerde İsrail devletinin güvenliği garanti altına alınırsa Suriye problemi 3-4 aya kalmaz çözülür." dedi.

Panelin bir diğer konuşmacısı Mavi Marmara'nın şahitlerinden ve Özgür-Der Genel Başkanı Ridvan Kaya ise konuşmasında "Coğrafyanın tamamında 2. Dünya savaşından beri çalkantılar olmakta; fakat hiçbir olay iktidar değişimine sebep olmamıştır. Ancak son iki yıldır gerçekleşen olaylarda köklü değişimler olmuştur. Neden şimdi başladı bu süreç; Müslüman birisinin kendini yakmasıyla birden ortaya çıkmadı bu olaylar. Burada biriken öfke vardır. Arka planı vardır. Bu bardağı taşıran son damladır." dedi

Bölgedeki tüm rejimlerin ortak özelliklerinin hanedanlık kökenli uzun süreli iktidarlar olduğunu dile getiren Kaya "Suriye'de beklenseydi değişim olacaktı diyenler! Halk bölgede 30-40 yıldır bekliyor zaten. Bölge halkı fakirken bu iktidarlar refah ve zenginlik içinde bölgenin kaynaklarını kendi hanedanlıkları için kullandılar. Bu rejimlerin tümünün ortak özellikleri işbirlikçi rejimlerdir." dedi.

Bölgedeki intifada hareketlerin tümünde İslami kimlik ve karakter taşıyan hareketler olduğunu söyleyen Kaya: "Suriye'de bu cihad sonucu İslam'ın iktidara gelmesi zaten birçok ülkede gerçekleşen İslam iktidarının tüm bölgeye hakim olması demektir. O yüzden Suriye çok önemlidir." diyerek sözlerini sonlandırdı.

İlk Oturumun son konuşmacısı olan Medeniyet Derneği Genel Başkanı ve Buruc Yayınları sahibi Kâzım Sağlam konuşmasında Suriye’de Esed’in gitmesiyle bölgede ne gibi değişikliklerin olabileceği konusuna değindi. Esed’in gitmesiyle Arap dünyasındaki bu dalgalanmanın sadece bu bölgeyle sınırlı kalmayacağını belirten Sağlam, balkanlardan Asya’ya tüm İslam dünyasını saraçağını söyledi.

Suriye intifadasının başarılı olması halinde bundan sonra bölgede emelleri olan Emperyalist güçlerin buralarda rahat hareket edemeyeceklerinin üstünü çizen Kazım Sağlam “Halkı ile barışan idareler isteseler de istemeseler de halkın isteğiyle hareket edeceklerdir” dedi.

Kazım Sağlam’ın konuşmasının ardından kısa bir ara verilen Panel Genç Birikim Derneği Genel Başkanı, Araştırmacı-Yazar Ali Kaçar ve Müslüman Kardeşler’in Suriye Lideri Muhammed Riyad Eş-Şukfa’nın konuşmalarının olduğu ikinci oturumla devam etti.

Oturum Başkanlığının Süleyman Arslantaş tarafından yapılan İkinci oturumun ilk konuşmacısı olan Genç Birikim Derneği Başkanı Ali Kaçar Suriye’deki Kürt hareketlerinin geçmişten günümüze kadar olan tarihlerinden ve Suriye olaylarındaki rollerinden kısaca bahsetti.

Panelin son konuşmacısı olarak sözü alan Suriye Müslüman Kardeşler Lideri Muhammed Riyad Eş-Şukfa Suriye’de İslamcıların göz ardı edilemeyecek kadar büyük bir güç olduğunun altını çizdi ve “50 yıldan beri zorbalık ve baskı altında bulunan Müslüman Suriye halkı zaferi sabırsızlıkla beklemektedir” dedi.

İhvan Mensubu olmanın 1980 yılından bugüne Suriye’de yasak olduğunu söyleyen Eş-Şukfa, o günden bugüne birçok insanın bu nedenle hapis, sürgün ve idam edildiğini söyledi.

Bu fetret döneminde ihvan olarak yurtiçindeki ve yurtdışındaki muhalif gruplara sürekli destek olduklarını ve bu nedenle batının İhvanı düşman olarak gördüğünü söyleyerek sözlerine devam eden Şukfa, ancak Suriye halkının Batı istemese de İslamı ve dolayısıyla İhvanı desteklediğini bu nedenle İhvanın Esed rejiminin devrilmesinin ardından da Suriye’de yeniden aktif görev alacağını belirtti.

“Biz Suriye’nin geleceği ve istikrarı için ılımlı veya değil tüm muhalif grupların birleşmesini sağlamak istiyoruz” diyen Muhammed Eş-Şukfa “İslami olarak bizim hedeflediğimiz şey Suriye’de sivil bir yönetim kurulmasıdır ama bizim şimdiki önceliğimiz istikrar ve seçimlerin yapılmasıdır” diyerek konuşmasına son verdi.

Panel soru cevap bölümünün ardından sona erdi.

Değişen ve Dönüştüren Cumhuriyet

Erdal BAYRAKTAR

2012 yılındaki 29 Ekim Cumhuriyet kutlamaları, geçen yıllardaki kutlamalara nazaran farklı bir şekilde tezahür etti; fakat üzerinde fazlaca durulmadı. Özellikle muhafazakâr-dindar çevreler ve onların medyası, "Cumhur'un(1) hamiliğinde Cumhuriyet halka yakınlaştırıldı" sevinçleri ve taltifleriyle törenleri olumlu bir şekilde değerlendirdi. Pek muhalif kalmadığı için marjinal laik gruplar, onların sözcüsü medya ve aydınlar da(!) Cumhuriyet'i dincilere kaptırmanın hüznüyle "biz bu hallere düşecek adam mıydık, bizi bu hallere düşürenler utansın(askere sitem)" duygusallığında iç buruklukları yaşadılar. Merkez medya ise, artık olanı kanıksayarak ve olumlayarak Atatürk ve Özal örneği üzerinden(2), din ile barışan ve dönüştüren yeni cumhuriyeti alkışladı. İşin en garip tarafı ise; iktidar nimeti tatmadan önce Cumhuriyet tartışması ve eleştirisi yapan İslamcılardan(!) hiç ses-soluk çıkmamasıydı.

İktidarla birlikte Türkiyeli dindarlar, İslamcılar artık hiçbir şeyi sorgulamıyorlar ve konuşmuyorlar. Nasıl olsa iktidarda bizimkiler var rahatlığı içinde yaşıyorlar. Bilmiyorlar ki her siyasal hezimet öncesinde yaşanan bir zihinsel sefaletin sonucudur. Başımıza gelen felaketlerin sebeplerini dışarıda değil, ilk önce içeride, bünyede aramalıyız.

Her türlü konformizm çürütücüdür.

Laik Cumhuriyetin İslamcılar eliyle halk nezdinde meşruiyet kazanması Türkiye insanı ve İslamcıları için bir kazanım mıdır? Bunu yeni-

den konuşmak ve tartışmak zorundayız. Yaşananları olduğu gibi kabul edemeyiz. Her olan, şöyle veya böyle düşüncemizi ve yaşamımızı etkiliyor.

Cumhuriyet sözlükte durduğu gibi durmuyor. Her kavram tarif edildiği kültür evreninin çocuğudur. Her kavramın nesebi vardır. Cumhuriyet bize gelinceye kadar birçok aşamadan geçmiştir. Kültürsüz insanlar gibi davranamayız. Mülk-iktidar, mü'min-human, ilahi olan-seküler olan tartışmaları yapmadan Cumhuriyeti anlayamayız. Cumhuriyeti basit bir Saltanat karışıklığı üzerinden konuşamayız..

Müslüman, ilahi çerçeveleri üzerinden dünyaya, olup-bitene bakan insandır.

İnsan olmak çağa tanık olmaktır. Hiç bir şey olmamış gibi hareket edemeyiz.

1923'te kurulan Cumhuriyet, bir sürecin sonucu ve gelecekte olacakların da habercisiydi. Cumhuriyet birden olan bir şey değildir. Osmanlı'da yaşananlar anlaşılmadan bu günkü yaşananlar anlaşılamaz. Toplumsal, kültürel, siyasal olaylar birden olmaz, bir sürecin sonuçlarıdır. Süreçleri konuşmadan, anlamadan sonuçları konuşmanın bize fazla bir faydası olmaz, zaten doğru şekilde anlayamayız da.

Cumhuriyet'in tasfiye ettiği Osmanlı İmparatorluğu, İslam kültür ve medeniyet değerleri üzerinden vücut bulan bir devlettir. Bu durum Asya'dan gelirken getirdiği mirası, Bizans'tan devraldıklarını görmezden gelmemizi gerektirmez. Bütün İmparatorluklarda olduğu gibi

Osmanlı'da kozmopolitliği barındırır bünyesinde. Ama bütün bunlara rağmen Osmanlı'yı var kılan asıl değerler, İslam kültür ve medeniyet evreninden neşet eden değerlerdir. Bu tam anlaşılmadan Cumhuriyet öncesi ve sonrası süreçleri anlamak zorlaşır.

Cumhuriyet kurulurken iki şeyi hedefledi:

1-Osmanlının içinde bulunduğu medeniyet değerlerini-köklü bir kopuşla terk ederek, kendine yeni bir medeniyet perspektifi seçti.

2-Seçtiği bu yeni değerleri ilk önce devlet işleyişinde, sonra da toplum katmanlarında benimsetmeye çalıştı.

Cumhuriyet bu amaçlarından hiç geri adım atmadan bu günlere geldi. Cumhuriyetin kendi içindeki değişimleri/ revizyonları ana perspektiften bir kopma değil, bu perspektifin olağan sonuçlarıdır. Biz bunları yanlış anlıyoruz veya öyle olmasını ümit ediyoruz. Bu anlamıyla Cumhuriyet hem kendi içinde değişimler yaşıyor, hem de hedeflediği dönüştürme işini de başarılı bir şekilde yerine getirmeye devam ediyor.

Devletler iç ve dış şartların değişmesiyle kendileri de bu yeni duruma uyum sağlarlar. Uydu rejimler ya isteyerek ya da uygun yöntemlerle bu duruma uyum sağlar hale getirilirler. Siyasi tarih bunun örnekleriyle doludur. Cumhuriyet rejimi de bundan müstağni değildir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında dünyada otoriter siyasal rejimler bulunuyordu. Bu durumu değerlendiren rejim, yerleşmek için bu şartları sonuna kadar kullandı. Bu süreç 1940'lı yıllara kadar devam etti.

Cumhuriyet'in yörüngesinde bulunduğu dünyada Demokrasi rüzgârları esmeye başlayınca, Cumhuriyet de bağlı olduğu angajmanlardan dolayı bunun gereklerine uymak zorunda kaldı. Çok partili hayata uygun olarak yeni siyasal yapılar oluşturuldu. Tek partili siyasal süreç kontrollü bir şekilde tasfiye edildi. İşte bu süreç, dindar-muhafazakâr-İslamcı çevreler tarafından büyük bir değişim olarak algılanır. Hâlbuki ülkede İslami hedefleri kendine hedef belirlemiş kişi ve kurumlar tasfiye edildikten, Müslümanlar sistem içi alternatif dışında bir alternatif hedeflemedikten sonra çok par-

tili hayata katılmalarının ne sakıncası olabilirdi. Tam tersi, ıslah edilmiş yeni kitlelerin enerjisine ihtiyacı vardı yeni rejimin. Böylece yeni duruma göre değişen Cumhuriyet, ilk döneminde baskıyla yola getirdiği, omurgasını aldığı muhalif kitleleri sistemin içine çekerek, dönüştürme sürecinin başka bir versiyonunu hayata geçirdi. Baskı dönemlerinden biraz nefes alan halk için tabii ki bu durum ileri bir aşamaydı. Halkın böyle düşünmesi doğal ve makuldür. Problem, halka vaziyet ettiğini söyleyen çevrelerin bu duruma dini bir meşruiyet sağlama gayretleridir.

Demokratik süreci içselleştiren dindar çevreler, bu aşamadan sonra farklı yöntemler üzerinde düşünme fırsatlarından iyice uzaklaştılar. Bu ruh hali, Milli Görüş Hareketi üzerinden zihinsel ve kurumsal olarak iyice yerleşti. Tâ ki bu durum, 12 Eylül darbesi ve İran'da İslam Devrimi olana kadar sürdü. Darbe ve İslam Devrimi, Müslümanları konumlarını, rejimle ilişkilerini, İslami mücadele anlayışlarını sorgulamaya mecbur etti. Komünist tehlikeyle korkutularak sağcılığa, batıya iyice meyyal hale getirilen kitleler, İran korkusuyla bu sefer de Özal Hareketine yönlendirildiler. Şiilikle korkutulan kitleler, içlerinden biri saydıkları siyasal liderin etrafında sistemle yeniden nikâh tazelediler. Şiilik ve Darbeyle korkutulan kitleler, sağcılığın başka bir versiyonu olan Özalizm'e mahkûm edildiler. Özal vefat ettiğinde İslamcılar onu "sessiz devrimci" diye uğurladılar. Oysa ki, sessiz devrimci Özal yılları faize direnen kitlelerin, "faizsiz bankacılık" adı altında kapitalist sisteme entegre edilme yıllarının başlangıcıydı. Özal'lı yıllarda sistemle iyice tanışan kitleler ve aydınlar, Özalların yönlendirmesi ve yüreklendirmesiyle, demokrasi virüsüyle birlikte yaşayan Milli Görüş hareketini ileri aşamada liberal fikirlerle tanıştırmaya başladılar. İslamcı-Liberal birlikteliğinin tohumları o yıllarda atılmaya başlandı. Kimle düşüp kalkarsanız zamanla ona benzersiniz, Sünnetullah'ın gereğidir bu.

Ak Parti liderinin yeni tanımlamasıyla -bana göre doğru bir tanımlama- Cumhuriyet, Atatürk'le başlayan, Erbakan'ı da içine alarak Erdoğan'la yeni bir aşamaya gelen sürecin adıdır. Bu tanımlamayla Cumhuriyet süreci, bir devlet projesi olarak başlayan, sonunda halka mal edilen bir sürecin adı oluyor. Laik Cumhuriyeti halka mal etme süreci dindarlar eliyle gerçekleşiyor. Elitist başlayan süreç, bu şekilde popülerleşmiş oluyor.

Soğuk Savaş'ın bitmesi ve beraberinde dünyayı etkisi altına alan Küreselleşme ve Postmodernizm'le birlikte dünya, yeni bir sürece girdi. Klasik ideolojiler iddiasını kaybedince; doğal olarak onlara göre davranan zihniyet ve kadroların da kullanım süreleri doldu. Yeni dönem, yeni bir zihniyeti ve yeni kadroları gerektirdi. Türkiye devleti ve halkı da bu gelişmeden bigâne kalamazdı. Eski legal ve illegal yapılar tasfiye edilerek, yerine yeni duruma uygun olanları ihdas edildi.

Ak Parti'li yıllara bu süreçlerden geçilerek gelindi. Tanzimatla, İmparatorluğu

çöküşten kurtarmak için girilen Batılılaşma macerası bu günlere ulaştı. Tanzimatla tanışılan Batı değerleri ve kurumları, Cumhuriyetle iradi bir kabullenişe evrildi. Bu aşamadan sonra, Batılı Medeniyet değerleri ve kurumları ulaşılması ve gerçekleştirilmesi gereken Kutsal Lider'in kutsal hedeflerine dönüştü.

Ak Parti liderinin yeni tanımlamasıyla -bana göre doğru bir tanımlama- Cumhuriyet, Atatürk'le başlayan, Erbakan'ı da içine alarak Erdoğan'la yeni bir aşamaya gelen sürecin adıdır. Bu tanımlamayla Cumhuriyet süreci, bir devlet projesi olarak başlayan, sonunda halka mal edilen bir sürecin adı oluyor. Laik Cumhuriyeti halka mal etme süreci dindarlar eliyle gerçekleşiyor. Elitist başlayan süreç, bu şekilde popülerleşmiş oluyor.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında sorgulanan, itiraz edilen, rezerv konulan bu değer ve kurumlar zamanla içselleştirilmeye başlandı. Soğuk Savaş'ın Batı medeniyetinin üstünlüğünü onaylar bir şekilde son bulması muhalif grupları yeni yükselen değerlerin mahkûmu haline getirdi. Kuruluş yıllarında Cumhuriyet'le sorunu olan kitleler, süreç içerisinde, Cumhuriyet'in taşıdığı değerlerle bir şekilde uyum sürecine girdiler. Fukuyama'nın Tarihin Sonu'nu ilan etmesiyle, Aydınlanma Felsefesi'nden neşet eden Demokratik, Liberal, Kapitalist değer ve ilkeler, tartışılmayan kutsal doğmalara dönüştürüldü. Ya

isteyerek iman edecektiniz ya da zorla ettireceklerdi. Başka seçenek yoktu. Havuç ve sopa politikaları üzerinden Yeni Dünya Düzeni'ne tabi olmak zorundaydınız.

Milli Görüş Hareketi'nin 28 Şubat süreciyle tasfiye edilmesi, yaşanan Demokratikleşme ve Liberalleşme sürecinin Ak Parti üzerinden ete kemiğe bürünmesini sağladı. Ak Parti üzerinden dindar kitleler, siyasi anlamda Milli Görüş gömleğini çıkararak, Milli Görüş'ün dayandığı iddia edilen İslami referansları bireysel hayatta uygulamak üzere siyasi, ekonomik hayattan uzaklaştırma sürecine girdiler.

Ak Parti ile girilen yeni süreçte, dindar siyasetçilerin topluma sundukları hedef: "Avrupa standartlarında demokrasi, Çin standartlarında üretim" olarak belirlendi. Yeni bir dünya mümkün'le çıkılan yol, sonunda buraya ulaştı.

Tanzimat'la başlanan süreç, Cumhuriyet'le redd-i mirasa ulaştı. Redd-i miras edilen değerler yok edilemeyince, yeni dönemde, AK Parti örneği üzerinden yeniden üretilmesine karar verildi. Bunun için dindarlara kuruluş yıllarında söylenen, dini değerlerin siyasal alanda kullanılamaz hükmü yeniden hatırlatıldı ve bunun olmazlığı kendileri ağızdan ilanı sağlandı. İlahi-Nebevi değerler siyasal, ekonomik, kamusal alanda bir anlam ifade edemezdi. Gelinek noktada, seküler batılı değerler üzerinden el birlik yeni bir rejim oluşturulması isteniyordu. Liberal aydınlar, fikri referansları kendileri olmak kaydıyla, muhafazakâr-dindar kitlelerin toplumsal destekleri üzerinden bir rejim inşasının Türkiye'nin tek çıkış şansı olduğunu yazıp çiziyorlardı. Kurucu Lider'in gösterdiği hedef, bu gün için Liberal-Demokratik bir rejimi öngörüyordu. Cumhuriyet, yeni dönemde, dünyanın yaşadığı yeni duruma uygun olarak bu değerlere göre yeniden inşa edilmeliydi.

Müslüman kitlelerin, İslamcı grup ve aydınların Ak Parti'ye angaje olmalarıyla İslam, bireysel hayatlarda anlamı olan, tarihte yaşanmış, bu gün için siyasal, ekonomik, sosyal bir karşılığı olmayan kültürel bir hatıra dönüşmüştür. İslami Devlet talebi Demokratik Cumhuriyet'e, Ümmet hedefi AB'ye, İslam'ın hâkim kılınması, birlikte yaşamaya dönüştü.

Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında kendine örnek aldığı Fransa merkezli, Soğuk Savaş yıllarında devletçi, otoriter siyasal kültür tasfiye edilerek, onun yerine Anglo-Sakson siyasal kül-

türün hâkim olmasını dindar kitleler büyük bir değişim olarak algılıyor, bunu gerçekleştirenleri hayırla yâd ediyorlar.

Emeviler'den bu tarafa siyaset, din'i etkilemeye ve belirlemeye devam ediyor. Türkiye'deki siyasal kültürde; tevarüs ettiği bu genlerinden dolayı, din'e ve dindarlara müdahale geleneğini sürdürüyor. Siyasi liderin kendi ifadesiyle halkın "gazı alınıyor." Gazı alınan halk ve İslamcı çevreler, bu söze hiç tepki vermediler. Siyasi liderlik aydınları, âlimleri kapıkulu yaptıktan sonra, İslami grupları da kapıkuluğa çağırıyor.

Tevhid'e inanan biri için kapıkulu bir yaşam zilletir.

İslami gruplar, cemaatler vakıflarında, derneklerinde iktidarda olmanın rahatlığıyla tarihte yaşanmış güzel günleri yâd ederek, rehabilitasyon hizmetleri veriyorlar. Ülkelerinde gerçekleştirdikleri "büyük değişim'in" hale hale yayılarak, dünyanın diğer yerlerindeki din kardeşleri tarafından nasıl örnek alındığının gururlu muhabbetlerini yapıyor, bu değişimin akamete uğramaması için dua ediyorlar.

29 Ekim'de oluşan bu görüntü, değişen Cumhuriyet'in toplumu Liberal-Demokrat değerler üzerinden nasıl değiştirdiğinin resmidir.

NOTLAR:

1-Cumhur, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün ilk ismidir.

2-Ertuğrul Özkök, Hürriyet Gazetesi, 30 Ekim 2012

1. Meclis'in Feshinden 2. Meclis'in Faaliyetlerine

Mustafa GÜLDAĞI
mustafaguldag@gmail.com

İstiklal Savaşı için Müslüman halkımız büyük mücadele vererek binlerce şehit verdi. Âlimler bizzat Allah için savaşılması konusunda büyük mücadeleler vermişler. Halkı motive edip canla başla savaşmalarını sağlamışlardır. Tüm halk varını yoğunu ortaya koymasını bilmiştir. Savaş bittikten sonra Ankara'da Büyük Millet Meclisi'nin açılmasını kararlaştırılmıştı.

Büyük Millet Meclisi'nin Cuma günü açılmasına karar verdikten sonra kolordulara, il bağımsız mutasarrıflık Müdafaa-i Hukuk Heyeti Merkezîyeleri ve belediye başkanlıklarına Heyeti Temsiliye Namına Mustafa Kemal imzalı bir genelge gönderilmiş ve şöyle denmiştir:

1- Allah'ın izniyle Nisan'ın 23'üncü Cuma günü, Cuma namazını müteakip Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılacaktır.

2- Vatanın bağımsızlığı, yüce hilafet ve saltanat makamının kurtulması gibi en mühim ve hayatî görevleri yerine getirecek olan bu Büyük Millet Meclisi'nin açılış gününü Cumaya rastlatılmakla Cuma gününün kudsîyetinden yararlanılacak ve bütün milletvekilleri ile Hacı Bayram-ı Veli Camii'nde birlikte Cuma namazı kılınacak Cuma namazında okunacak salât ve Kur'an nurundan feyz alınacaktır. Cuma namazından sonra Peygamber Efendimizin **sakalı ve Peygamber Efendimizin sancağı ile Meclis binasına gidilecektir. Meclise girilmeden önce dua edilip kurbanlar kesilecektir. Camiden itibaren, Kolordu Komutanlığı güvenliği sağlayacaktır.**

3- Cuma günün kutsiyeti için bugünden itibaren vilayet merkezinde [Ankara'da] Vali Beyefendi hazretlerinin organizesi ile **hatim indirilmesine ve Buhar-i Şerif okunmasına başlanacak ve hatmi şerifin son kısmı teberrükten Cuma günü namazdan sonra Meclis binası önünde tamamlanacaktır...**

4- Mukaddes ve yaralı vatanımızın her köşesinde aynı şekilde bugünden itibaren **Buhari ve Kur'an hatimlerinin indirilmesine başlanarak Cuma günü ezandan önce minarelerde salâ okunacak ve hutbe esnasında Halife ve Padişahımız hazretlerinin isimleri zikredilirken, padişahlık makamının ve bütün ülkenin bir an evvel kurtulmaları ve saadete kavuşmaları için dualar edilecektir.**

Cuma namazının kılınmasından sonra da hatimler bitirilerek vatanın kurtulması, bunun için milletçe gayret gösterilmesinin lüzumu ve Millet Meclisi'nin vereceği görevleri yerine getirmenin önemiyle ilgili vaazlar verilecektir.

Daha sonra Halife ve Padişahımızın, din ve devletimizin, vatan ve milletimizin kurtuluşu, selâmeti ve istiklâli için dua edilecektir. Bu dinî ve vatanî merasimin yerine getirilmesinden ve camilerden çıkıldıktan sonra Osmanlı beldelerinin her tarafında, hükümet konaklarına gelinerek Meclis'in açılışından dolayı resmî kutlamalar yapılacak, tebrikler kabul edilecektir.

Ayrıca her tarafta Cuma namazından önce usulüne uygun biçimde mevlid-i şerif okunacaktır.

5- Allah'tan tam bir başarı için dua ediyorum.(1)(Heyet-i Temsiliye Namına / Mustafa Kemal)

İşte ilk meclis tam bu havada açılmıştı. Du-alarla, tekbirlerle, hatimlerle, hadislerle ve namazla birlikte. Kelime-i tevhid bayrağı ile tekbirler getiriliyordu.(bugün ise o bayrağa irtica deniliyor) Meclisin içinde kürsünün arkasında **"Ve emruhum şura beynehüm"**(Onların işleri aralarında şura iledir." (Şura 38) ayeti yazılıydı.(2)

Koltuklarda oturanların çoğu sarıklı, cübbeli insanlardır. Milletvekilleri, Kürdistan, Lazistan mebusu diye anılırlar. Herkes kendi yerel kıyafeti ile gelmiştir. Biz Kurtuluş Savaşı'nı böyle verdik ve Meclis'i böyle kurduk. Ne olduysa oldu tekbirle, Kur'an'la, duayla açılan mecliste dua yasaklandı. Peki, sonra ne oldu dersenez, işin sırrı Lozan'da!

Meclisin bu özelliğine tanıklık etmesi açısından İzmir milletvekili Mahmut Esad Bozkurt'un şu açıklaması önemlidir: **"Mecliste müezzin beş vakit ezan okur, imam cemaate na-**

maz kıldırırdı. Dikkate değer ki, Kurtuluş savaşları zaferle taçlandıktan sonra, Kemal Paşa Ankara'ya döndü. Meclis kapısı önünde resmi üniformasıyla bekleyen imam efendi, Kemal Paşa'yı durdurdu, ellerini kaldırdı, fakat duaya başlar başlamaz, Kemal Paşa hiddetle "Burada böyle şeylere lüzum yoktur. Bunları camiide yapabilirsiniz! Biz savaşı dua ile değil, Mehmedçğin kanı ile kazandık." dedi ve imama kovdu.(3)

Ayrıca Mustafa Kemal 7 Şubat 1923'te Balıkesir Zağonos Paşa Camii'nde yapmış olduğu tarihi bir konuşmada minbere çıkmış: **"Ey millet! Allah birdir şanı yücedir"** ifadelerinin ardından **"Hepimizce malumdur ki Teşkilatı Esasi Kur'an-ı Azımuşşandaki husustur"** dedi. Bu anayasamız Kur'an demekti. Ama sonra ne olduysa olacak tersine şeyler yapılmaya başlanacaktı. 1923'te de böyle çelişkili konuşmalara rastlanmaktadır.(4)

Biz konumuza dönüp kaldığımız yerden devam edelim. Zafer kazanıldıktan sonra her şey çok çabuk değişmeye başlamıştı. Dini temeller

üzerine kurulan mecliste dua edene hakaret edilmeye başlanmıştı. Dine hakaret içeren konuşmalar yapılmaya başlanmıştı.

Atatürk 1. Meclis'te istediklerini tam olarak yerine getiremiyordu. Hep muhalefet edenler oluyordu. Bu mecliste kendisine itiraz eden milletvekilleri çoğunlukta idi. Ama Atatürk hiç kimsenin kendisine muhalefet etmesini istemiyordu. Ayrıca milletvekilleri Lozan'da verilen bazı kararlara karşı çıkıyor hiç taviz verilmemesinin gerektiğini söylüyorlardı. Meclis bölündü, bu konuda ihtilafa düştüler. Meclisteki bu tutumla Lozan imzalanamazdı.

Atatürk bu meclisle kafasında tasarladığı inkılapları yapamazdı. Böylece Atatürk 1 Nisan 1923'te 1. Meclisi feshetti. Bazı tarihçi yazarlara göre Türkiye Cumhuriyeti tarihinde yapılan ilk darbe budur. Fikret Başkaya diyor ki: **"1923'te kurulan ve yeni olduğu söylenen rejim bir darbeye kurulmuştur. Darbeye Cumhuriyet kurulur mu?"**(5) Kurulan yeni meclise ise Kemalist olmayanlar alınmayacaktı. Dindarlara da yer verilmiyor. Tasfiye ediliyor.

11 Ağustos 1923'te 2. TBMM açıldı. Bu meclis 1 Ekim 1927'ye kadar görev yaptı. Bu meclisin ilk işi Lozan'ı onaylamak oldu. Bu meclis inkılapların büyük çoğunluğunu yapmıştır.

Lozan yeni kurulan rejim için çok önemliydi. 24 Temmuz 1923'te televizyonda İnönü Lozan'ı anlatmıştı. Prof. Nazmi Kal'ın "İnönü'nün Televizyon Konuşmaları" TRT Yayınlarından çıkan eserinde bu konuşma vardır. İnönü orada Lozan'ı şöyle anlatıyor: **"Biz Lozan'da öyle taahhütler(sorumluluklar) altına girdik ki, İtilaf devletleri bizim bu taahhütleri yerine getiremeyeceğimizi zannettiler. Anlaşmaya göre bizim bunları 10 sene içinde yerine getirmemiz gerekiyordu. Ama biz 5 sene içinde yerine getirdik"** Nazmi Kal İnönü'ye soruyor: **"Paşam niçin yerine getiremeyeceğinizi zannettiler"** İsmet İnönü: **"Çünkü millet isyan eder diye düşündüler"** diyerek cevap veriyor.(6)

Lozan'da doğan hava önemli değişikliklerin yapılacağını gösteriyordu. Sonradan yaşanan olaylara baktığımızda dindarların üzerine yürünecek ve önemli din âlimleri öldürülecekti. Gerçekte öyle sert yenilikler yapıldı ki halk isyan edecek dereceye gelmişti. Nitekim isyan etti de. Ama isyan edeklere karşı da bir çare bulunmuştu. 4 Mart 1925'te yürürlü-

ğe giren **Takriri Sükûn Kanunu** ile hükümetin eline büyük koz geçti.(7) Bu yasa "susturma yasasıydı". Bu yasa Şeyh Said isyanı çıktıktan 1 ay sonra çıkarıldı. Bu yasayla Şeyh Said ve 47 adamı Diyarbakır'da asıldı. Hâlbuki Şeyh Said isyan etmeden önce demişti ki **"Bizim yeni kurulan hükümete şeriatı uyguladığı için itaat etmemiz vaciptir, ama şeriatı uygulamadığı için şimdi de isyan etmemiz vacip oldu"** demişti. Ve inancı uğruna savaştığını en başında dile getirmişti.

Artık Takriri Sükûn Kanunu'yla susan bir toplum oluşturuluyordu. Konuşan İstiklal Mahkemelerinde susturuluyordu. Yeni inkılaplar çıkarılıyor itiraz eden istiklal mahkemesine sevk ediliyordu. İşte bir başkası.

Ve nihayet M. Kemal 23 ağustos 1925'te Kastamonu gezisinde başındaki şapkayı halka şu sözlerle tanıtmıştı. **"Arkadaşlar medeni milletler arası kıyafet milletimiz için layık bir kıyafettir. Onu giyeceğiz. Ayakta iskar-pın ve potin, üstte pantolon yelek, gömlek, kravat, ceket doğal olarak bunların tamamlayıcısı olmak üzere başta siperli şemslî serpuş; bunu açık söylemek isterim, bu başlığın ismine şapka denir"** diyerek şapkayı tanıtmıştı.(8)

1925'te çıkarılan şapka kanunu ile şapka giymek şarttı. İsyan edenlere çok ağır cezalar verildi. 1924'te **İSKİLİPLİ ATIF HOCA** Frenk Mukallitliği ve Şapka adında bir kitap yazdı. Bu eser nedeniyle Şapka Kanununa muhalefet yüzünden tutuklandı. Tutuklanma tarihi 7 Aralık 1925. Hâlbuki eser şapka kanunu çıkarılmadan bir buçuk sene önce yazılmıştı. 4 Şubat 1926'da da İDAM EDİLDİ. Seküler bir yaşamı topluma dayatmak uğruna âlimleri asmaktan çekinmediler.(9) Abdurrahman Dilipak ise şu ilginç tespiti söyler: "Öte yandan İstiklal Mahkemelerinde asılan insan sayısı, İstiklal Savaşı'nda şehit olan askerin 10 katıdır."

Rize Ulu Camii imamı Hafız Şaban Hoca cemaate **"Biz dinimize bağlılık isteriz inanmayanlar inanmasın fakat inananlara zulm yapılmasın tek isteğimiz sarığımıza sakalımıza cübbemize dokunulmasın. Şapkayı giyenler giysin ama giymeyenler hapse atılmasın."** şeklindeki sözleri Rize'de şapka yasasına karşı protestoları başlatmıştı. Bu protestolara karşı hükümet halkı sindirmek için Rize limanına dönemin en büyük savaş gemisi **"Hamidiye Zırhlısı'nı"** demirleyerek Rize'yi bomba yağmuruna tutmuştu.

Hamidiye zırhlısının Rize'nin yamaçlarına topçu ateşi açtığı ve halkın bunu destanlaştırarak **"Atma Hamidiye atma vergide vereceğük, şapkada giyeceğük"** ağıtlar yakarak aman diledikleri tarih kütüklerinde kayıtlıdır. Şapka giymemek için ölene kadar şehre inmeyip dağlarda mağaralarda yaşayan insanlar bile olmuştur. **(10)** Kellesiz kalmak istemeyenler şapkayı bulup giyiyorlardı.

2. Meclisle birlikte 1 Kasım 1928'de, Harf İnkılâbı olmuş Latin harfleri kabul edilmişti. Tüm 1000 yıllık alfabemiz bir günde değiştirildi. Bununla beraber hiçbirimiz 90 yıl önce yazılmış bir eseri alıp okuyamıyoruz. Eski kütüphaneler türbeye dönüşmüştür. Cemil Meriç'in dediği gibi 3 Kasım 1928'den itibaren kütüphaneler birer "tuğla yığını"na dönecek dini-kültürel birikimimiz gelecek nesillere aktarılamadı. İsmet İnönü'nün şu sözü tüm bu Türkçeleşme harekâtının amacını ortaya koyuyor: **"Harf İnkılâbı'nın en büyük faydası, kültür değişmesini kolaylaştırmasıdır. Türk milletini bir kültür âleminde bir başkasına nakletmiştir"** Ahmet Cevat Emre **"Arap yazısıyla Batı kültürünü benimsemek imkânsızdı."** diye yazmıştır. Demek ki, gerçek amaç, Batı medeniyetine geçmekti, Osmanlı'yı, İslam'ı ve Kur'an'ı temsil eden bir yazıyla yollarına devam edemezlerdi. Kendi iradesiyle Harf İnkılâbı'nı yapan 2 ülke var modern çağda. Biri biziz, diğeri İsrail. Ancak mühim bir farkla: Biz Arap yazısını geri bıraktırıyor diye terk ederken, İsrail, hemen bütün Yahudi vatandaşları Latin harflerini bildiği halde tersinden bir Harf İnkılâbı yaptı ve "2 bin yıl önceki" ölü ve öğretilmesi çok zor "İbrani alfabesini" diriltti. **(11)** Latin alfabesine geçilmesiyle batıya doğru meyledildi. İnsanlar da bugün bile belli olan kimlik bunalımı oluştu.

Daha ilerleyen yıllarda dini içerikli olan gazete, dergiler ve yazılar yasaklandı. Mızraklı ilmi-halinden namaz hocasına, ezandan "elif bâ'ya" kadar her şey yasaktı. Ders kitaplarında Kâbe **"tavla zarı"** olarak, Kur'an **"Muhammed'in fikirleri"** olarak ifade edilip vahiy inkâr ediliyordu. Peygamber efendimize "Hicaz Peygamberi" (Türklerin başka peygamberi varmış gibi) anlatılıyordu. Hicretten **"kaçış"** diye söz ediliyordu. Hacer'ül esved'e **"karataş efsanesi"** deniyordu. **(12)** Kokuşmuş batıya doğru uymuş bir nesil de ancak böyle yetişirdi.(!)

Eşref Edip Fergan, "Kara Kitap" isimli eserinde şu ilginç anekdotu naklediyor: **"Sene**

1935 hâdise, Isparta'nın Atapek Kazasının bir köyünde cereyan ediyor. Halkçıların yaptıkları bir tamime göre, Bediüzzaman Said-i Nursi'nin eserleri toplattırılıyor ve kimde bulunursa mahkemeye sevk olunuyor. Köye baskın yapan jandarmalar, Üstad'ın ramazan münasebetiyle neşrettiği bir risalesinin Ramazan Risalesi üzerinde (Ramazan'a aittir) ibaresini görünce: 'Bu Ramazan kimdir?' derler.

"Köyde ararlar, okuma yazma bilmeyen 'Ramazan' isminde birini bulurlar, paldır küldür adamcağızı yakalayarak Isparta hapishanesine götürürler. İki ay orada yattıktan sonra, Ağır Ceza Mahkemesi huzuruna çıkarılıp isticvabı (sorgusu) yapılırca, mesele anlaşılır. Heyeti hâkime gülmekten kendilerini alamazlar." Böyle traji-komik olaylar da yaşanıyor. **(13)**

Ayrıca lise 2. sınıflar için yazılan "TARİH 2" isimli kitapta da inkâr fırtınaları estirilirdi. Bu kitapta "Kur'an nedir" başlıklı bölümde Kur'an şöyle tanımlanıyor: **"Muhammed'in koyduğu esasların toplu olduğu kitaba Kur'an denir"**

Kitabın 93. Sayfasında Peygamberimizin ailesinden **"Muhammed ve karıları"** diye bahsediliyor.

Sayfa 85'te Kâbe şöyle anlatılıyor: **"Kâbe, mikâp yani tavla zarı şeklinde demektir. Kâbe çok eskidir. Ne vakit ve kimler tarafından yapıldığı bilinmiyor. Arap ananesi, Kâbe'nin inşasını İbrahim peygambere atfetmektedir."**(Hâlbuki Kur'an-ı Kerim'de

Kâbe'yi Hz. İbrahim inşa ettiği bizzat geçmek-
tedir) Kâbe tavra zarına benzetilerek aşağılan-
maktadır. Benzetecek başka bir şey yokmuş
gibi! Düşünebiliyor musunuz bu bilgileri liseli
çocuklara okuttular. Genç nesillerin imanların-
da ve amentülerinde zedelenme oluşturmak
istediler.

Tabi yeni bir amentüye ihtiyaç oluyordu
bu arada. **"Tekin Alp"** takma adıyla "Türk-
çe ve Atatürkçü" yazılar yazan Moiz Kohen'in
"Sâfi" imzasıyla kaleme aldığı **"Türk'ün Yeni
Amentüsü"** isimli kitabın girişinde, "Müslü-
man Amentüsü"ne "nazire" yapılarak şöyle
deniyor:

**"Kahramanlık örneği olan ve vatanın is-
tikbalini yoktan var eden Mustafa Kemâl'e,
onun cengâver ordusuna, yüce kanunları-
na, mücahid analarına ve Türkiye için ahi-
ret günü olmadığına îmân ederim.**

**İyilikle fenalığın insanlardan geldiğine
(bu cümle hayrın ve şerrin Allah'tan geldi-
ğine iman etme şartının inkârıdır), büyük
milletimin medeni cihanda en büyük mev-
kii kazanacağına, hamaset destanlarıyla
tarihi dolduran kudretli Türk ordusunun
birliğine ve Gazi'nin Allah'ın sevgili kulu
olduğuna kalbimin bütün hulûsuyla şah-
det ederim."**(14)

1950 öncesi Türk Dil Kurumu sözlüklerine
bakılırsa "Kemalizm Türk'ün dinidir" denmekte-
dir. İslam'dan ise "Arap ideolojisi" olarak bah-
sedilmektedir. (Abdurrahman Dilipak, Laisizm,
s.54) Şair Kemalettin Kamu da Türklerin yeni
Kâbe'sini belirliyor ve şu mısraları yazıyor:

**Ne örümcek, ne yosun/Ne mucize ne
fusun**

Kâbe Arab'ın olsun/Bize Çankaya yeter

1928'de çıkarılan bir kanunun 2. Maddesi
ile yemin etme şekli de değiştirildi. Önceden
milletvekilleri ve Cumhurbaşkanlığı **"Valla-
hi"** diye yemin ederlerdi. Yeni çıkan kanunla
"Vallahi" yerine **"namusum üzerine"** diyerek
yemin edilmeye başlandı.(15) Halen bile böy-
le yemin ederler. Namuslu var namussuzu
var gardaş. Ama hepsi namusu üzerine yemin
edecekti.

İşte Böyle Garip Bir Ülkede Yaşıyoruz...

Selam ve dua ile...

KAYNAKLAR

1. Genç Birikim Konferanslar, s.124, aktaran Ali Kaçar, Yavuz Bahadıroğlu Tarihimizin Gizli Odaları, s.90,91, Abdurrahman Dilipak-Yeni Akit 2008-04-22 Yarın 23 Nisan, Abdurrahman Dilipak-Yeni Akit 2008-04-23 Bugün 23 Nisan!
2. Abdurrahman Dilipak-Yeni Akit 2008-04-23Bu-
gün 23 Nisan!
3. Yavuz Bahadıroğlu Tarihimizin Gizli Odaları
91,92
4. Bin Yılın Sonu 28 Şubat, cilt 1 s.400, Abdur-
rahman Babacan, Şevket Kazan'la Yapılan Röportajda
Şevket Kazan Aktarıyor
5. Genç Birikim Konferansları, s.143-144,145,
aktaran Ali Kaçar
6. BİN YILIN SONU 28 ŞUBAT, cilt 1 s.400, Abdur-
rahman Babacan, Şevket Kazan'la Yapılan Röportajda
Şevket Kazan Aktarıyor
7. Abdurrahman Dilipak, Laisizm, s.24,Beyan Ya-
yınları
8. ŞAHİN ÖZDAŞ Genç Birikim Dergisi Kasım
2009 sayısı sayfa 12
9. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, cilt 22
s.583-584.
10. ŞAHİN ÖZDAŞ Genç Birikim Dergisi Kasım
2009 sayısı sayfa 12
11. 04 Kasım 2012, Pazar Zaman gazetesi, Mus-
tafa Armağan
12. Yavuz Bahadıroğlu Tarihimizin Gizli Odaları,
s.93
13. Yavuz Bahadıroğlu Tarihimizin Gizli Odaları,
s.94-95
14. Yavuz Bahadıroğlu Tarihimizin Gizli Odaları,
s.106-107
15. Abdurrahman Dilipak, Laisizm

Şehâdetinin 46. Yılında Büyük Dâvâ Adamı: Şehid Seyyid KUTUB - IV¹

Ubeydullah TOPRAK

Yazı dizimizin üçüncü bölümünde Şehid Seyyid Kutub'a ülkemizde ve İslam âleminde yapılan eleştirilerden; Seyyid Kutub'un "**İslami Terör (!)**" listesinin başında yer alması üzerinde durmuş ve Batı'nın, Seyyid Kutub'u terörün başı saymasının arka planında ne var? Sorusuna cevap aramıştık. Bu bölümde de gücümüz yettiğince kendi eserlerinden veya onun müdafaasını yapan yazarlardan alıntılar yaparak yanlış anlaşılan veya aksettirilen görüşlerinin tahlilini yapmaya devam edeceğiz. Tefvik Allah(c.c.)'tandır.

2) TEKFİRCİ OLDUĞU İTHAMI: Türkiyeli bir akademisyen diyor ki: "Kutub, hicri 690-700 yılları arasında Moğol istilasını en acımasız şekilde yaşayan ve bunun sonucu olarak sert söylemlerde bulunan İslâm âlimi İbn Teymiye'den (661/728) ödünç aldığı kavramla Müslüman toplumu cahiliye içinde ya da "bir cehalet hali üzere" yaşayan, yani gerçek İslâm'dan yoksun toplum olarak vasıflandırmıştır. İslâmî terminolojide "cahiliye" terimi, ilk olarak Arabistan'daki İslâm öncesi putperest toplumu tarif için kullanılmıştır. Fakat önce İbn Teymiye'nin, ardından da Kutub'un kullanımıyla "cahiliye" terimi, İslâm'ı gerçek anlamda yaşama-yan ve fiilen hâlâ günahkâr olarak yaşadıklarını iddia ettikleri çağdaş Müslüman toplum için kullanılmaktadır. Dolayısıyla bizzat günümüz Müslüman toplumu da "kâfir" olarak nitelenebilmekte,

bu da toplumun lanetlenip uzaklaşılması gereken bir tekfir sürecine yol açmaktadır."²

Seyyid Kutub'un tekfirci olduğu yukarıda naklettiğimiz üzere çokça iddia edilmektedir. Baştan ifade edelim ki; Tekfir meselesi İslam ümmetinin en büyük sorunlarından biridir. Bu sorun sahabe döneminde Hariciler ile başlayıp günümüze kadar devam ede gelmiştir. Tarihin belli aralıklarında artış gösteren bu hastalık son zamanlarda yine nüveleşmeye başlayan bir hastalıktır. Bu hastalığın tedavisi zor fakat gereklidir. Tekfir, ümmete her anlamda zarar veren ve İslam düşmanlarını sevindiren bulaşıcı bir hastalıktır.

Tekfir iki tarafı keskin bıçak gibidir. Tekfir edeni veya edileni keser. İki taraftan birine zarar verir. Bu durumda tekfirden sakınmak asli vazifelerdendir.³

Seyyid Kutub'un vahye dayanmayan toplumları "**cahiliye toplumu**" olarak nitelendirdiği bir hakikattir. Ama Müslüman olduğunu söyleyen fertleri tek tek tekfir etmek gibi bir anlayışın ona ait olmadığını net bir biçimde ifade edebiliriz. Peki Seyyid Kutub'a niçin tekfirci suçlamasında bulunulmaktadır?

Seyyid Kutub diyor ki: "İslam, Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah olmadığına şehâdet etmektir. Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah olmadığına şehâdet etmek ise; bu kâinatı yaratan ve onda dilediği gibi tasarrufta bulunan tek yaratıcının, kulların ibadet şekillerini, bütün faaliyetle-

1 Seyyid Kutub'la ilgili yazı dizimizin Aralık 2012 sayısında yayımlanan 4. bölümde tarafımdan kaynaklanan bir hata sonucu yazının özellikle son kısımlarına doğru eksiklikler, tekrarlamalar ve imla hataları yer aldığından; Yazıyı düzeltilmiş olarak tekrar kaleme aldım. Siz okuyuculardan özür diler, dualarınızı beklerim. Yazıdaki yanlışlığı ivedilikle görüp, uyarıda bulunan Muhammed Bilben kardeşime de hassaten teşekkür ederim. (U. TOPRAK)

2 **Mehmet Emin Türkoğlu, Türkiye'de Dini Motifli Terörün Arka Planındaki Nedenler**, S.53, KSİ Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, 2006

3 Ferhat Özbadem, <http://www.kitaphaber.com.tr/tekfirde-asirilik-k1016.html>

rini ibadet olarak kendisine sunacakları, kulların şer'i hükümleri kendisinden alacakları ve kendisine boyun eğecekleri tek varlığın yalnız Allah olduğuna iman etmektir.

Herhangi bir kimse Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah olmadığına bu kapsamı ile şehâdet etmeyecek olursa, gerçekte o şehâdet getirmemiş ve henüz İslam'a girmemiş demektir. Adı, lakabı ve soyu ne olursa olsun, değişen bir şey olmaz.

Eğer herhangi bir toprak parçası üzerinde bu kapsamı ile Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah olmadığı şehâdeti gerçekleşmeyecek olursa orası, Allah'ın dinine göre yönetilen bir toprak parçası değildir ve İslam'a henüz girmemiştir.⁴

Müslümanların tanıya geldikleri kâfirlerin çeşitlerine ek olarak Seyyid Kutub, Müslüman'a bir tanım getirmektedir, öyle bir tanımdır ki bu; bu tanımın kendisine uymadığı her bir kimse aynı şekilde kâfirdir.

Böyle bir tanıma sınırlandıran, belirleyen aşağıdaki dikkat çekici hususlardır:

a- Yüce Allah'ın vahdaniyet, yaratıcılık, kâinatın her türlü işlerinin yöneticiliği (kayyumiyet) gibi sıfatlarına iman etmek gerekir.

b- Namaz ve zikir gibi ibadet çeşitlerinin Allah'tan başkasına takdim edilmesi küfürdür. Müslüman kimse, bu gibi ibadet çeşitlerini Allah'tan başkasına sunamaz. Helal ve haram ile ilgili konularda Allah'ın hükümlerinden başkasına boyun eğmez.

c- Helal ve haram ile ilgili hükümleri Allah'tan başkasından almak küfürdür. Müslüman bir kimse ancak Allah'ın helal kıldığını helal ve ancak Allah'ın haram kıldığını haram kabul eder ve şerayi' diye ifade edilen helal ve haram hükümleri ile ilgili olarak O'nun hükümlerinden başkasına asla boyun eğmez.

İşte bu üç husus **Lâ İlähe İllallah**'ın kapsadığı anlamın çerçevesine direkt olarak girer. O halde bunlar tevhidin şartıdır ve ancak bunlarla birlikte kişi muvahhid olabilir, değilse olamaz.

Açıkça görüldüğü gibi, anlaşmazlık ilk iki şart çerçevesinde olmayıp, -şayet söz konusu olursa- üçüncü şart ile ilgilidir. O da teşriin kendisinden alınacağı makamın yalnızca Allah olduğuna itikad etmektir.

Seyyid Kutub, bu noktayı şöyle açıklamıştır: "Bir defa daha şunu görüyoruz ki, hükümrانlık konusunda Allah ile çekişmeye girmek, dinden olduğu zorunlu olarak bilinen bir hüküm konusunda çekişmeye girdiğinden böyle kimseyi Allah'ın

dininden çıkartır. Çünkü böyle bir çekişme onu yalnızca Allah'a ibadet etmek çerçevesinden dışarıya çıkartır. Böyle bir çekişmeye giren kimseleri kesinlikle Allah'ın dininden çıkartan şirk, işte budur. Bu çekişmeyi yapan kimsenin iddiasını kabul eden, ona itaat eden ve Allah'ın hükümrانlığını ve özelliklerini gasp etmesine karşı kalplerinde herhangi bir red bulunmayarak itaat eden kimseler, onlar da berikiler de Allah'ın ölçüsünde birbirine eşittir."⁵

Buna göre açıkça ortaya çıkıyor ki Merhum Seyyid Kutub, hiç bir Müslüman'ı tekfir etmiyor. Aksine o çoğu kimsenin kâfir olduklarını fark edemediği bir kısım insan türünün kâfir olduklarına dikkat çekiyor, o kadar.

Bu yorumları Seyyid Kutub'a tekfirci yaftalamasında delil olarak kullanılmıştır. Oysa Seyyid Kutub'un, Mısır halkının tümünü tekfir etmediğini onun mahkeme konuşmalarından öğreniyoruz. Bu konuşmaların birinde Seyyid Kutub şöyle demektedir: **"Biz insanları tekfir etmiyoruz. Bu çarpıtılmış bir nakil... Biz diyoruz ki insanlar inanç sisteminin hakikatini bilmemeleri, onun gerçekten ne demek olduğunu kavrayamamış olmaları ve İslamî yaşantıdan uzak bulunmaları bakımından, cahiliye toplumunu andırır bir hale gelmiştir..."**⁶

Seyyid Kutub'un hâlen yaşamakta olan küçük kardeşi Muhammed Kutub, kendisine ve ağabeyi Seyyid Kutub'a yapılan tekfirci ithamıyla ilgili şöyle demektedir: "Kimileri mevcut nesillere kâfir oldukları hükmünü vereceğimizi tasavvur ediyorlar... Diğer kitaplarda sorunumuzun insanlarına hüküm çıkarmak olmadığını... yazdık. Bugün İslam topraklarında yaşayan insanlara İslam veya küfür hükmü vermemiz onları cehenneme ya da cennete koyacak değildir... Bugün İslam topraklarında yaşayan toplumlara "cahiliye toplumları" dediğimizde bununla ehlinin Müslüman olmadığını onlarda küfür

4 Muhammed Bereket, İslami Hareket Metodu Ve Seyyid Kutub, s. 230-231, Çeviren: M. Beşir Eryarsoy, Risale Yay., İstanbul, 1987

5 Muhammed Bereket, A.g.e., s. 231-244

6 Seyyid Kutub, Son Sözler, Nehir Yay. s. 46-47.

olduğunu kastettiğimizi zannedenlere de burada diyoruz ki; topluma verilen bir hüküm şahıslara münzarif (için) değildir. Bugün İslam toprağında yaşayan insanlar karmaşık bir yapı gösteriyorlar, tek bir hükme girmezler. Şüphesiz içlerinde Müslümanlar vardır. Bunu zahire göre söylüyoruz. Çünkü La İlahe İllallah diyor, ibadet edip cahiliyeyi reddederek Allah'ın dinini arzu ediyorlar. İçlerinde şüphesiz kâfirlerde vardır. Çünkü La İlahe İllallah deseler de Allah'ın dininin üstünlüğünü reddediyorlar... İnsanlar günümüzde bu durumun İslam'dan kopmak olduğunu ve imanın aslını yıkacağını bilmiyor olabilirler. Bu insanlar hakkında hüküm verme problemine dalmak istemiyoruz..."⁷

Seyyid Kutub'a yapılan tekfirci ithamı konusunu araştırırken Fethullah Gülen çevresinin çıkardıkları Yeni Ümit dergisinde **Prof Dr. Mesut Erdal**'a ait bir yazıda şu ilginç paragrafa rastladık. Genel manada Seyyid Kutub'u öven bir havada yazılan makalenin bir yerinde yazar:

"Seyyid Kutub'un siyasî yönünün bulunduğu ve bazı eserlerinde o günün sıkıntılı ve ağır şartlarını yansıtan yorumları olmuştur. Aslında sert yorum ve mesajlarını o günkü konjonktürü düşünüp empati yapabilirsek daha iyimser değerlendirmemiz mümkündür. Onun ve mensup olduğu cemaatin çektiği işkenceler, acılar ve imtihanları göz önüne getirelim: Başta Müslüman olduğunu iddia eden ve İslâmiyet'i hiç kimseye bırakmayan birileri iktidarda. Ama aynı iktidar, tüm Müslümanlara kan kusturuyor. Hapishanelerde işkence altında can verenler vs.. Öyle bir psikolojik ortam oluşturulmuş ki, sanki radikalizm hortlatılmak istenmiş ve bunun ortamı olgunlaştırılmış. Ayrıca Seyyid Kutub hapisteyken, onun sınırlarını bozucu ve ruhî dengesini alabora edici bir kısım ilâçlar verilip verilmediğinden de emin değiliz. Elhâsıl, Kutub'un sert yorumlarını o gün itibarıyla üzerinde uygulanan fizikî ve psikolojik baskıyla irtibatlandırmak en doğrusudur. **Eminim ki Kutub normal şartlar altında yazacağı bir eserde insanları tekfir edici ve sert ifadeler kullanmazdı.**"⁸ demektedir.

Aydın Aktay bu konuda şunları demektedir; "O'na yöneltilen haricilik ithamı ise elbette ki tekfirci olduğu yaygarası ile birlikte anılmaktadır. Gerçekte böyle olmakla ya da böylesi bir tavırla Seyyid Kutub'un anılması, yukarıda işaret edildiği gibi hiçbir düşmana işaret etmeden sadece düşmanın niteliklerini ortaya koyması ile birlikte değerlendirilmesi ile ilgili bir yanılgıdan kaynaklanmaktadır. **Seyyid Kutub okumalarının bu noktada gösterdiği en kestirme sonuç; kimin kâfir olduğu ile değil neyin insanı kâfir kıldığı ile ilgilendiril-**

mesi gerektiğidir. Yani kısaca Seyyid Kutub, eserlerinde "asla şu veya bu kâfirdir" dememiştir. Ancak, kâfirin, müşriğin, münafığın vasıflarını, niteliklerini tarif etmiştir. Tekfirci olarak algılanması ise asla Seyyid Kutub düşüncesinin değil O'nu bu şekilde algılayanların sorunu olmaktadır.

Bunun dışında hapishane koşullarında ve de İhvan'da bulunduğu süreç boyunca maruz kaldığı uygulamaların kendisini bazı konularda çok hassaslaştırdığı ve de agresifleştirdiği iddiaları da fazlasıyla Freudyen bir bakış açısının ürünüdür. Çünkü baştan sona tüm eserlerinde Seyyid Kutub'un itidali ve de sağduyuyu elden bırakmayan düşüncelerini, her zaman aynı kararlılıkla İslam'ı ve Müslüman haklarını savunan tavrını, aynı duygusal coşku ile Kur'an'ın edebi tasvirini yaptığını; "Kur'an'da kıyamet sahneleri"nde de "İslam Düşüncesi" kitabında da aynı istikrarla aynı ruh halini yine aynı üslupla yansıttığı görülür. Yani, değişen bir ruh halinin işaretlerinden çok aynı kafa, ruh hali ve kalemden çıktığı açıkça belli olan bir üslup, her eserinde her döneminde dikkat çekici ve tanındıktır."⁹

Tekfir bâbında¹⁰ son olarak şunu söylemeliyiz ki; İçinde bulunduğu İslami hareketin zaaf noktalarını iyi bir şekilde tespit eden ve bu noktada çıkış yolları sunan Seyyid Kutub, düşüncelerini yeterince sağlıklı bir şekilde açıklama imkânı bulamadan bu dünyadan ayrılmıştır. Dolayısıyla Kutub'u farklı şekillerde anlayan ihvan'ın gençleri arasında düşünce ayrılıkları olmuş ve ihvandan ayrılarak farklı gruplar oluşturmuşlardır. Ama kim ne derse desin, Mısırlı gençliğin yüreğinde ve zihninde uzlaşmacı ve ıslahatçı mantık değil, Kutub'un tavizsiz ve inkılâpçı tutumu daha fazla yer etmeye başlamıştır.

İdamından sonra Kutub'un düşünceleri ile irtibatlandırılan **"tekfir"** konusundaki münakaşalar, Mısır'daki Ebu Zabel Tarra'daki tutuklulara ve askeri hapishanelerdeki Müslüman mahkûmlara Mısır polisinin, devlet başkanı Nasır'a itaati ve onun adil bir halife olduğunu kabul etmelerini dayatmaları sonucunda kızışmış, Müslümanlara haksız İnfaz ve işkenceyi reva gören Mısır yönetimi karşısında susan veya destek anlamına gelen açıklamalarda bulunan bazı ulema ve İhvan üyelerini, dayatmalar karşısında uzlaşmayan tutuklu diğer İhvan üyeleri tekfir etmeye başlamışlardır. Bu durum Mısır Müslümanları arasındaki ilk ciddi bölünüşü hazırlamış, **"Tekfir ve'l-Hicre Cemaa-ti"** olarak nitelendirilen akımın lideri selefi eğilimli Mustafa Şükrü'nün, Seyyid Kutub'un kitapları di-

9 Aydın Aktay, Şehid Seyyid Kutub'u Yeniden Anlamak bugünlerde...<http://fikiryorum.net/?p=504>

10 Tekfir meselesiyle ilgili Hüseyin Yunus'un yazdığı 'Tekfir Meselesi' (Ahenk Yayınları, Van) kitabını okuyucularımıza tavsiye ediyoruz.

7 M. Kutub, Düzeltilmesi Gereken Kavramlar, s. 60, 82, 91, 94, 95, Risale Yay., İstanbul

8 <http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/seyyid-kutub>

şında yenilerden hiç bir kitap okumaması değişik spekülasyonlara neden olmuştur.

Seyyid Kutub'un düşüncelerinden etkilenen kimi Müslüman gruplar ("Tekfir ve'l-Hicre Cemaati" başta olmak üzere), Seyyid Kutub'un cahiliyeye bakış ve cihad anlayışından yola çıkarak, içinde yaşadıkları toplumu cahiliye toplumu olarak görerek, tekfir etmiş ve bu toplumla mücadelenin de ancak ve yalnız silahla yapılması gerektiğini düşünmüşlerdir. Bu nedenle Mısır'da, Suriye'de ve daha birçok yerde, geçmişte ve bugün bu yolu takip eden, sadece silahlı mücadeleyi esas alan gruplar mevcuttur. Bugün (adı henüz duyulmuş bir-iki yazarı saymazsak) tekfirde aşırı giden grupların kaynak aldığı en önemli yazar Seyyid Kutub'tur. **Ancak biz Seyyid Kutub'un -örtüşen birçok fikrine rağmen- tekfirde aşırı gidenlerden beri olduğuna inanıyoruz. Ancak bir talihsiz vakia vardır ki onun bu hareket metoduyla ilgili görüşlerinin tekfir malzemesi olarak kullanılmasıdır.**

Seyyid Kutub'un düşünceleri ve yaptıkları iyice tahlil edildiği zaman tekfir anlayışının yanlış olduğu görülür. Çünkü Seyyid Kutub, şartlar ne olursa olsun cahiliye ya da şirk toplumlarına karşı hemen silahlı mücadelenin verilmesi gerektiğini savunmamıştır. Tam tersine, o silahlı cihadın, şartlar oluştuğu zaman yapılması gerektiğini savunmuştur. Ancak, şirk toplumlarında insanların omuzlarına kene gibi yapışmış sömürücü kapitalistlerin, emperyalistlerin ve tağutların hiçbir zaman tatlı dil ve beyanla da yola gelmeyeceklerini, mutlaka, bunlara karşı kıtal anlamında cihadın yapılması gerektiğinin de bilinmesi gerektiğini ifade etmiştir.

3) SAPIK, MEZHEBSİZ HATTA KÂFİR

(ZINDİK) OLDUĞU İTHAMI: Ne gariptir ki Seyyid Kutub yukarıda zikrettiğimiz üzere tekfirci olmakla suçlanırken, bazı kişiler ve gruplar kendisini tekfir etmişlerdir. Türkiye Gazetesi grubu başta olmak üzere bazı tarikat ve gruplar, hayatını kâfirlerle ve emperyalistlerle mücadeleye adanmış şehid Seyyid Kutub'a mezhepsiz, hatta kâfir (zındık) gibi iftiralarda bulunmuşlar, söylenmedik söz bırakmamışlardır.

Bu iftiraları atanları ciddiye almıyoruz ama internet ve bedava dağıtılan kitaplarla bu ithamlarda bulunanlara araştırmadan inananların varlığını görmek, bizleri bu ithamlara karşı cevap vermeye mecbur bırakıyor. Önce bu zevatın iddialarını naklelim:

"Hiçbir dine inanmadığı halde Müslümanları aldatarak imanlarını yok etmek, İslâmiyeti içerden yıkmak için Müslüman görünüp küfre sebep olan şeyleri isbat etmek için delilleri yanlış tevil edene ZINDİK ve FEN YOBAZI denilir. Bid'at sahiplerine ve mülhitlere ve bunların yolunda olan cahil taklitçilere mezhepsiz denir. Mezhepsiz ve iman hırsızları olan zındıklar dinde REFORMCU olarak ortaya

çıkılmaktadırlar."¹¹ "Seyyid Kutub'un kitaplarında, Ehl-i sünnet âlimlerine saldırması, kendi sosyalist düşüncelerini İslâmiyet olarak tanıtmaya kalkışması, Fizilal-il Kur'ân Tefsiri'nde âyet-i kerîmelere yanlış mânâ vermesi onun dinde reformist olduğunu açıkça göstermektedir."¹² "Seyyid Kutub kitaplarını belli bir mezhebe göre yazmamıştır. Seyyid Kutub'un bazı fikirleri Şafiîye uyar, bazıları Hanefîye uyar, bazıları da Vehhâbiliğe uyar. Bazıları Rafiziliğe uyar. Bazıları ise sosyalistliğe uyar, bazıları ise dinsizliğe uygundur. Hâlbuki bir kimsenin yazdığı kitapları hep bir mezhebe uysa, bir tanesi başka bir hak mezhebe uysa mezhepsizlik olur. Seyyid Kutub'un ise hangi mezhebe göre yazdığı meçhuldür. İncelendiğinde bazen hak mezheplere uyduğu yerleri oluyor, bazen hümanistliğe ve sosyalistliğe uyan yerleri oluyor..."¹³

Öncelikle şunu ifade edelim ki; Cahil kimselerin Seyyid Kutub'a dair en büyük yanlışları, onun hayatını bir bütün olarak ele almalarıdır. Oysa Seyyid Kutub'un hayatı -herkes tarafından bilinmektedir ki- 2 bölümde incelenir:

1- İslam'a Yönelişten Önceki Aşama

2- İslam'ı Hakkıyla Anladığı Aşama.

Seyyid Kutub'un akidesi netleşmeden önce yazmış olduğu, akideye ters düşen yazı ve sözleri sanki Müslüman olduktan sonra da aynı düşünceymiş gibi insanlara yaymaya çalışan ve ona reddiyeler yazanlar; iki dönemini bir birinden ayırmadan reddiye yazıp kendisini tekfir etmişlerdir.

İslam'a yönelişten önceki dönemdeki kitaplarındaki bazı sözlerini delil olarak **"Seyyid Kutub sahabeleri kötülüyor, Seyyid Kutub Şia inancına sahip"** vb. sözlerle onu karalamak gerçekten son derece tehlikelidir. Çünkü **Seyyid Kutub**, cahiliye dönemiyle hiçbir bağlantısı kalmadığını İslâm'la şereflendikten sonra açıklamıştır.

Kanaatimizce Seyyid Kutub'u Müslüman olduktan sonra, Müslüman olmadan önceki durumundan dolayı tenkit ve tekfir etmek aynen; sahabelerin cahiliye döneminde işlemiş oldukları şirk ve küfürlerinden dolayı tekfir etmek gibidir.

Şimdi gelelim Mezhepsiz dedikleri Seyyid Kutub'un Mezheb hakkındaki görüşlerine:

11 Saadeti Ebediyye 2/122. Büyük harfler yazarın kendi terhidir. "Tam İlmihal Saadeti Ebediyye" kitabının yazarı Hüseyin Hilmi Işık'tır. Kimi baskılarda Siddık Gümüş mahlası vardır. 'Felâket-i Ebediyye' ismi kitaba daha bir yakışmaktadır. Kendi sapık fikirlerini yaymak için ya tanınmamış alimler(!) veya meşhur ulema üzerinden eserler ve telifler kurgulayarak (uydurarak) bedava dağıtımını yapan ve bunun için de Hakikat Kitabevini kullanan 'Türkiye Gazetesi Grubu' öncülleri; Seyyid Kutub, İbni Teymiyye, Mevdudi, Muhammed Hamidullah gibi değerli alimlerin karalanmasında da öncülük yapmaktadırlar.

12 Rehber Ansiklopedisi, Seyyid Kutub maddesi

13 <http://www.dinimizislam.com/detay.asp?Aid=13642>

Seyyid Kutub'un sorunu iman ve İslâm sorudur. Mezhepler konusunda bir problemi yoktur. Çünkü onun özellikle üzerinde durduğu ve konu olarak işlediği, İslâm'ın kendisidir. Mezhepleri kabul etmek veya red etmek, bir veya bazı mezhepleri küçültmek, şu veya bu mezhebi tercih etmek veya bu mezhebin iyiliklerini veya kötülüklerini sergilemek gibi bir sorunu yoktur. Çünkü Kutub, batılı kâfirlerin, doğulu mülhitlerin İslâm'a yönelttiği iftiralara cevap vermiştir. Reddiyede bulunduğu insanların hiç biri İslâm'a inanmıyorlar ki, mezhebi görüşlere inansınlar. Allah ve Resulünün bildirdiklerinin dışına çıkılmadığı sürece, hiçbir mezhepten bahis etmese de bir kitaba ve müellifine ta'n edemeyiz. İmam Buhari de Camiüs-Sahihiinde hangi mezhepten olduğunu beyan etmiyor diye kalkıp İmam Buhari'nin kitabına taarruz mu edelim?

Zaten Üstad Seyyid Kutub fıkıhla uğraşıp fikhî fetvalar vermediği gibi, bu şartlarda öncelikle teorik fıkıhla uğraşmanın yersiz olduğuna da inanmaktadır. Onun problemi mezheplilik veya mezhepsizlik değil, batılın bütün çeşitleriyle İslâm'a saldırdığı bir dönemde İslâm'ın gerçeklerini ortaya koymak ve Hakkın sesini yüceltmektir. Kendisinin her zaman tekrarladığı **"Allah'ın dininin üstün olmadığı bir yerde fıkıh ahkâmı kesmekle uğraşmak anlamsız ve ciddiyetten uzaktır"**¹⁴sözü bu gerçeği açıkça ortaya koymaktadır.

Onun mücadelesi mezhep mücadelesi değil; iman, küfür mücadelesi olarak algılamamız gerekir. O kardeşi Muhammed Kutub'un¹⁵ deyişiyle "Şehadet kelimesinin anlamını ortaya koyma ve anlatma çabası" içindeydi.

Seyyid Kutub'un mezhepleri reddetmeyip kabul ettiği şu görüşlerinden anlaşılmaktadır: "Ortada nass varsa, hakem odur. Nass bulunduğu ve delaleti sarih olmadığı yerde ictihad ortaya çıkmaktadır. Bu da arzu ve heveslere göre değil, Allah'ın dininde belirlenen ilkelere göre yapılır. İctihad için belirlenen ilkeler de açık ve bilinmektedir. Kapalı bir tarafı yoktur. Hiçbir kimse kendi yanında uydurduğu bir hükme bu Allah'ın dinidir diyemez."¹⁶

Seyyid Kutub'un reformculuğuna gelince; İlk önce reformdan neyi anlıyoruz? Reform nedir? Kısacası ortaçağda ilim ve ilmi verilere karşı mücadele eden Hristiyanlığın akıl almaz tutumuna karşı bir başkaldırı hareketi başlar. Gelişen ilmi keşiflerinde desteğinde bir zamanların kendi dog-

matik düşünceleri uğrunda ilim adamlarını yakan kilise yavaş yavaş kendini yenilemek zorunda kalır. Aksi takdirde bütünüyle silinip yok olacaktır. Ve Almanya'da başlayan İncil'in tercümesi ve Luther hareketi ile reformlar başlar. Hristiyanlıkta olduğu gibi katı kurallar İslâm'da olmadığı ve ilme karşı olmadığı için reforma ihtiyaç hâsıl olmamıştır.

Seyyid Kutub'un reformculuğu da diğer iddia ve iftiralar gibi gerçekte ve ilmi araştırmayla alakası yoktur. Kuşkusuz ki Seyyid Kutub, dinde reformcu değil İslâm inkılabçısıdır. Batılın her çeşidine ve donukluğa karşı inkılabçısıdır.

İslâm Düşüncesi adlı eserinde Seyyid Kutub şöyle der: **"Bazı Müslümanların sandıkları gibi, biz İslâm'ın bir reforma ihtiyacı olduğunu kabul etmiyoruz. Çünkü her şeyden önce İslâm, kendi bünyesinde tam ve eksiksizdir. Bizim yapmamız gereken şey, eksik görüş, gaflet ve tembelliğimize çare bulmak, din karşısında tavrımızı düzeltmektir. Yeniden İslâmî bir hayat için dışarıdan getirtmek üzere yeni ilkeler aramaya ihtiyacımız yoktur. Biz terk edilmiş değerlerimize sahip çıkmaya ve onlara sarılmaya muhtacız."** Evet, işte Seyyid Kutub'un reform hakkındaki görüşü budur. Başka bir yerde de şöyle der: "Söz konusu zorlama manevrasını keşfederek aşmak ve İslâm'ı reddederek Allah'ı tanımayan bir toplumda sözde İslâm Fıkhını Modernleştirme adı altında kalkışılan gülünç maskaralığa karşı koymak, İslâm davetçilerinin görevidir."¹⁷

Seyyid Kutub'un kendisinin Rabbani Metod olarak nitelediği inkılabî görüşlerini özetlersek; Bugün tüm dünya toplumları İslâm'ın ilk geldiği günde -günlerde- karşılaştığı toplumlara benzemektedir. Yani cahiliye toplumlarına benzemektedir. O halde bizler de cahiliye toplumunda ilk defa başlayan mücadele ve tebliğ yöntemini dikkate almalıyız. Önce akide davasını anlatmalı ve sağlam bireyler yetiştirmeliyiz. Bu bireyler aceleci olmamalı ve sabırlı olmalıdır. Asla taviz verilmemelidir. Saflar iyice netleşmeli, yollar ayrılmalıdır. Akide yerleşmeden iktidar istenmemelidir. İktidar olursa bile bu boşunadır. Çünkü iktidar ilk ve tek hedef değildir. Bunu peygamberlerin metodunda da görebiliriz.

Seyyid Kutub'un dediği gibi: **"Bu dine sahip çıkanların şu gerçeği iyi bilmeleri gerekir. Bu din nasıl Allah'tan gelen bir din ise onun metodu da aynı şekilde Allah'tan gelmiştir, esas tabiatına uygundur. Ve şurası bir gerçektir ki bu dinin hakikatini ameli metodundan ayırmak imkânsızdır. İslâm'ın bu şekildeki faaliyet metodunu öğrenince Mekke'de takip ettiği metodun esas olduğunu daha iyi kavrarız. Mekke devresi sadece ilk Müslüman cemaat-**

14 <http://ebuzerasisaadet.blogcu.com/seyyid-kutub-a-yapilan-iftiralar-ve-cevaplari/1104898>

15 Kardeşi Muhammed Kutub'a Türkiye seyahatlerinde çokça sorulan 'Seyyid Kutub'un mezhebi neydi?' Sualine Muhammed Kutub'un : "Merhum ağabeyim amelde Şâfi mezhebindendi" dediği şifahen nakledilmektedir.

16 Mealimün Fit-tarik, 126

17 Mealimun Fit-tarik 60, Fizilal 5/83,84

tin oluşumuna has bir merhale ve ona uygun bir metoddan ibaret değildir. Bu, her zaman ve her yerde takip edilmesi gereken methodur. Bu methodu takip etmeden bu din asla hâkim olmaz.”¹⁸

4) SOSYALİST OLDUĞU İTHAMI: Bazıları onun yazdığı el-Adâletü'l-ictimâiyye fi'l-İslâm (İslâm'da Sosyal Adalet), Ma'reketü'l-İslâm ve'r-re'simâliyye (İslâm-Kapitalizm Çatışması) ve es-Selâmü'l-Âlemî ve'l-İslâm (Dünya Barışı ve İslâm) adlı kitaplarında, ilk bakışta sosyalist tesir altında yazıldığı intibai uyandıracak ifadeler bulunduğundan hareketle, sosyalizmi savunmuş olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Hayatının düşünsel ve ahlaki aşamalarına ve eserlerindeki görüşlerine baktığımızda böyle bir iddiaya sadece iftira diyebiliriz. Seyyid Kutub'un sosyalizmle ilişkisi konusundaki iddialara kardeşi Muhammed Kutub şöyle der:

“(Ağabeyim) 1947 yılında El-Fikrül Cedid dergisini çıkarak sosyal problemleri İslâm'ın bakış açısıyla ele almaya başladı. Burada hemen şunu belirtelim ki, ağabeyim Seyyid Kutub'un ne sosyalist, ne de komünist düşüncelerle ilgisi vardır. Sorunlara İslâm'ın bakış açısından bakıyordu. Bu nedenle sosyalist veya komünist görüşleri benimsediği tarzındaki iddialar tamamen yalan ve uydurmadır. Öyle tahmin ediyorum ki, Seyyid Kutub'un sosyalist veya komünist görüşleri benimsediği yolundaki iddialar, çıkardığı El-Fikrül Cedid adlı dergi ile o sıralarda komünistlerin çıkarmakta olduğu El-Fecrül Cedid dergisinin adının birbirine benzer olmasından ileri gelmektedir... Ahmed Huseyn'in çıkarmakta olduğu El-İştirakiyye dergisinde de tamamen İslâmi makaleler yazıyordu. O günlerde Mısır, komünizm tehlikesi ve tehdidi altında idi. Komünistler genç beyinlere seslenmeye çalışıyordu. **Seyyid Kutub, bu eserleri yazarak komünizme ihtiyacın bulunmadığı, komünistlerin yapmak istediği şeylerin daha mükemmel şekliyle İslâm'da bulunduğunu belirtmek istemiş ve komünizmin sahte maskesini indirmişti.**”¹⁹

Nitekim Seyyid Kutub, Komünizm ve Sosyalizm'e olan karşıtlığını da şu ifadelerle dile getirmektedir:

“Kapitalist ve Sosyalist batı, tam bir sömürgecilik zihniyetine sahiptir. Komünizm ise bizi bu kompradorlar zümresinden kurtararak ancak sadece dini inançlarımızı değil bütün hayati mukaddeslerimizi silip süpürecekler. İmani şerefimizi de yok edecektir. Ayrıca İslam Komünizm'in bireyi ezen, onun özel yeteneklerini yok eden adaletsiz eşitli-

ğine de karşıdır. İslam, adaleti gerçekleştirirken, fırsat eşitliğini sağlıyor. Ancak bireysel yetenekler sebebiyle öne çıkanları da ezmiyor. İslam ferdi mülkiyeti ve bireysel farklılıkları kabul etmesiyle de Komünizm'den ayrılıyor. Ayrıca Komünizm mal sevgisini artırıyor gerekçesiyle, aileye karşı çıkmaktadır. Oysa İslam, sosyal adaleti gerçekleştirirken sevgiye, merhamete, yardımlaşma duygularına önem verdiği için, aile kurumu da bu duyguların gelişimine en uygun ortam olduğu için aileye çok önem verir. İslam sosyal adaletini gerçekleştirirken kuru kurallara bağlı kalmaz. O vicdani temizliğe, sevgi ve samimiyete çok önem vermektedir.”²⁰

Seyyid Kutub'a göre kapitalist sistem, ya da çok kullanılan adıyla demokratik sistem, Avrupa insanının feodal yapıdan kurtuluşuna zemin hazırlamıştır. Bu düzen, kişisel çalışma hürriyetiyle üreticiliğin zirvesine ulaşma fırsatı vermiştir. Ancak, feodal sistemin yıkılışı için verilen hürriyetin kötüye kullanılır olması, bütün ekonomik felaket ve bunalımların kaynağı olan faiz ve karaborsanın ve bunun sonucu olarak da ekonomik emperyalizmin doğuşunu getirmiştir. Bu da bir başka sömürüdür.

Kapitalizm bütününü maddeye dayalı bir düzen olup, insanın fıtratına zıttır. Her şeyi menfaatlara bağlamasıyla ahlakı yok eder. Hâkim ve zengin sınıfa her durumda arka çıkar. Böylece toplumda dengesizlikler ve uçurumlar meydana gelir.

Komünizme gelince, o da beşeri bir sistem olarak kapitalizmin düştüğü hatalara düşmüştür. Esasen komünizm yemekten, içmekten daha ilerisini düşünmeyen bir cüce ideolojisidir. O da maddeye dayalı sistemiyle insanlığa terstir. Bu sistem, burjuva tabakasının ortadan kaldırılmasıyla insanların dıştan bir baskı ve etki olmadan toplumun menfaatlerini kendi menfaatlerinden daha üstün tuttuğunu ileri sürer. Oysa bu ileri sürdüğü durum, komünizmin insan tabiatından habersiz olduğunu açıkça gösterir. Ayrıca her şeyin özellikle kendi zıddını içerdiği mantığından yola çıkarsak, bu sistemin kurulmasının ana temeli olan sınıf çatışmalarının komünizm gelince sona ereceği büyük bir yalandır. Çünkü yukarıdaki zıtlıklar ilkesi gereğince çatışma sürecektir ve sonuç komünizmin yıkılması olacaktır.

Gerçekten de dünyada komünist sistemlerin birer birer çöktüğünü görmekteyiz ki **Seyyid Kutub**, yıllar önce burada belirttiğimiz konu ile ilgili düşüncelerinde (diğer konularda olduğu gibi) ne kadar isabetli düşündüğünü bize bir kez daha göstermektedir.²¹

(Devam Edecek)

18 Seyyid Kutub, İslâmi Hareket Metodu, s.103, Ravza Yayınları, İstanbul

19 <http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/seyyid-kutub#.UN38feR949w>

20 Seyyid Kutub, Kapitalizm-İslam Çatışması, s.45-46, Bir yay, İst. 1985

21 <http://www.rahle.org/index.php/arsivimiz/29-19-2002-kasim-aralk/244-seyyid-kutup2--alm-ve-ehd>

2012 Güz Dönemi Öğrenci Panelimiz Yapıldı

Genç Birikim

Her sene dergimizde geleneksel olarak düzenlenen öğrenci panellerimizin ilki Aralık ayının ikinci Cumartesi günü dergimizin konferans salonunda gerçekleştirildi. Gençliğin kazanması gereken erdemler ve karşılaştığı bazı sorunlar başlığı altında yapılan panelde konuşmacıların üçü Gazi üniversitesindendi. Oturum Başkanlığını yine Gazi Üniversitesi Pazarlama Öğretmenliği bölümünde okuyan Barış Kimya'nın yaptığı panelde, Bilgisayar öğretmenliği bölümünden Mustafa Dağlıoğlu; "İslam'da zamanın kıymeti" konusunu dinleyenlerle paylaşıırken, İnşaat Mühendisliği bölümünden İmran Kulat "Yalandan kaçınmak ve ahde vefa" konusunu, Diyetisyenlik bölümünden Hakan Toğuç ise "Karşı cinsle imtihanımız" konusunu sundu. Son konuşmacı ise Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesinden Bekir Tok oldu. Bekir Tok'un konusu; "İlim öğrenmenin gereklilikleri" idi. Biz de sizlerle bu sayımızda panel konuşmalarını kısaca özetleyerek paylaşmak istedik.

Oturum Başkanı/Barış Kimya: Kardeşler hepinizi Allah'ın selamıyla selamlıyorum. Dışarıda boş şeylerle uğraşan, oyunlarla zaman tüketen, karşı cinsle haram ilişkiler kurarak farklı âlemlerde yüzen milyonlarca genç varken bizleri burada toplayan Allah'a hamdolsun. Birçok İslami devrimin mimarları hep gençler oldu. Yine Rasulullah'a (s.a.v) ilk iman edenler yine gençlerdi. Günümüzde de İslami çalışmalarda en ağır yükü taşıyan gençler olmuştur. Bizlerin de amacı, bizlere yol gösteren, örnek olan geçmişteki Müslüman gençlerin yolundan gidebilmektir. Bugün bizlere kardeşlerimiz, özelde gençleri,

genelde tüm toplumu ilgilendiren dört ayrı konuda bizleri aydınlatacaklar. Şimdi sözü ilk konuşmacı, Mustafa kardeşime veriyorum.

Mustafa Dağlıoğlu: Bismillahirrahmanirrahim. Öncelikle doğrular Allah'tan, yanlışlar nefsimdendir. Benim bugün anlatacağım konu; "İslam'da zamanın kıymeti". Kur'an'da zaman daha çok "vakit" olarak kullanılır. "Vakit kelimesi, bir iş için belirlenen zamandır. Zamanımızda birçok Müslüman'a zamanını nasıl değerlendirdiği sorulduğunda, cevap olarak kişisel gelişim kitaplarından öğrendiklerini söylüyorlar. Aslında bu çok yanlış bir yöntem. Çünkü biz Müslümanların zamanı değerlendirmek için uygulayacakları program Allah tarafından belirlenmiştir. İslam, hareketlerimizi kendi faydamız yönünde sınırlandırır. Zamanımızı da uygulamamız gereken emirler doğrultusunda, en güzel şekilde programlar. O yüzden kişisel gelişim kitapları yerine her gün Kur'an'ı anlayarak okumak ve bunu bir de hadislerle süslemek, zaman programlamasında bir Müslüman'ın yapabileceği en güzel şeydir.

Allah-ü Teala Asr suresinde şöyle buyuruyor: "Asr'a andolsun ki muhakkak insan ziyandadır. Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna." Fahreddin Razi bu ayetleri şöyle tefsir ediyor: "Allah asra yemin etmiştir. Çünkü zamanda acayıplık vardır. Şöyle ki; mutluluk ve hüznler, sıhhat ve hastalık, zenginlik ve fakirlik hep zaman içindedir. Ayrıca ömre denk ve onla aynı kıymette başka bir şey yoktur."

Zaman kıymetlidir ve geri getirmek de mümkün değildir. Rasulullah (s.a.v) bu konuda şöyle buyuruyor: "İki şey var ki insanlar bunların değerlerini bilemez: Sihat ve boş vakittir."

Yine boş vakitle alâkalı Hz. İsa'nın şöyle bir sözü var: "Gece ve gündüzler hazine sandıklarıdır. Bunlara ne koyduğunuza bir bakın." Lokman Hekim ise oğluna şu şekilde nasihatte bulunuyor: "Yavrucuğum; kendilerine vaadedilen şey insanlara ne kadar da uzak geliyor. Oysa ki vaadedilen şeye doğru süratle ilerliyorlar."

Artık geçen geçmiştir. Kaybettiğimiz zamanlara üzölmek yerine ders çıkarmak ve ileriki zamanlar için verimli programlar yapmak bir Müslüman için şarttır.

Allah bizlere geceleri ve gündüzleri nimet olarak vermiştir. Gece teheccüd namazlarıyla, gündüz de farz namazlarla emrolunmuşuz. Bu namazlar insanların hayatlarına ilahi bir nizam katmaktadır. Nitekim Rasulullah (s.a.v)'de günlük yapacağı tüm işlerini namazlarına göre programlardı. Nisa suresi 103. Ayette Allah'ü Teâla bizlere, zamanımızı namaza göre programladığını şöyle anlatıyor: "Namaz üzerinize vakitleri belli kılınmış bir farzdır." Yine Rasulullah Allah'a en sevimli amelin vaktinde kılınan namaz olduğunu bizlere bildirmiştir.

Bir başka konumuz az yemek yemek. Bu nefsimizi terbiye eden ve sağlığımız açısından oldukça faydalı bir davranıştır. Âlimler, yemeği az yemeyi Müslümanlara öğütlemişlerdir. Yine çok yemek, insanın helâya gitme sıklığını artırır. İmam Malik'in sırf bunu önlemek için az yeme konusunda dikkat ettiği, üç günde bir kere helâya gittiği bildiriliyor.

Bir başka başlığımız da az uyumak. Rasulullah'ın (s.a.v) her zaman tavsiye ettiği bir konu bu da. Az uyumak bedenın zinde olması açısından önemlidir. Rasulullah'ın (s.a.v)'in hadisinden öğrendiğimiz, şeytanın geceleri ense-mize attığı üç düğümü çözebilmek için tavsiye ettiği teheccüd namazı, bizler için önemlidir.

Sizlere okuduğum bir haberi paylaşmak istiyorum: "Türkler çok uyuyor"... Bunu diyen Güney Kore başkonsolosu. Yapılan röportajda kendisinden Türk halkı ve Kore halkı arasında bir karşılaştırma isteniyor. Söylediği şeyler şu: "Bizim halkımız saat 5-6 gibi kalkar, spor yapar; oysa sizin halkınız spor yapmaktan çok spor seyretmeyi seviyor. Ayrıca geç kalkmayı da alışkanlık haline getirmişsiniz. Bunda geç uyumanızın da katkısı var. Türk halkı az çalışıp çok tatil yapıyor." Ben sözümü şimdilik bitiriyorum.

Oturum Başkanı/Bariş Kimya: Allah Mustafa kardeşimizden razı olsun. Victor Hugo'nun beni çok etkileyen bir sözü var: "İnsanlar eskiden para için vakitlerini satarlardı. Şimdi para için hayatlarını satıyorlar." Şimdi sözü İmran Kardeş'e bırakıyorum.

İmran Kulat: Bismillahirrahmanirrahim. Konum "Yalandan sakınmak ve ahde vefa". Yalan belki de bizim çok problemli olduğumuz bir konu değil, fakat etrafımız yalanlarla ve yalancılarla dolu. Yalan hem kompleks hem de çok açık bir kavram. Kur'an'da da içerisinde "yalan" ifadesi geçen birçok ayet var. Kısaca ahde vefa da, söz verildiğinde sözde durmaktır. Yine en başta okunan Mü'minin suresinde de dinledik: "Onlar, emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler."

Allah Rasulü zina, hırsızlık gibi bazı günahlara Müslüman'ın düşebileceğini belirtirken, yalanı ise bir Müslüman'a asla yakıştıramamıştır. Yine münafığın üç alametinden biri de yalan söylemesidir. Bir diğeri de yine konumuz olan "ahde vefa" göstermemesidir. Bir başka hadisten de bir yalan söylemeye niyet eden ve söyleyen kimsenin kalbinde bir kara nokta oluştuğunu, kişi yalan söyledikçe kalbinin kapkara olacağını öğreniyoruz. Bir yalan hiçbir zaman yeterli olmaz, o yalanı korumak ve devam ettirebilmek adına da yalan söylemeye devam edilir. Bu da kalbi işte bu şekilde karartıyor. Artık o kişi Allah katında yalancılar zümresinde oluveriyor.

Yalanlarla nasıl karşılaşıyoruz sorusuna ilk madde olarak "devletler bazında" değerlendirebiliriz. Şu anda İsrail'in yapmış olduğu yalan-dolan açıklamaları buna örnek olarak verebiliriz. Yine emperyal devletler hain planlarını gerçekleştirmek için medyayı da kullanarak yalanlarına devam etmektedirler. Bir başka yalancılar zümresi ise politikacılar.

özellikle seçim zamanında bu yeteneklerini iyi konuşturmakta. Reklâm sektörü de yalanın boy gösterdiği başka bir alan. İnsana ihtiyacı olmadığı bir şeyi ihtiyacıymış gibi hissettirmek için yapmadıklarını bırakmıyorlar. Ticaretle uğraşanlarda da yalana günümüzde çok rastlanmaktadır. Cumartesi yasağını çiğneyen İsrail oğullarını andırıcısına, Allah'ın yasağı olan yalana bulaşarak, insanlar daha fazla rızık elde edeceklerine ve böylece Allah'ı kandırabileceklerine inanabiliyorlar. Allah Rasulü (s.a.v) zamanında da bu tür olaylara rastlanmış. Bir gün hayvan pazarına giden peygamber (a.s) bir adamın koyununu satacağında belli bir fiyatın altına düşmeyeceğini yemin ederek söylediğine şahit oluyor. Alıcı da daha fazla vermeyeceğine yemin ediyor. Rasulullah biraz sonra tekrar oraya uğradığında, Allah'ı şahit tutarak and içen bu adamların alışverişi yaptıklarını görüyor. Allah Rasulü bunun üzerine o adamlar için kefaretin farz olduğunu ve büyük bir günah yüklediklerini söylüyor.

Tarihimizi bize öğretirlerken de büyük yalanlar söylediler. İnsan tarihinde evrim yalanı, Cumhuriyet tarihinde de olmadık düzmeceler doğru diye yutturulan bizleriz. Örnek vermek gerekirse Meclis'in Cuma namazından sonra namazın feyzinden yararlanılarak açıldığını ya da Mustafa Kemal'in meclis başkanlığına 109 oy alan başka bir adayın önünde 110 oyla seçildiği bizlere anlatılmaz.

Bir de nas diye uydurulmuş sözler var malumunuz. Mütevatir hadislerin haricinde, zındıkların keyfine göre uydurdıkları birçok söz var: "Güzele bakmak sevaptır". Bu tür sözler, siyasi gelişmeler sonucu, kavimcilik taassubu, mezhep tutuculuğu ve kıssa anlatma gibi birçok sebebe dayanmaktadır. Sürem doldu, ikinci turda sözlerimi tamamlayacağım inşaallah.

Oturum Başkanı/Bariş

Kimya: Bazen Müslüman geçinen adamlara karşı, İslam düşmanları tarafından dürüstlük dersi veriliyor olması, biz Müslümanları üzüyor. Şimdi sözü Hakan kardeşime bırakıyorum:

Hakan Toğuç: Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam da Rasûlüne (s.a.v) üzerine olsun. Bizleri burada toplayan ve ayeti ile bizleri kardeşler kılan Allah'a hamdolsun. Kardeşler, Müslümanlar olarak birbirine zıt olan iki çizginin ortasında bocaladığımız bir zamanda yaşıyoruz. Bu zaman, ahlakın yok sayıldığı bir zaman. Bu zihniyet, öncelikle batı toplumlarında oluşmuş fakat günümüzde dindar insanlarda bile büyük bir sorun haline gelmiştir. Geleneksel İslam'ın yaşandığı toplumumuzda, eskilerin ayıp saydıkları davranışlar, günümüzde artık normal karşılanmaktadır. Aynı zamanda kadının toplumdaki yeri sözde güçlendirilerek, tesettür konusunda da zaafa uğranılmıştır. Bizler mü'min erkekler ve kadınlar olarak günümüz toplumunda ciddi sıkıntılara maruz kalıyoruz. Sosyal yaşantımızda karşı cins ilişkileri konusunda zihinsel bir zorlama ile insanlar etkilenmektedir. Benim bugünkü konum işte bu giriş çerçevesinde olacak inşallah.

Önce helal ve haram kavramlarıyla başlayalım. Özetlemek gerekirse helal ve haramlar, Allah'ın bizler için çizmiş olduğu sınırlardır. Bakara 229'da Allah'ın koyduğu sınırları aşanlar hakkında, "zalimlerin ta kendileri" nitelemesinde bulunuluyor.

Allah erkekleri ve kadınları ayrı ayrı fitratlardan yaratmıştır. Erkek; fitratı üzere kaba, yapılı, güçlü olarak, İslam'ın sosyal hayatta kendisine aile reisliği görevini verdiği bireydir. Yine veda hutbesinde Rasulullah (s.a.v) erkeğin ve kadının birbirleri üzerindeki haklarını ayrıntılı bir şekilde belirtmiştir. Kadın ise duygusal ve narin olarak yaratılmıştır. Onun bu duygusal yapısından dolayı İslam kadına ailenin temel taşı olma görevini vermiştir. Bu ne kadar günümüzde basit görülebilse de nesillerin inşası için gerçekten

Günümüzde karma eğitimden dolayı, Müslüman gençler büyük sıkıntı çekmektedir. Yine aynı sebepten dolayı, utanma duygusu körelen insanlar, haram yaklaşımlar ve isteklerle, biz Müslüman gençlere büyük bir imtihan yaşatmaktalar. Bir de utanmadan ahlaksızlıkları açıkça diğer insanlarla paylaşanlara, facebook gibi sosyal medyada çirkinliklerini sergileyenlere şahit olmaktayız.

önemli bir görev. Kadınlara günümüzde bazı söylemlerle, aile görevinin yanında İslam'da yükümlü olmadığı rızık kazanma görevi de yüklenerek, kadınların aile içindeki fonksiyonlarını azaltma çabası göze çarpmaktadır.

Erkeği ve kadının konumunu şu örnekle açıklayabiliriz. Erkek karbon madmesine dayanan kömür gibi, kadın da yine aynı maddeden yaratılan elmas gibidir. Kadınların çekiciliği bu denli farklı olduğu için İslam kadına tesettürü emretmiştir. Nur suresinde, kadınların uygulaması gereken tesettür açık şekilde belirtilmiştir. Ayaklarını yerlere vurma-

maları konusu kadar ince konularda bile kadının göstermesi gereken dikkate vurgu yapılıyor. Yine Ahzab suresi 59. ayette Müslüman kadınların dışarı çıkarken uygulamaları gereken tesettürün nasıl olacağına vurgu yapılıyor. Kadınlar tesettürle kendilerini kötü bakışlardan korurken, Müslüman erkekleri de harama düşmekten korumaktadırlar.

Peki bizler, kadının konumunun doğal olanından bir hayli farklı olduğu günümüzde nasıl bir düzeydeyiz ve olmamız gereken düzey nedir? Günümüzde karma eğitimden dolayı, Müslüman gençler büyük sıkıntı çekmektedir. Yine aynı sebepten dolayı, utanma duygusu körelen insanlar, haram yaklaşımlar ve isteklerle, biz Müslüman gençlere büyük bir imtihan yaşatmaktalar. Bir de utanmadan ahlaksızlıkları açıkça diğer insanlarla paylaşanlara, facebook gibi sosyal medyada çirkinliklerini sergileyenlere şahit olmaktayız. Peki, tüm bunlara karşı biz nasıl durmalıyız?

Günümüzde meydana gelen yanlış bir algı da şudur ki, sanki bir bayan açık bir şekilde giyindiğinde, erkeğe bakmak mubah hale geliyor. Nasıl bizler kadınların yüzlerine peçe çekmesini bekliyorsak, bizler de aynı şekilde o peçeyi gözlerimize çekmeliyiz. Nur Suresi 31'de bayanlara seslenmeden önce Allah erkeklere bu konularda uyarılarda bulunuyor. Nitekim Rasulullah (s.a.v) Ali (r.a)'a öğütte bulunurken, ilk bakışın

kendisinden, diğer bakışların artık şeytandan olduğunu özellikle belirtiyor. Özetle bizim tüm bu konularda takınmamız gereken tavrın her zaman Kur'an ve sünnet çizgisine göre olması gerekiyor.

İsra suresi 32. Ayette; zina yapmayın demiyor, zinaya yaklaşmayın diyor. Böylece Allah kötülükten önce kötülüğe giden yolları tıkamak diyor. Yine Ebu Hureyre'nin bir hadisinde; "Her Âdemoğlu için zinadan bir pay vardır. Gözler zina eder, onların zinası bakmaktır. Kulakların zinası dinlemek, dilin zinası konuşmaktır. Eller de zina eder, onların zinası da tutmaktır. Ayaklar da zina eder, onlarınki de yürümektir. Ağız da öpmekle zina eder. Kalp arzular, temenni eder, ferc de onu ya tasdik eder, ya da yalanlar."

Rabbimiz, haramlardan sakındığımız takdirde bizlere bağışlanma ve büyük bir ecir lütfediyor. İri gözlü huriler de yine haramdan sakınan Müslümanlara cennette Allah'ın ikramı olacaktır. Rabbim kalbimizi ve ayaklarımızı yolunda sabit kilsin, Allah razı olsun.

Oturum Başkanı/Bariş Kimya: Allah razı olsun. Ben günümüz açısından izlediğimiz filmlerden kısaca bahsetmek istiyorum. Artık başı açık, çok kısa olmayan etek giyen kadın oyuncuların olduğu filmler bizlere ne kadar da normal geliyor. Akşamları haberlerde izlediğimiz bayan spikerler ise artık bizler için çok da büyütülecek bir durum olarak bile görülüyor. Haramın normalleşmesi, bir Müslüman için gerçekten çok tehlikeli. Sözü şimdi Bekir kardeşime bırakıyorum.

Bekir Tok: Bismillahirrahmanirrahim. Kardeşler üç önemli konuda değerli çalışmalarını sundular. Toparlayıcı mahiyette, şimdiye kadar anlatılan bu kadar güzel ameli uygulamak için bir Müslüman'da olması gereken temel erdemden bahsetmeye çalışacağım. Konum; "İlim öğrenmenin gereklilikleri" şeklinde, ben bu konuyu kelimelerine ayırarak, "ilim, öğrenmek ve gereklilik" şeklinde üç başlıkta açmaya çalışacağım.

İlk olarak ilim, yaratılmışların ve yaratanın olmak üzere iki çeşittir. Yaratılmışların ilmi eşya üzerinde çok sınırlı bir yere sahipken, yaradanın ilmi ise her şeyi kuşatıcı ve kapsayıcı mahiyettedir. Asıl üzerinde durmak istediğim konu, ilmin kaynağı. Materyalist bilim felsefesi, ilmin kaynağı olarak iki madde üzerinde durur. Bu maddelerden ilki duyularla algılananlar, diğeri de akıl yürütmedir. Ancak biz Müslümanların bu iki kaynağa ekleyeceği çok önemli bir madde vardır ki bu madde, başka bir sırada değil, illaki

ilk sırada yer alması gereken bir maddedir. Bu madde haberdır, vahyidir.

Bütün insanların dünya hayatındaki tüm eylemlerini gerçekleştirdiği bir öncelik listesi vardır. Bu liste ilim için de geçerlidir. Müslüman'ın ilme dair bu öncelik listesinde ilk sırada yer alması gerekenler, ahiret hayatına faydalı olacak ilimlerdir. Örneğin Kur'an okumayı öğrenmek, O'nu anlamak, hadis öğrenmek ve tüm bunların usullerini öğrenmek, öncelik listesinde ilk sırada olması gereken ilimlerdir. Allah'ın bizlere vermiş olduğu rızka vesile olması açısından öğrendiğimiz dünyevi ilimler de bu listede bulunması gereken ilimlerdir ancak dikkat edilmesi gereken şey "öncelik" sırasında ilk öğenin yerini işgal ediyor mu etmiyor mu, bu soruya verilecek cevaptır. Dünyevi ilimleri bir Müslüman'ın öğrenmesindeki ilk amaç da bu ilmi her şeyden önce Allah'ın rızası doğrultusunda kullanmak olmalıdır.

Etrafımıza baktığımızda ise insanların birçok boş sebeple dünyevi ilimlerini geliştirme arzusunda olduklarını görüyoruz. Meslekte rütbe atlamak, daha fazla maaş kazanmak, ego tatmin etmek, karizma yapmak gibi sebepler çok yaygın. Yine insanlar, doğal bir afet olduğunda ilk önce düzeltmeleri gereken amellerine odaklanacakları yerde, dünyevi ilimlerini geliştirip Allah'ın azabıyla bir yarış içerisine girme çabasındalar. Sadece egosunu tatmin etmek için profesör olma çabasında olan, maaşını bir nebze artırabilmek için gecesini gündüzüne katarak faydasız ilimler için uğraşıp sınavlara hazırlanan insanlarla da günümüzde çokça karşılaşıyoruz. Bir de bu listede hiç olmaması gereken faydasız ilimler var. Allah Rasulü (s.a.v)'de her daim faydasız ilimden Rabbine sığınmıştır. Meclisimize uygun olması açısından; bilmem hangi futbolcunun yaşını, doğum tarihini, tüm özelliklerini bilmek gibi en faydasız ilimleri öğrenmek Müslüman gence yakışmayan bir tutumdur.

İkinci başlığım "öğrenme" konusunu hızlı geçmek istiyorum. İlim öğrenme zamanı, bildiğimiz üzere doğumdan ölüme kadar sürer. Müslüman aile, çocuğunu en ufak yaşından itibaren İslami sınırlar içerisinde eğitmekle yükümlüdür.

Son başlığım "gereklilik". Biz ilim öğrenmek zorunda mıyız? Rasulullah (s.a.v)'in bir hadisinde her Müslüman için "ilim talep etme"yi bir farz olarak nitelendiriliyor. Temel İslami ilimlerin öğrenilmesi, bir Müslüman'da olmazsa olmaz bir zorunluluktur. Taklitçilik üzere yaşanan

din, İslam değil, taklitçilik dinidir. Ağabeylerin, hocaların, şeyhlerin söyledikleri bir Müslüman için temel kaynak değildir, Kur'an ve Sünnet temel kaynaktır. Bir Müslüman dinleyerek öğrendiklerini ise Kur'an ve Sünnet bilgi süzgecinden geçirdikten sonra kabul eder. Nitekim Kur'an'da bu konu ile ilgili birçok vurguda bulunulmuştur. Yanlış din anlayışının da temel sebeplerinden biri bu taklitçilik anlayışıdır. O yüzden bir Müslüman, yaşayacağı dini en sahih kaynaklarından öğrenip en sahih şekilde uygulamalıdır.

İlim öğrenmek gerekir. Özellikle İslami ilimleri öğrenmek gerekiyor. En fazla yirmi otuz sene aktif olarak sürecek mesleki hayatı için gözünü kırpmadan senelerce ilim öğrenen bir Müslüman'a, ileride sonsuz hayatı için gerekli olacak ilimler sunulduğunda çok rahatlıkla dudak bükebiliyor. Eğer İslam'ı yaşamaya çalışıyorsak, Allah rızası için taklit üzere değil, kaynağından ilmimizi öğrenerek yaşamaya çalışalım. Rabbim ilmimizi sahih kaynaklardan öğrenmeyi, o şekilde amel etmeyi ve bu sahih ilimle etrafımıza ışık olmayı nasip eylesin, vel-hamdülillahi rabbil-âlemin.

Oturum Başkanı/Barış Kimya: Sunumlar sona erdi, toparlamalar için üçer dakika daha kardeşlerimize süre veriyoruz.

Mustafa Dağlıoğlu: İslam'da zamanın kıymetini işlemeye çalışıyorduk, son olarak iki başlığım kaldı, hızlıca onlardan da bahsetmek istiyorum.

Birincisi: Tatil anlayışımız. Beyin jimnastiği kulübü başkanı; eğer bir insan tatilde düzenini bozar ve çok uyursa, iş hayatına tekrar adapte olması üç haftayı bulur diyor. İkincisi ise televizyon ve internet bağımlılığı. Lüzumlu hallerde kullanmak mazur görülebilecekken, normalin üzerine çıkmak, Müslüman gençte olmaması gereken bir özellik. İnternette yapılan tebliğin de ne denli zayıf bir tebliğ olduğunu biliyoruz.

İnşirah suresinin sonunda Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: Her türlü zorlukla beraber bir ko-

İlim öğrenmek gerekir. Özellikle İslami ilimleri öğrenmek gerekiyor. En fazla yirmi otuz sene aktif olarak sürecek mesleki hayatı için gözünü kırpmadan senelerce ilim öğrenen bir Müslüman'a, ileride sonsuz hayatı için gerekli olacak ilimler sunulduğunda çok rahatlıkla dudak bükebiliyor. Eğer İslam'ı yaşamaya çalışıyorsak, Allah rızası için taklit üzere değil, kaynağından ilmimizi öğrenerek yaşamaya çalışalım.

laylık vardır. Şu halde boş kaldığın zaman (bir işi bitirdiğin zaman) başka bir işe yönel. Allah razı olsun.

İmran Kulat: Yalan alışkanlığı çocukluktan başlıyor. Anne baba eğitimi ve çocuğa verilen vaadler önemli. Rasulullah (s.a.v) ve Abdullah bin Amr'ın annesi arasında, çocuğu vaad üzere çağırması üzerine geçen diyalog önemlidir. "Eğer vermeyecek olsaydın yalancılar zümresinden olacaktın" ifadesi de üzerinde durulmaya değer bir ifade. Anne baba bu konuda yalan söylediği zaman hem kendine hem de çocuklarına yalan alışkanlığı yönünde zarar vermektedir.

Yalan söylemeyecekler güruhunun da en önemli temsilcileri peygamberlerdir. Peygamberler toplumlarında emin olarak tanınırlar. Ebu Süfyan'ın Heraklius'a peygamberi (s.a.v) tanıtırken, O'nun hiç yalan söylediğini görmediğini açıkça söylemesi de manidardır.

Hakan Toğuç: Başımızı kaldırdığımızda reklâm panolarında, başımızı eğdiğimizde de yerdeki kartlarda yer alan ahlaksız görüntülerle haramın ne kadar bizi kuşattığına şahit oluyoruz. Gözüne alımlı gelen sobaya dokunmasını engellemeye çalıştığımız çocuklar gibi, bizim de gözümüze haramlar çok cazip gelebiliyor. Bu durumlar bizi helake götüren (Allah korusun) yegâne günahlar olarak karşımıza çıkıyor.

Son bir vurgu ile bitirmek istiyorum. Haşr meydanında güneşin bir mızrak boyu kadar yaklaştığı zaman, Allah'ın arşının gölgesinde gölgelenecek olan yedi zümreden biri de güzel ve soylu bir kadın kendisini harama davet ettiğinde "ben Allah'tan korkarım" diyen gençtir. Allah'a emanet olun.

Bekir Tok: Ben söylemek istediklerimi söyledim, tek bir hadisle sunumumu tamamlamak istiyorum. Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurdu. "Dinde fakih (bilgili) olan kimse ne iyi kimsedir, kendisine muhtaç olununca faydalı olur, ihtiyaç olunmayınca ise ilmimi artırır." Allah'a emanet olun.

Oryantalizm

Cefai DEMİREL

Tanımı

Oryantalizm; Fransızca "Orient" kökünden gelir. Orient ise "Doğu, Güneş'in doğduğu taraf," demektir. Bu bağlamda "Oryantal" doğulu, doğuya özgü olan demektir. Aynı kelime kökeninden gelen, Oryantalizm ise Doğubilim anlamına gelir. Oryantalizmin ilgi alanı, İslam coğrafyası, Ortadoğu, Anadolu, Mısır, Hindistan, Afrika'dır.

Oryantalizmin Arapça karşılığı "İstişrak"tır. İstişrak ile ilgilenen kişilere de müsteşrik denilir.

Amacı

Bir oryantalist durumu şöyle ifade eder, eğer siz bir toplumu ne kadar tanıyorsanız, bilgini-zi onları kontrol etmek ve onlardan bir şeyler kazanmak için kullanabilirsiniz. Yani tanıdığınız kadar onları yönetir, onlara hükmedersiniz.

Oryantalizm; bilim kisvesi altında doğuya, doğululara, doğu kültürlerine, doğu dinlerine, doğu kültürlerine, doğu toplumlarına ait bilgileri toplayıp, batılı emperyalistlere, misyonerlere, sömürgeci devletlere psikolojik, lojistik altyapıyı hazırlama ve yürürlüğe koyma merkezidir.

Müslüman ve doğu medeniyetinin kültür, inanç ve geleneklerini, İslam ve Batı medeniyeti arasındaki mücadelede Batı uygarlığı lehine veriler elde etmeye çalışan bir akımdır.

Edward Said: "Oryantalizm gerçek Doğu-yu değil, Şarkiyatçıların görmek istedikleri bir "Şark"ı aksettirir." Oryantalizm, Şark ile uğra-

şan toplu müessesesidir. **Batı'nın Doğu üzerinde tahakküm kurmak**, kendi çıkarlarına göre yeniden yapılandırmak amacıyla geliştirdiği bir yoldur. Şark hakkındaki kanaatleri onayından geçirir, Şark'ı tasvir eder, yönetir. Doğu'ya hâkim olmak, onu yeniden kurmak ve onun amiri olmak için Batı'nın bulduğu bir yoldur. Yani oryantalizm bir sömürge doktrindir. Batı güçlüdür ve Doğu'ya hükmetmek zorundadır.

Oryantalizmin çıkış sebebi

İnsanlar başlangıçta sadece ideolojik amaçlarla dilleri araştırmaya ve materyal toplamaya başladılar. Orta Çağ İspanyası'nda Arapça araştırmalar, **misyonerlik** faaliyetinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla başlamıştı.

Osmanlı tehdidi

Osmanlı'nın ikide bir Avrupa'nın içlerine kadar ilerlemesi, sürekli bir Osmanlı tehdidi altında yaşamak, Osmanlı İmparatorluğu'nun ve İslâm'ın daha yakından araştırılmasına yol açmıştır.

Bu bölgelerdeki kullanılmamış hammadde-lerin talan edilmesi, yeraltı yerüstü kaynakları-nın sömürge devletlerinin kullanımına açılması, tekelleştirme, siyasî kontrolün batılı devletlerin kontrolüne geçmesi Oryantalistlerin hedeflerindendi.

Oryantalistin gözüyle doğu

Oryantalist Balfour'un ifadelerine göre, Mısır İngiltere'nin bildiği nesnedir, İngiltere Mısır'ııla-

rın kendi kendini yönetemeyeceğini bilmektedir ve Mısır'ı işgal ederek bunu teyit etmiştir. Mısır'lılar için İngiltere'nin idari ettiği peydır. Mısır medeniyeti de İngiltere idaresine girmekle mümkündür.

Balfour'a göre Batılılar vardır, birde Doğu'lular vardır. **Birinciler hükmederler, ötekiler hüküm altında olmalıdırlar**, bu da ekseriye ülkelerin işgal edilmesi, iç işlerine tam müdahale, can ve mallarını şu ya da bu Batılı gücün eline bırakılması demektir.

Batılı oryantalistlere göre Doğu mantıksızdır, dinsiz olup azgındır, çocuk ruhludur, sapkındır. Böylece Avrupalı makuldür, fazıldır, olgun ve normaldir.

Çağdaş oryantalistte göre gerçek insan Batı'lıdır. Doğu nimetlerinin kullanım hakkı da öncelikle bu gerçek insana aittir. Onun gözünde Doğu'lu: deve üstünde, eli kamalı, ukala, her türlü ahlaksızlığa meyyal, şehvet düşkünü bir insandır.

Edvard Said'in gözüyle batının doğuya bakışı: Akıllı ve rasyonel düşünme yeteneği sayesinde insanlığın en ileri aşamasını temsil etmektedir. Akıllı kullanma yeteneğinden ve tarihten yoksun, tarihin dışında yaşayan Doğu'nun kendi başına bu gelişmeleri gerçekleştirmesi mümkün değildir. Ayrıca Batı, tembelliği, uyuşukluğu, çalışma disiplininin yoksunluğu, günahkârlığı, cinselliğe düşkünlüğü, zorbalığı temsil eden geri kalmış gayri medeni Doğu üzerinde vesa-yet ve tasarruf hakkına sahiptir.

Oryantalistlerin faaliyetleri

Fransız müsteşrik Hanotaux da, "Şüphesiz bugün İslam ve Müslümanlık problemi ile karşı karşıya kaldık" isimli makalesinde, Müslüman Afrika sömürgelerindeki Fransız siyasetini yönlendirmeye dair tekliflerini ve kolay idare edilmeleri için Müslümanların inançlarını zayıflatma konusundaki tekliflerini açıklıyor.

İ. Goldziher Macar asıllı koyu bir Yahudi'dir. İslam Ansiklopedisi yazarlarındandır. 1833'de "Yahudiliğin Kur'an Üzerindeki Etkisi" konulu doktora tezini verdi. Mısır'a gitti. El-Ezher Üniversitesi'nde eğitim gördü. "Tefsir Ekolleri" ve "İslam'da Akide ve Şeriat" isimli eserleri meşhurdur. Amacı vahyi tartışmaya açmak, İslam'ın temel itikadî esaslarını zedelemek, bu vesileyle İslam âleminin inanç ve birliğini bozmak için çalışmak.

Ernest Renan 1852'de "İbn-i Rüşd ve İbn Rüşdçülük" teziyle doktorasını verdi. 1860'da Suriye'ye gitti. 1862'de College'de France'ın İbranice kürsüsüne getirildi. 1864'de Mısır, Anadolu ve Yunanistan'a gitti. "İslamiyet ve Bilgi" adlı bir konferans da vermiştir. Burada İslam'ın gelişmeyi ve ilerlemeyi yok eden ve bilime engel olan bir din olduğunu ileri sürdü.

L. Massignon Fransız asıllı bir Katolik misyoneridir. Aynı zamanda da misyoner cemiyetlerinin ruhanî lideridir. Mısır ve Şam ilim akademilerinin üyeliklerinde bulundu. Goldziher ile yakın temasları oldu. Kahire'ye yerleşti. 1909'dan itibaren El Ezher'de, bir Ezher'li kıyafetiyle derslere girdi. Hicaz, Kudüs, Halep, Şam ve İstanbul turları yaptı. 1922'de kendisine doktora unvanı verildi. İslam'da Sufi Şehid Hallac adlı eseri vardır.

Christian Snauch Hurgange Hollandalı bir müsteşriktir. 'Mekke'de Hac Mevsimi' tezi üzerine doktora yaptı. Çalışmasında haccın cahiliye döneminden kalma bir âdet olduğu iddiasını işledi. 1884'de Cidde'ye gitti. Mekke'ye girebilmek için bir süre bekledi. Ardından Abdulgaffar sahte adıyla Mekke'ye casus olarak girdi.

İslam akaidini çökertmek gayesiyle faaliyet gösteren bu müsteşriklerin sayısı pek çoktur. Bu şahıslar farklı konuları ele alıp, farklı sahalarda araştırmalarını yürütmüşler ve her biri kendi alanında İslam inancına zıt ve çarpık bir takım tezler geliştirerek İslam dini hakkında şüpheler uyandırmak istemişlerdir.

Oryantalizmin dini hedefleri

H. Muhammed (s.a.v.)'in risaletinin doğruluğu hakkında şüphe uyandırmak ve hadislerin Müslümanlar tarafından ilk üç asırda uydurulan sözler olduğunu iddia etmektir.

Kur'an-ı Kerim'in yüce Allah kelamı olduğu hakkında şüphe uyandırmak ve Kur'an'ı kötülemek.

İslam fıkhnın değerini küçük göstermek, İslam fıkhnın Roma hukukundan alınma olduğunu ileri sürerek bunu pekiştirmek.

İslam'ın, Yahudi ve Hristiyan kaynaklarına dayandıklarını ileri sürmek.

Misyonerlikle Müslümanları, Hristiyanlaştırmak.

Zayıf haberlere ve uydurma hadislere dayanarak görüş ve teorilerine güç kazandırmak.

Müsteşrikler Kur'an, Sünnet, Peygamber'in hayatı, Fıkıh ve Kelâmın her konusunda araştırma yaptıkları gibi; Sahabenin, Tabiinin, Müçtehid imamların, Fakihlerin, Hadisçilerin, hadis ravilerinin hakkında şüphe uyandırmak, Müslümanların inancında büyük sarsıntılar meydana getirmekte istemişlerdir.

Oryantalistler kendilerine düşen görevleri hakkıyla yerine getirmişler ve misyonlarını tamamlamışlardır. Demokratik İslam, ılımlı İslam, dinler arası diyalog, medeniyetler buluşması gibi terim ve kavramlar bize oryantalizmin hediyesidir. İncil, Tevrat ve Kur'an'ın karışımından oluşan 77 surelik "Gerçek Furkan" adlı "kutsal kitap" çalışmasını, Amerikalı kadın Profesör Amina Wadud'un New York'taki St. John The Divine Katedrali'nde Cuma namazı kıldırmasını örnek verebiliriz.

Oryantalistlerin İslam dünyasına etkileri

Oryantalistlerin tehlikeli ve hakikat dışı fikirleri fazla zaman geçmeden Mısır ve diğer İslam ülkelerine yayıldı. Özellikle sömürgecilerin kontrol ve işgali altındaki Mısır, bu tür fikir ve düşüncelerin merkezi haline geldi. Dikkat edilirse yukarıda kısaca tanıttığımız Oryantalistlerin hemen hepsi El-Ezher'de eğitim görmüş veya burada doktorasını vermiştir. Zira o dönemin İslam ilimlerinin eğitim merkezi El-Ezher idi. Ortadoğu ve Hicaz Bölgesi'nde mevcut İslam inancına uymayan bâtil bir itikat geliştirmek suretiyle, buraları Osmanlı'dan koparmak ve Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetinden çıkan bu toprakları başta İngiltere olmak üzere, Batılı devletlerin birer sömürgesi haline getirebilmek için çalışmışlardır.

Modernist reformist ilahiyatçılar, oryantalistlerle işbirliği yaparak kendi tarihine ve geleneğine savaş açmışlardır.

İslam'ın tarih içinde oluşturduğu geleneğin sorgulanması bahanesiyle Âlemlere Rahmet Hazret-i Muhammed (sav)'in sünneti tartışma konusu edilmeye başlanmıştır.

Modernist ve reformist ilahiyatçılar öncelikle sünnetin dindeki işlevini ve bağlayıcılığını tartışmaya başladılar.

Modernist ve reformist ilahiyatçıların savunduğu temel görüşlerin daha önceden oryantalistler tarafından savunulmuş olması ilginçtir, düşündürücüdür.

İnsafli müsteşrik'in itirafı

Sömürgecilik, kendi maksadına hizmet etmek, hedeflerini gerçekleştirip, Müslüman ülkelerde hâkimiyetini sağlamlaştırmak için bir grup oryantalisti kullanmayı başardı. Böylece oryantalistlerle sömürgecilik arasında resmî ve sağlam bir bağ oluştu. İlimlerini, Müslümanların zelil kılınmasına adanmış birçok oryantalist, bu cereyana kendisini kaptırdı. Bu durum, insafli müsteşriklerin karşısında utanç duydukları bir husus oldu. Bu konuda çağdaş Alman müsteşrik Stephan Wild, şunları söylüyor: "Bundan daha çirkini kendilerine müsteşrik adını veren bir grup, İslamiyet ve İslam tarihi hakkındaki bilgilerini, İslam'ın ve Müslümanların zayıflatılması yolunda kullandılar.

Oryantalistlerin faydaları

Oryantalistlerin çok az bir kısmı sadece gerçeği öğrenmek, Doğu kavimlerinin medeniyetlerini, dinlerini, kültürlerini ve dillerini öğrenmek için araştırma ve tetkike yönelmiştir. Bu nevi oryantalistler, kasten iftira ve tahrif yapımadıklarından İslam'ı anlamakta başkalarına nazaran daha az hataya düşmüşlerdir. Bunlardan bazıları İslam'ın gerçeklerini anlayıp Müslüman olmuşlardır. Mesela; Fransız asıllı Diniye adlı oryantalist, yaptığı araştırmalar neticesinde Müslümanlığı seçmiştir.

Bir de şu hususu belirtmek gerekir ki, müsteşrikler İslamî ilimlerin her bir dalında, alanın temel kaynakları ile ilgili tenkitli veya tenkitsiz ana kaynakları neşretmişlerdir. İlk olarak bu eserlerden istifade etmenin yolunu bize açan ve o defineleri önümüze seren onlardır. Hiçbir kıymetli kitap yoktur ki, daha önce Avrupalı oryantalistler tarafından yayımlanmamış olsun.

Hollandalı müsteşrik Juynboll İslam vergi hukukunun en kadim kaynaklarından birisi olan Yahya b. Âdem'in Kitâbu'l-Harac'ını neşretmiştir. 30 küsur yıl sonra neşreden Ahmed Muhammed Şâkir, bu esere yazdığı mukaddimede şunları söylemektedir: "Selef-i Salihin'imizin eserlerine keşke biz sahip çıksaydık" demiştir.

KAYNAK:

1-ORYANTALİZM ÜZERİNE NOTLAR, Ali Şükrü ÇORUK

2-EMPERYALİZM'İN KEŞİF KOLU: ORYANTALİZM, Ubeydullah TOPRAK

Taklit Psikolojisi

Hayriye BİCAN

Kur'an hayat kitabıdır. Kur'an bize ne istememiz gerektiğini öğretir. Hayatı öğretir. Yaşam için doğru ölçüyü Kur'an ve Sünnet'in kılavuzluğunda buluruz. İslam inandığı gibi yaşama gayreti içinde olan fertler ister. Müslüman hayatın malikinin ve hâkiminin Allah olduğunun şuurunda olarak sadece onun için ve onun adına yaşama azmini sürdürmelidir.

Müslüman için İslamsız bir hayat asla düşünülemez. İslam bir hayat tasavvurudur. Hayat programıdır. Hayatın her alanını kapsar. İslam'ın dünyaya ve hayata dair sözü ve mesajı vardır. Bu ilahi mesajı bir bütün olarak idrak etmek ve yaşamlastırmak şarttır. İslam sadece bireysel bir inanç meselesi değildir. Sadece vicdanlara ve mabetlere mahkûm edilemez. Namaz mihrabında başlayan aktivitenin yaşam mihrabına, yaşamın içine taşınması gerekir. Müslüman takva ve fazilet elbisesini giyinerek itidal üzere bir yol takip etmelidir. İslam ahireti göz ardı etmeden bir dünya programı sunar insanlığa. İslam'ın mesajı hayatın her alanını kapsayan bir yapıdadır. Siyasi, sosyal, kültürel, entelektüel ve ekonomik alanların her birine yönelik fikirleri vardır. İslam canlıdır ve dokunduğu her şeye can katar.

İslam'da iman ve amel birliği esastır. Amel başta ibadetler olmak üzere dünyayla ilgili tüm hükümleri de kapsamaktadır. Amel eylemdir. İncanın davranışlara dönüşmesidir. İmanın hayatta görünür kılınmasıdır. Hayatla ilgili tüm işlerde İslam'ın hükümlerinin işler halde olması çok önemlidir. Ne yazık ki günümüzde İslam'ın yaşama, günlük yaşantıya yönelik prensipleri adeta yürürlükten kaldırılmış ve İslami hükümler iptal edilmiş durumdadır. Böylece Müslümanlar sosyal hayatta sadece ibadetleriyle var olmuşlar. Aktif, yaşayan, görünür bir varlık olmaktan uzaklaştırılmıştır. Herkesin Müslümanlığı kendisine şeklinde soyutlayıcı ve izole edici bir anlayışla sosyal alanın dışında tutulmaya çalışılmıştır.

Dini değil, dinin hayatımıza kattığı dinamizmi yeniden inşa etmek, değerlendirmek ve şekillendirmek zorundayız. Hayatı tüm boyutlarıyla bir bütün olarak görüp bu minvalde bir yaşam programı belirlemeliyiz. Peygamber efendimizin hayata yaklaşımı nasılsa o değerleri bilip hayata öyle yön vermek gerekir. Seküler kapitalist görüşün gözlerimize taktığı gözlükleri çıkartıp, İslam gözlüklerini takarak dünyaya Peygamber Efendimizin gözüyle bakmak, Onun yaşadığı gibi yaşamak, Onun yaptığı gibi yapmak her mü'minin ideali olmalıdır. Peygamber Efendimiz nasıl çalışıyor ve zamanını nasıl geçiriyorsa onu esas almak şart. Efendimizin tavsiye ettiği hayat ilkelerini, insani ilişkilerini, ahlaki prensiplerini uygulayarak bir işi Peygamber Efendimizin yaptığı gibi yapmaya çalışmak her Müslüman'ın en büyük ideali olmalıdır. Kurtuluşun ve gerçek başarının yolu da buradan geçiyor.

Değerlerini yitiren insan rotasız ve pusulasız kalan gemi gibi dalgaların sürüklediği yere doğru kayar. Medyanın kısırtıcı etkisiyle popülizmin çarkına düşen insanımız ferasetten de uzak kalınca egoist ve hedonist bir yapıya yaklaşmıştır. Böylece marka fetişizmi ve israf cinneti toplumu esir almıştır. Muhteva yerine görüntü "şekil ve imaj" önem kazanmıştır. Marka tutkusu tüm toplumu sarmıştır. Modern küresel sistemlerin en büyük başarısı hem cehennemi bina edip hem de cazip şartlar altında sinsice insanı oraya çekmesidir. Yozlaşmanın ortalığı kasıp kavurduğu bir ortamda mutlaka bir şeyler yapmak zorundayız. Vahyin nuruyla aydınlanan tertemiz mekânlar ve yaşam alanları inşa etmek gereklidir.

Dünyada ve ülkemizde Seksenli yıllardan itibaren başlayan değişim rüzgârı doksanlarda etkisini daha çok hissettirmiştir. Kolaycılık, her şeye kolay ulaşım, tüketim sarhoşluğu içinde insanımızı haz ve hız endeksli bir hayata sürükledi. İnsanlık tarihinin en aç gözlü toplumu bu dönemde ortaya çıktı. Göstermezsek görmezler düşüncesiyle sırf teşhir için yaşayan bir kesim oluştu.

Televizyonla başlayan ekran tutsaklığı, tüm birimleri medya saltanatına dönüştü. Sosyal medyanın bu kadar vazgeçilmez olmasının nedeni de budur. Dakikalık şöhret bile çok önemlidir. Kolaycılık sabrı da öldürüyor. Hırs, ihtiras ve aç gözlülüğü körüklüyor. Ne kopartırsam kazançtır anlayışıyla köşe dönmenin yolları aranır. "Sıradan olmamak" için her şey mubahtır. Bu "ben" neslinin temel hayat felsefesi bana ne zevk verirse onu yaparımdır.

İfsat yavaş ve sinsice başlar. Tükenme de yavaş yavaş ve sinsice sürer. Zihnini modern cahiliyenin yanlışlıklarıyla dolduran insan ziyandadır. Peygamber Efendimiz bize "Bir topluma benzeyen onlardan olur." diye buyuruyor. Biz bu uyarıyı hiç hesaba katmadan kâfirleri, zalimleri, dünyayı fesada veren facirleri öylesine taklit ediyoruz ki. Ördek gibi yürümeye çalışırken kendi yürüyüşümüzü unutmuş durumdayız. Yetmişli yıllarda toplumun sadece çok küçük bir kesimi için önemli olan şeyler bugün tüm toplumu kuşatmış durumda. Bu dejenerasyon toplumun her kesiminde açıkça görünmektedir. Miladi yılın sonuna gelmemiz sebebiyle bir kez daha açık ve net olarak toplumdaki değer yozlaşmasını müşahade ediyoruz, ne yazık ki. Fitrata aykırı olan, akıl tutulması yaşıtan her şey cazip şekillerde sunulularak meşrulaştırılıyor. Çağdaşlık putunu ellerine alan çığırkanlar, popüler dayatmacı kültüre uzak duranları çağ dışılıkla yaftalıyor. Hâlbuki küresel egemen emperyalistlerin tek derdi, iktidarlarını sürdürmek için kendilerine yeni tüketim köleleri bulmaktan başka bir şey değil. Çağdaşlık maskesi ardına sığınarak insan hakları, özgürlük, sevgi ve barış laflarıyla insanlığı adeta uyutup, uyuşturuyorlar.

Taklit insanı yozlaşmaya sürükleyen sebeplerin en başında gelir. Bir durumun özüne vakıf olmadan duyguların yöneltmesiyle zevk adına bilinçsizce sergilenen davranışlar taklidin ürünüdür. Taklit psikolojisinin arkasında farkında olmamanın büyük bir etkisi vardır. Taklit, boyna gerdanlık, boyunluk, tasma takmak kelimesiyle aynı kökten türetilmiştir. Bir anlamda taklit boyna tasma geçirip, ipin ucunu bir başkasına vermek demektir. Yönetim tamamen sizin dışınızda birisindedir. Taklitçi kukladır, ipleri de perde arkasındaki kuklacının elindedir. Taklitçi asla özgür değildir. Organizatör onu nasıl yönlendirirse o kapsam dışına çıkamaz. Taklitçiliğiyle nam salan varlık maymundur. Maymun tıynetliler kılıktan kılığa girmekten çekinmezler. Onurlu insan özündeki fitratın kıymetini bilip asla kukla olmayı yeğlemez. Taklitçiler de kendileri olmayı asla başaramazlar.

İslam Peygamberi bize müşrik, Yahudi ve Hristiyanlara benzememeyi onlara muhalefet etmeyi emretmiştir. Gayri İslami unsurları bırakın taklit etmeyi, Mü'minler bu unsurlara karşı tavır belirlemek zorundadırlar. Mü'min kıyafetinden davranışına, tüketim alışkanlıklarından zevklerine kadar her tercihte seçici olmak durumundadır. Seçicilikte ölçüsü de Kur'an ve Sünnet'tir. Hikmet mü'minin yitiğidir. Güzel ve temiz olan, İslam'a ters olmayan her şeyi alıp değerlendirebilir. Ama toplumda yaygınlaşan kötü adetlerden de ateşten kaçarcasına uzaklaşmalıdır.

Küresel kapitalist cahiliye Müslümanların kültürünü tahrip ediyor. Batıl anlayışların kültürel tahribat ve işgaline karşı durmak her mü'min için önemli bir sorumluluktur. Batıla karşı bir olup temiz bir hayata sahip olmak için çalışmak şarttır. Müslümanlar olarak İslam'ın şiarlarıyla hayat arasında köprüler kurabildiğimiz ölçüde kimliğimizin, medeniyetimizin farkına varırız. Böylece hayatımızı kendi prensiplerimizle yönetme yetkisini de elimizde bulundururuz. Yönetmek özel bir unsur ve önemli bir yetkidir insan için. Bedenin, evin, mahallenin, şehrin ve ülkenin yönetim kuralları aynıdır aslında. İnsan kendini doğru yönetecek kuralları bilirse evini de şehrinin de en güzel şekilde yönetebilir. Kurulu düzenin şartlarına ram olduğumuz müddetçe teorik olarak Müslüman'ca düşünsek bile pratik olarak İslam'ı yaşamamız söz konusu olamaz.

Küresel ifsadın kol gezdiği bir ortamda bilinçli bir çabayla, tutkuyla hakikat adına çalışmak lazımdır. Hayatı İslami prensiplere göre düzenleyip organize etmek lazım. Unutmayalım ki organize olmamış hakkı, organize olmuş batıl yener. Yaşam ilkelerimize samimiyet duygumuz ve o ilkeleri eylemleştirmemiz çok önemlidir. Hak davamıza gerekli samimiyetle yönelmiyorsak, ne kadar haklı da olsak kaybetmeye mahkûm kalırız. Davaları batıl olsa da samimiyetle ilkelerini eylemleştirenler başarılı olurlar. Davranışlarla güzel ahlaka dönüşmeyen, uygulama alanında somutlaşmayan bilgi insana hiçbir fayda sağlamaz. Allah'ın hayatımıza koyduğu hükümler muvacehesinde yaşamı düzenlemek her Müslüman için çok önemli bir vecibedir. Hayat ancak Allah'ın emirlerine göre düzenlendiğinde güzeldir.

"Hâlâ cahiliye hükümlerinin mi uygulanması istiyorlar. Hâlbuki Allah'a yakinen inanalar için Allah'tan daha güzel hüküm veren kim olabilir."

"Ey İman edenler! Yahudi ve Hristiyanları kendinize dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostlarıdır. Sizden kim onlara dost olursa, onlardan sayılır. Şüphesiz Allah zalimleri doğru yola eriştirmez."

Bir Başka Açıdan İnfak

“İnfak, Sadaka ve Zekât” - I

Tahsin ABDULGAFFAR

Rabbimiz bize kelimeleri verdiğini ve bizim bu kelimelerin anlam dünyası ile hayatımızı biçimlendirmemiz gerektiğini belirtiyor. Bu duruma en güzel örnek Rabbimizin yine Kur'an-ı Kerim'de: "...Ve (Allah), Âdem'e, (Allah'ın) isimlerinin hepsini (bu isimlerdeki hikmetleri) öğretti." (Bakara,2/31) ve "Derken Âdem Rabbinden (birtakım) kelimeler aldı. Bunun üzerine (Allah da) tevbesini kabul etti." (Bakara,2/37) "Kimi Yahudiler, kelimeleri 'konuldukları yerlerden' saptırırlar ve dillerini eğip bükerek ve dine bir kin ve hıncı besleyerek: "Dinledik ve karşı geldik.(Nisa,4/46) derler. Bu ayetlerden de anlaşıldığı üzere kelimelerin kullanılış alanı ve hayata yansıtılmasının iki farklı şekilde olabildiğini görüyoruz.

Hayatı nasıl anlamlandıracağız? Neden yaşıyoruz?

Modern hayat bize bitip tükenmesi olmayan bir hayatı yaşadığımız yalanı ile oyalamakta ve yapılması gereken işlerimizi hep erteletmektedir. İyi bir okul bitirip diğer yaşitlarımızdan öne geçme hırısı. İş hayatında çok para kazandıracak bir kariyer yapabilme, güzel bir eş ile evlenmek, lüks ev ve araba gibi bizi asıl amacımızdan uzaklaştıran, kelimelerin (ayetlerin) bize verdiği misyonun dışına çıkan bir hayat dayatmaktadır.

Yüce Rabbimiz: "Mülk elinde bulunan (Allah) ne yücedir. O, her şeye güç yetirendir. O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstün ve güçlü olandır, çok bağışlayandır." (Mülk,67/1-2)

Rabbimiz bizleri duygularımız ile yaşıyor ve duygularımız ile imtihan ediyor. İnancımızı, bedenimizle ifade etmemizi istiyor. Mal-Mülk edinmeye karşı meyyal oluşumuz da bir duygudur.

"Kadınlara-oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar dünya hayatının metaidir. Asıl varılacak güzel yer Allah katında olandır."(Ali İmran,3/14) ve (Tevbe Suresi,9/24) "De ki: "Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, mensup olduğunuz oymak ya da boy, kazanıp (biriktirdiğiniz) mallar, kötüye gitmesinden kaygılandığınız ticaret, hoşlandığınız konutlar size Allah'tan ve O'nun Elçisi'nden ve O'nun yolunda mücadele vermekten daha gönül bağlayıcı geliyorsa, bekleyin o zaman, Allah iradesini açığa vuruncaya kadar. Ve [bilin ki,] Allah, fâsıklar (günaha gömülüp gitmiş) topluluğuna asla hidayet etmez"

Mülk edinme ve bu mülkün tasarrufları hakkında Kur'anî bir çerçeve çizilecek olursa; zekât, sadaka ve infak kelimelerinin ıstılahı anlamları şöylece tanımlanabilir:

Sa-de-ka fiilinin kök anlamı; "doğru söylemektir" ki, bu fiilde sözün, haber verilen şeye uygunluğu söz konusudur. Yani 'sadaka', kulun kulluğunun 'sahici' olduğunu kanıtlayan bir şeydir.

Dinî – ahlakî bir terim olarak infak, genellikle; "Allah'ın hoşnutluğunu elde etme amacıyla kişinin kendi servetinden harcama yapması,

muhtaçlara aynî ve nakdî yardımda bulunması" demektir. Bu açıdan infak, farz olan zekâtı ve gönüllü olarak yapılan her çeşit hayrı içermektedir. "(Ey Muhammed!) Sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: İhtiyaçtan fazlasını(arta kalanını) infak edin" (Bakara,2/219)

Lûgatler, Ze-ke-ve kökünden türeyen 'zekât' kelimesinin karşılığı olarak, temizlik, arınma, saflık, bereket, artma, güzel övgü anlamlarını vermekle birlikte, dikkatli bir gözle bakıldığında, bütün lûgat anlamlarının iki kategori altında toplanabileceği görülmektedir. Bunlar, 'artma' ve 'temiz olma'dır. Çoğu lûgatlerde kelimenin asıl anlamının 'artma' olduğu söylene de, Kur'an ayetlerinin hiç birinde bu mana yoktur. Kur'an, bütün farklı kullanımlarında, 'temiz olma' kök-anlamını kullanmıştır. Bununla birlikte, kök-anlam yöntemi uygulandığında, 'artma' anlamının, temiz olma yahut arınma eyleminin bir 'sonucu' olarak kelimenin anlam dünyasına dâhil edilmiş olabileceği söylenebilir. Burada, zekâtın verilmesiyle birlikte malda gerçekleşecek 'bereket'e gönderme yapıldığı aşikârdır. Çünkü mal, hak sahibinin payını almasıyla 'kir'inden kurtulur ve Allahu Teâlâ'nın bereketlendirmesi suretiyle de 'artar.'

Kur'ân-ı Kerîm baştan sona, Allah için infakın şart olduğunu belirten âyetlerle doludur. İlk va-

hiyelerle birlikte insan hep, Allah tarafından kendisine verilenlerden başışlamaya çağırılmıştır. Bununla gerçekleştirilmek istenen amaç, imanın kalplere iyice yerleştirilmesi ve mü'min kişiliğinin olgunlaştırılmasıdır. İman eden insanın ahlâkî donanımını bütünlemek; ıslahını gerçekleştirmek ve Allah'a olan bağını güçlendirmektir: "Sırf Allah'ın rızasını aramak ve kendilerinde olanı kökleştirip-güçlendirmek için mallarını infak edenlerin örneği, bir tepedeki güzel bir bahçenin hâline benzer ki, kuvvetli bir sağanak düşmüş de ona yemişlerini iki kat vermiştir; sağanak yağmasa bile bir çisenti düşer. Allah amellerinizi gözetiyor!" (Bakara Suresi,2/265)

Burada infakın, onu yapan mü'min için, Allah'ın hoşnutluğuna erişmek özlemiyle ve yüreğinde taşıdığı imanı (ve sahibi bulunduğu ekonomik varlıklara iman ile bakışını) kökleştirmek amacıyla yerine getirildiği anlatılmıştır. Şu hâlde infak buyruğunun asıl hikmeti, ekonomik dengesizlikleri gidermek ve böylece sosyal düzeni ıslaha yönelik bir reform yapmaktan önce, bu neticeyi sağlayacak olan zihinsel dönüşümü gerçekleştirmektir. Mü'min'in gönlündeki imanı güçlendirmek ve imanının bir ifadesi olarak onu Allah rızası için harekete geçirmektir. Çünkü o takdirde, sosyal planda istenen ıslahat bir sonuç olarak zaten gerçekleşme yoluna girmiş olacaktır.

İnfak'ın tanımı; bir insanın sahip olduğu malını ve imkânlarını Allah yolunda kullanması demektir. Bir insanın hiçbir gelecek endişesi duymadan, "İhtiyacından arta kalanı"nı "... Yine sana neyi infak edeceklerini sorarlar. De ki: "İhtiyacınızdan arta kalanını. Allah âyetlerini size böyle (güzelce) açıklar. İyice düşünesiniz diye..." (Bakara Suresi,2/219)

"Sana neyi infâk edeceklerini soruyorlar. De ki: Malınızdan infâk edeceğiniz hayır, anne ve babanın, akrabaların, yetimlerin, yoksulların ve yolda kalmışların (hakkı)dır. Şüphesiz, her ne hayır işlerseniz Allah onu çok iyi bilendir." (Bakara Suresi,2/215)

"Onlar Rablerinin rızasını isteyerek sabrederler, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık infâk ederler, kötülüğü iyilikle savarlar; işte yurdun (hayırlı) âkıbeti bunlarındır!"

Allah yolunda harcamasının karşılığında, Allah ahirette bu kişiye cenneti, dünyada ise harcadıklarının yerine bir başkasını vermeyi vaad eder.

De ki: "Şüphesiz benim Rabbim, kullarından rızkı dilediğine genişletip yayar ve ona kısar da. Her neyi infâk ederseniz, O (Allah), yerine bir başkasını verir; O, rızık verenlerin en hayırlısıdır." (Sebe Suresi,34/39)

"Ve onlar ki, mallarını infâk ettiklerinde israf da etmezler, cimrilik de etmezler. Bunun arasında orta bir yol tutarlar." (Furkan Suresi,25/67)

"Kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık infak edenler; kesin olarak zarara uğramayacak bir ticareti umabilirler. (Fatır Suresi,35/29)

İnfak ederken en güzel tavır nasıl olur? Ne şekilde infak edilir?

Allah infakın "gizli veya açık" olarak yapılabilceğini bildirmektedir. "Mallarını gece gündüz, gizli açık (Allah yolunda) infâk edenlerin, Rableri katında mükâfatları vardır. Onlar için hiçbir korku yoktur, onlar üzülmazler de." (Bakara Suresi,2/274)

Kimyây-ı Seâdet'te geçen bir hadis-i şerif'te de Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır: "Yâ Ebâ Hureyre! Mü'minlerin büyüğü, benden sonra o kimsedir ki, Allahu Teâlâ ona mal verir, o da gizli ve aşikâr Allah yolunda infak eder ve yaptığı iyilikleri kimsenin başına kakmaz."

Ancak Allah infak edenlerin kesinlikle "gösteriş için" infak etmemelerini, infaklarının ardından karşıdaki kişiye sıkıntı verecek bir eziyetle bulunmamalarını ve onları minnet altında bırakacak tavırlar göstermemeleri gerektiğini bildirmektedir. Allah, verdiği örneklerle gösteriş için infak edenlerin hiçbir karşılık bulamayacaklarını da hatırlatmaktadır.

"İyi ve güzel bir söz ile bağışlama, arkasından eziyet (başa kakma ve serzeniş) gelen bir sadakadan hayırlıdır. Allah Gani'dir (ihtiyacı yoktur), Halîm'dir." "Ey iman edenler! Malını sırf gösteriş olsun diye infâk eden, Allah'a ve ahiret gününe inanmayan bir kimse gibi -sadakalarını başa kakmakla ve eziyet etmekle- boşa çıkarmayın. Onun (gibilerinin) hâli, üzerindeki azıcık toprağı sağanak halinde yağan bir yağmurla sıyrılıp da dümdüz bir taş kesilen kaypak bir kayaya benzer. Onlar (dünyada) kazandıkları hiçbir şeyi ele geçiremezler. Allah kâfirler topluluğuna hidâyet vermez." "Sırf Allah'ın rızasını aramak ve kendilerinde olanı kökleştirip-güçlendirmek için mallarını infak edenlerin örneği, bir tepedeki güzel bir bahçenin hâline benzer ki, kuvvetli bir sağanak düşmüş de ona yemişlerini iki kat vermiştir; sağanak yağmasa bile bir çisenti düşer. Allah amellerinizi gözetiyor!" (Bakara Suresi,2/263,264,265)

İnsan, cömertlik eğilimi taşıyan ve bağışta bulunan bir varlık olarak dikkati çeker. Ondaki bu eğilimin, toplumu güçlendirdiği ve sosyal sonuçları bakımından çok önemli olduğu tartışmasızdır. Kardeşlik ve dayanışma belirten anlamı ile insanlar arasında güven ve kaynaşma sebebi olduğu ortadadır.

İnsanın kendinden bir şeyler vermesi ve etrafına iyilik saçması, imanın bir ifadesi oluşu itibariyle, veren insanın maneviyatının pek çarpıcı bir göstergesidir. Onun, kendini, bencilliğe esir olmaktan kurtardığını, içindeki mal tutkusunu kırdığını ve Allah tarafından, onun eline -tasarrufuna- emanet edilen (Kur'an'ın ifadesiyle yer-yüzünde halef kılındığı) değerleri başkalarıyla paylaşarak onları da yararlandırmayı seçtiğini ortaya koyar. Hemcinsinin ıstırabına ve ihtiyacına ilgisiz ve duyarsız olmadığını ve sağlıklı bir bakışa sahip bulunduğunu gösterir. Bunu isteyerek -zevkle- yapan bir kimse kendini; mala, zenginleşme hırsına, güç ve itibar kazanma gibi beşerî eğilimlere, kısaca dünya hayatına ait bağımlılık ve tutkulara tâbi olmak basitliğinden özgürleştirmiştir. Asıl amacın bu olmadığını gör-

müş ve bu idrakin ahlâkî gereğini yaşayışına mâl etmiştir. Bu da onun, Allah için nefsinde hâkim olmayı başararak kendisini kurtuluşa ulaştıracak yola girdiğinin bir belirtisidir:

"... Her kim de nefsinin hırsından korunursa, işte felâh bulanlar (başarıya/kurtuluşa erenler) onlardır!" (Tegâbün Suresi, 64/16)

Mü'min bir insan, kendisinde bulunanların Allah vergisi birer emanet olduğunun bilincindedir. Nimetlerin, kendisinden kaynaklanmadığını bilir. Bir gün onları kaybedebileceğinin ve nasıl olsa sonunda onlardan tamamen kopacağının farkındadır:

"Hem Allah yolunda niye infak etmeyesiniz ki, göklerin ve yerin mirası zaten Allah'ındır (hepsi O'na kalacaktır)!" (Hadîd Suresi, 57/10)

Geçici dünya sürecinde o, kendisine Rabb'i tarafından verilmiş değerleri, nasıl ve nerede kullanması gerektiğinin önem taşıdığını anlamıştır. Onları kötüye kullanmanın utanç verici olacağını sezmiştir. Bu bakışını, imanının bir ifadesi olarak, her fırsatta iyilikleri hedefleyen eylemleriyle ortaya koymaktan hoşlanır. Bu yüzden, hemcinsinin mahrumiyet ve ihtiyacını, kendisi için çıkarılmış bir çağrı gibi algılar ve hemen karşılayıp gidermeyi gönülden vazife edinir.

Bu, sanki Allah'ın tutumunu andırmaktadır ve onun paralelinde kulun davranışına yansıyan bir güzelliştir. Allah'ın kendisine verdiklerini göz önüne getiren, yaptığı iyilikleri hatırlayan insanın, Rabb'inin bu lütuflarındaki kerem ve güzelliği düşünerek davranışlarında bu çizgi doğrultusunda kalmayı benimsemesi, Allah'a olan sevgi ve şükran hislerinin bir ifadesidir. Böylece o, bütün etkinliklerinde ilâhî inayeti izlemeye çalışır. "...Ve Allah sana ihsân ettiği gibi sen de ihsânda bulun ..." (Kasas Suresi, 28/77) buyruğunu izler. Ve bununla iman, insan kalbinde pekişerek sabitleşir. Bu yüzden de, hep kendinden bir şeyler verme ve iyilikte bulunma, asıl gerçek mü'minlerde imanı kökleştiren ve destekleyen rolü ile önemlidir. Esas değerli olan, insanın bu bakışı özümsemesi ve üretkenliği, bizzat yüklenmesidir. Çünkü toplum düzeyinde bütün olumlu değişimlerin odak noktasında insan vardır. Yapıcı rolün esas taşıyıcısı ancak odur ve insan tarafından özümsemeyen hiçbir ıslah teşebbüsü, öngörülen başarıyı getirmez.

İslâm'ın infak çağrısı, zekât ve sadaka gibi kurumsal olanının dışında, çok geniş ve kapsamlı tutulmuş güçlü bir temel yönlendirir. Kur'ân-ı

Kerîm'de, namazla birlikte, hemen daima infaktan, zekâtta ve tasadduktan söz edilmiş olması, bu maddî ibadetin önemini belirtmektedir. Başkasının ihtiyacını kendininkine tercihin büyük erdem olduğu da ayrıca vurgulanarak hemcinsine ilgi ve iyiliğin, Müslümanlarda hâkim tavır haline gelmesi öngörülmüştür.

İnfakın iman ile bağlantısına sıklıkla atıf yapılarak en yoksul olanların bile, ellerindeki imkâna göre bundan geri durmamaları istenmiş ve insanlar hep buna davet edilmiştir. Yapılan iyiliklerin sevabı katlanarak cömertçe karşılık göreceği de defalarca açıklanmıştır. İnsanda iman ile başlayan köklü dönüşümün gerçeklik kazanması bakımından, Allah yolunda infak o kadar önemlidir ki, vahiy buna sıklıkla vurgu yaparken, insan salâhı(ıslahı)nın nihayet onunla tezahür etmiş olacağını şöyle beyan etmiştir:

"Ve sizleri rızıklandırıdığımız şeylerden, her birinize ölüm gelmeden önce başıslayın (infak edin) ki, yoksa "Yâ Rabbi! Beni yakın bir süreye kadar ertelesen, ben de böylece sadaka versem ve iyilerden (sâlihlerden) olsam" dersiniz. Oysa Allah hiç kimseyi eceli geldiğinde asla ertelemez. Ve her ne yaparsanız Allah haberdardır. (Münâfikûn Sûresi, 63/10-11)

İnsan salâhının sadaka vererek, başka ifadeyle, Allah yolunda harcama yaparak gerçekleştiğini ortaya koyan bu beyan, aynı zamanda, Allah yolunda harcamanın, Müslüman hayatında taşıdığı merkezî rolüne de işaret etmektedir.

"Sarp yokuşa göğüs verememek"

Kur'ân-ı Kerîm, infak bilincinden uzak kalmış gâfil insanları şöyle tasvir etmektedir: "Çoğaltma kuruntusu sizi (tutkuyla sarıp) oyaladı, "(tâ ki) kabirlere varıncaya kadar!" "Hayır, hayır! (Öyle değil!) Yakında bileceksiniz!" "Hayır, hayır, bir kez daha! (Öyle olmadığını) Yakında bileceksiniz!" (Tekâsür Sûresi, 102/1-4)

İnsanın bir açgözlülük saplantısı içinde yaşaması; sürekli daha fazla maddî servet ve daha çok konfor istemesi; hep tırmanan ve tatmini mümkün olmayan hırslar peşinde sürüklenmesi bu kabildendir. Çoğaltma kuruntusunun çeşitli tezahürleridir. Böyle bir insan, sahip olduğu maddî birikimiyle -malvarlığıyla- kalıcılık bulacağı zihniyetini taşır. Bu yüzden hep mal toplamaya bakar; onların üzerine titrer ve sürekli sayıp durur:

"Ki o mal toplar ve sayar durur onu, malının kendisini herhâlde ölümsüz kılacağını sanarak!" (Hümeze Suresi, 104/2, 3)

Hayata bu yaklaşımla bakan bir insanın ahlâkî kaygılar taşıması; manevî/ruhî sınırları ve hassasiyetleri tanıyıp onlara saygı ve riayet göstermesi beklenemez. Oysa insan, bu ilkel eğilimin kendisini esir almasına izin vermemek ve onu herhâlde aşmak durumundadır. Çünkü bunu başaramadığı takdirde yaratılış gayesine hizmet eden bir yaşayış çizgisine kavuşmuş olamayacaktır. Kur'ân-ı Kerîm böyle bir insanın sıkıntılı hâlini meâlen, "göğüs veremedi o akabe'ye" sözleriyle tasvir ediyor ki, "sarp yokuşu aşamadı" veya "onu tırmanmayı göze alamadı" demektir:

"Ama o göğüs veremedi o "akabe"ye/sarp yokuşu! (onu yarıp geçemedi)" "Bildin mi o sarp yokuş ne?" "Esir bir boyun kurtarmak" "veya salgın bir açlık gününde yemek yedirmektir;" "yakınlığı olan bir yetime" "veya toza-toprağa bulanmış bir yoksula!" "Sonra iman edenlerden olup da, birbirlerine sabrı tavsiye eden ve birbirlerine merhameti tavsiye edenlerden bulunmaktır!" (Beled Suresi, 90/11-17)

Allah tevbe kabul eden, sadakaları da alandır

Kur'ân-ı Kerîm'in, insanın aslî ilişkisinin Allah ile oluşuna dikkati çeken hâkim üslûbu özellikle infak konusunda pek belirgindir. İnfak, sadaka ve zekât gibi kelimelerle adlandırılan ve karşılıksız bağışta bulunmayı ifade eden insan davranışı, gözlemlenen zâhîrî yönü ile veren ile alan taraflar arasında tamamen beşerî bir münasebet ve dünya hayatına ait bir iş olduğu hâlde; Kur'ân-ı Kerîm bu olayın kul ile Rabbi arasındaki aslî anlam boyutunu öne çıkarmıştır. Buna göre, bağış yapan mü'min, bu ameliyle yoksul kardeşinin ihtiyacını karşılarken aslında Allah'a bir sunumda bulunmakta ve Allah da bunu alan ve kabul eden hakiki muhatap olmaktadır:

"Bilmiyorlar mı ki, elbette Allah'tır O, kullarından tevbe kabul eden; sadakaları da alan. Ve ancak Allah'tır O, tevvâb-rahîm olan!" (Tevbe Suresi, 9/104)

Günah insanın Allah karşısında duruşunu bozan ve zora sokan yanılsıdır. Onun, iman ve İslâmî bilinç ile bağdaşmayan bir aykırılığa düşmesidir. Kul tevbe etmekle günahını itiraf etmiş, duruşunu düzeltme irade ve kararlılığını ortaya koymuş olur. Allah da tevbe kabul eder. Kulunun dönüş yapmasına ve kendisini düzeltme çabasına imkân tanır.

Sadaka da, aynen tevbe'de olduğu gibi, kulun Allah karşısında iman ve salâh ile duruşunu güçlendiren; bunu kayda geçirten ve temelde

O'nun rızasını hedefleyen bir davranışıdır. Bu amaçla hemcinsine iyilik yapmak ve ihsânda bulunmaktır. Bu itibarla Allah'ın tutumunu izleyen ve onun paralelinde giden bir güzelliştir. Çünkü kullarına karşı Allah hep ihsânda (karşılıksız iyilik ve lûtufta) bulunmakta ve bu tutumuyla da onlara hoşnut olduğu istikameti göstermektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de: "Ve Allah sana ihsân ettiği gibi sen de ihsânda bulun" buyrulmuştur.

Yaptığı bir yanlışlık sebebiyle pişman olan bir kulunun tevbesini Allah'ın kabul etmesi ile bağışta bulunan bir kulunun sadakasını, sanki O'na sunulmuş da kendisi almış gibi karşılaması tam bir benzerlik arz etmektedir. Her iki davranış da, bunları yapan kullar hesabına iman ve istikamet eseri olan, ilâhî rıza için yapılmış bulunan sâlih birer iştir ve daima Allah'ın hoşnut olacağı çabalarlardır. Kabul edilerek Allah'ın katına yükselecek güzel işlerdir. Hangi davranışlarda Allah rızası bulunuyorsa, kulunun o işinde asıl muhatabının daima bizzat Allah olduğu, kutsî bir hadiste de şöyle tasvir edilmiştir:

Ebû Hüreyre'den (r.a.) Rasûlullah'ın (sav) şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

Allahu Teâlâ Kıyamet Günü kullarına der ki:

—Ey Âdemoğlu Ben hasta oldum da hâlimi sormadın.

—Aman Yârabbi! Sen âlemlerin Rabbisin! Seni nasıl ziyaret edebilirim?

—Bilmiyor musun, falanca kulum hastalandı da onu ziyaret etmedin. Eğer onu arasaydın, Beni (lütuf ve ihsânımı) orada bulacaktın...

—Ey Âdemoğlu senden yemek istedim de, Bana bir şey vermedin.

—Yârabbi! Seni nasıl yedirebilirim?.. Sen Rabbi'l-âlemînsin.

—Falanca kulum yiyecek istemişti; eğer yedirmiş olsaydın, onun ecrini yanımda bulurdun...

—Ey Âdemoğlu su istedim de vermedin...

—Aman Yârabbi! Sana nasıl su verebilirim? Sen bütün âlemlerin Rabbisin.

—Falanca kulum susamıştı da, su vermedin. Eğer verseydin şimdi onun ödülünü yanımda bulurdun... (Sahih-i Müslim)

Muhtevasında yedirme-içirme gibi bir infak çeşidine de işaret bulunan bu kutsî hadis üslûbu Kur'ân-ı Kerîm'in açık beyanları ile paraleldir. Burada da, kulun Rabbi ile olan ilişkisine dikkat çekilmiştir.

Devam edecek.

Bizler de Bu Yolda Başlarımızı Feda Edebilecek miyiz?

Nuray BİLGİLİ

Tebliğ kelime manası olarak bir şeyi muhatabına duyurmak manasındadır. İslami bir terim olarak da; İslam'ı ve İslam'ın hakikatlerini tüm insanlığa anlatma ve yayılmasına çalışma çabalarının tümüne denir. Tebliğ farızasını yerine getiren kişiye ise "mübelliğ" denir.

Allah (c.c.)'a ve Resulü (s.a.v.)'ne iman etmiş ve bu doğrultuda yaşamını sürdürmeye gayret gösteren her Müslüman bu farızayı yerine getirmekle sorumludur. Nitekim Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'inde "Siz insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz maruf (iyi ve İslam'a uygun) olanı emreder, münker'den sakındırır ve Allah'a iman edersiniz." (Al-i İmran 110) Şer'i hükmü ile her bir Muhammed (s.a.v.) ümmetini bu görevle vazifeli kılmıştır. Bu noktada İslami bilgisinin az veya çok olması Müslüman'ın tebliğ farızasını yerine getirmesinde sorun teşkil etmez. Kur'an-ı Kerim ve sünnete dayalı her bir bilgi tebliğin konusudur şüphesiz. Bu ayeti okuyan, işiten her bir Müslüman, en yakınından (anne, baba, evlat ve akraba) başlamak suretiyle tebliğ vazifesini hakkıyla yerine getirmeye gayret etmelidir. Zira bu vazifeyi hakkıyla yerine getirmeye çalışan bir Müslüman ayette geçen hayırlı ümmet kervanına dâhil olacaktır. Tebliğ görevini üstlenmiş, muhatabına öncelikle İslam dinini anlatan ve bu tebliğle birlikte muhatabını İslam'ın hakikatlerine davet eden bir Müslüman'ın, neticesinin müspet veya menfi olmasına bakmadan bu vazifeyi yerine getirmesi gerekir. Çünkü hayret verici olan yalnızca Allah (c.c.)dir. Mübelliğin vazifesi, sadece İslam dininin hakikatlerini yeryüzünde yaymak, bir kişinin dahi hidayetine vesile olmaktır. Ecrini yalnız Allah (c.c.)'dan bekleyerek, kişilerin olumsuz söylemlerine aldırış etmeden, bu vazifenin hakkını vermektir. Ne yazık ki yaşadığımız şu zamanda "Acaba insanları kırar mıyım? Veya "Benim bilgim tebliğ için yeterli değil ki" meramlarının ardına sığınmış yahut tebliğ vazifesinin mahiyetini tam anlamıyla kavrayamamış Müslümanlar var. İslam dininin bir bölümü ile uğraşmaya dalmış, tebliğ farızasını sonralara bırakmış bir kısım Müslümanlar veya "Sizden hayra çağırın, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır." (Al-i İmran 104) ayet-i celilesine muhatap olamamışlardır. Çevremize şöyle bir nazar edersek, iyiliği emredenler bulunduğunda ne gariptir kötülükten men edenler azınlıktadır. Bir münkerle (kötülük) karşılaşıldığı vakit sanki diller lal oluyor, eller yok oluyor, gözler

kör oluyor. Çağımızın gençleri alabildiğine pervasız haller sergiliyor, yaşlılar hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya sarılıyor, tutunuyor. Helal-haram mefhumları yanlış dillerde sakız oluyor, aksini ispat edene aşırı dinci damgası vuruluyor. Görsel ve yazılı medyada din kisvesine bürünmüş hocalar türüyor, lakin bir deli bir kuyuya taş atıyor, kırk akıllı çıkaramıyor! Hoşgörü, karşılıksız iyilik, emanete riayet, kardeşlik hukuku vs. mefhumlarının üzeri örtülmüş, adı dahi zikredilmiyor. İşte tüm bu olup bitenlere şahit olunca Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in mübarek dudaklarından dökülen şu sözlerin ehemmiyeti bir kez daha gün yüzüne çıkıyor.

Ebu Said El Hudri (r.a.) Resulullah (s.a.v.)'i şöyle buyururken işittim, dedi: "Sizden herkim bir kötülük veya çirkin bir şey görürse onu eliyle düzeltsin. Şayet eliyle düzeltmeye gücü yetmezse diliyle düzeltmeye çalışsın ona da gücü yetmezse kalbiyle onu hoş görmeyip kabullenmesin ki bu da imanın en zayıf derecesidir." (Müslim, İman 78)

Elbette ki günümüzdeki tüm bu yaşananlar tek başına mübelliğin (davetçi) vazifesini hakkıyla yerine getirmemiş olmasından dolayı değildir. Ancak ayet ve hadislerde beyan edildiği üzere Müslümanların arasından bir topluluğun mutlaka bu görevi üstlenmesi gerektiğini, bunu prensip haline getirmesini, erkek ve kadın tüm Müslümanların bu vazifeyi devam ettirmelerini, önceki toplumlarda bu vazifeyi yerine getirmeyenlere lanet edildiğini, kötülüğü gören Müslüman'ın gücü yettiği ölçüde eliyle, diliyle düzeltmesinin gerektiğini, ya da kalbiyle buğz etmesini ve bunların hakkıyla yerine getirilmediği takdirde azaba müstahak olunacağını öğretiyoruz

Bu sebeple başta kendi nefsim olmak üzere tüm Müslümanları Hüseyini bir duruşa davet ediyorum. Değil mi ki Hz. Hüseyin şehid olacağını bildiği halde zulme sessiz kalmamak adına yola koyuluyor ve nihayetinde o yürekleri dağılayan olay gerçekleşiyor ve Hz. Hüseyin şehadet şerbetini yudumluyor. Bizlerde bu yolda, Hz. Hüseyin misali başlarımızı feda edebilme cesaretini gösterebilir miyiz acaba?

"Hayır, Allah'a yemin ederim ki ya iyiliği emreder, kötülüklerden sakındırır, zalimin elini tutup zulumden el çektirir, hakka döndürüp hak üzerinde tutarsınız, ya da Allah (c.c.) kalplerinizi birbirinize benzetirde İsrailoğullarına lanet ettiği gibi size de lanet eder." (Ebu Davud, Melahim,17)

Kur'an'ın Dört Temel Terimi Okumaları - I: İlah

Fatih PALA
fatihpalafatih@gmail.com

Pakistan'ın gelmiş geçmiş en büyük âlimlerinden birisi olan **Ebu'l ala el-Mevdudî**'nin (Allah ondan razı olsun ve yevmul kıyamette bizi ona ve onun gibi dava erlerine komşu eylesin.) vefatından yıllar evvel kaleme aldığı ve Türkiye Müslümanları dâhil pek çok memleket Müslümanlarını derinden etkileyip başucu eseri olarak kabul edildiği **Kur'an'ın Dört Temel Terimi -İlah, Rab, İbadet ve Din-** isimli muhteşem kitap çalışmasını, her bir terimi ayrı ayrı ele almak suretiyle tahlil edeceğiz Rabbimizin izniyle. Bu kitap, alanında kaleme alınmış nadir bir eser olma özelliğini hâlâ üzerinde taşıyor. İlah, Rab, İbadet ve Din terimlerinin konu edinildiği kitapta, Kur'an'ı hakkıyla anlayabilmenin yolunun bu dört temel terimi gereğince kavramaktan geçtiği dikkatlere sunuluyor. Ve yine Kur'an'ın hemen hemen tamamının bu dört temel terim üzerinde yoğunlaştığı ifadelendiriliyor. Bu dört terimin künhüne vakıf olmadan Kur'an belde-sine girilemez. Kur'an'ın derdi çözülemez, gönderiliş maksadına erişilemez.

Bu yazımızda mezkûr terimlerden ilki olan ilah üzerinde durmaya çalışacağız, kitap yani **Kur'an'ın Dört Temel Terimi** eseri çerçevesince.

İnsanlığın serüveni topyekûn bir şekilde incelenmeye tabi tutulduğunda, ilah olarak kabul edilen varlığın değişmez özellikleri olarak şunlar gözlerimize çarpıyor: ihtiyaç duyulan, himaye eden, teselli ve sükûnet verebilen, yücelik ve üstünlüğe layık, yetki ve güce sahip olabi-

len, şahsiyeti gizemli olan, ortaklıkta bulunmayan ve insanların kendine iştihak duyduğu kişi, kişilerdir.

Cahiliyye insanının ilah anlayışlarına bakıldığında; tapındıkları ilahlarının kendilerini belalardan ve musibetlerden korudukları, korkulardan muhafaza ettikleri, sorunları çözdükleri, bunların insanlardan olduğu gibi cinlerden ve meleklerden de olduğu ve aynı zamanda ölmüş olabilecekleri de, duaları işitip icabet ettikleri gibi çarpık yaklaşımları görülecektir. Onlar, düzmece tanrılarını en büyük ilaha yani Allah (celle ve celalüh)'a yardımcı vazifesinde olduklarını kabul ederlerdi. Eğer ilahlarına karşı gelinirse, onlar incitilirse onların lanetine-gazabına çarptılacağını ve hastalıkların-belaların yağacağına inanıyorlardı. Onlar âlimlerini, şeyhlerini, hocalarını ve nefislerini ilah edinirlerdi, hâlâ edinilmeye devam ediliyor. Peki, bu nasıl oluyor? Onların önderleri, onlara bazı şeyleri helal, bazı şeyleri de haram kılıyor olmaları ve kendilerinin de kılınan şeylere kayıtsız-şartsız itaat etmeleri apaçık ulviyet atfetmektir. Vele ki bu helal ve haram kabul edilen şeyler Allah'ın hükümlerinin tam aksi istikamette olsun. İşte bu düpedüz ilah edinmedir.

Kur'an'ın öğrettiği, bize belletmek istediği ve zihnimize kazıma derdinde olduğu asıl anlama gelmek gerekirse; ulûhiyetin, ilahlığın esası, asıl gayesi, anlam haritası: egemenliktir, yüceliktir, kuşatıcılıktır. Gerek göklerde, gerek yerde her bir şeyin tartışmasız ve ortaksız hâkimi Allah'tır. Kıpırdayan, can taşıyan her yaratılmışı-

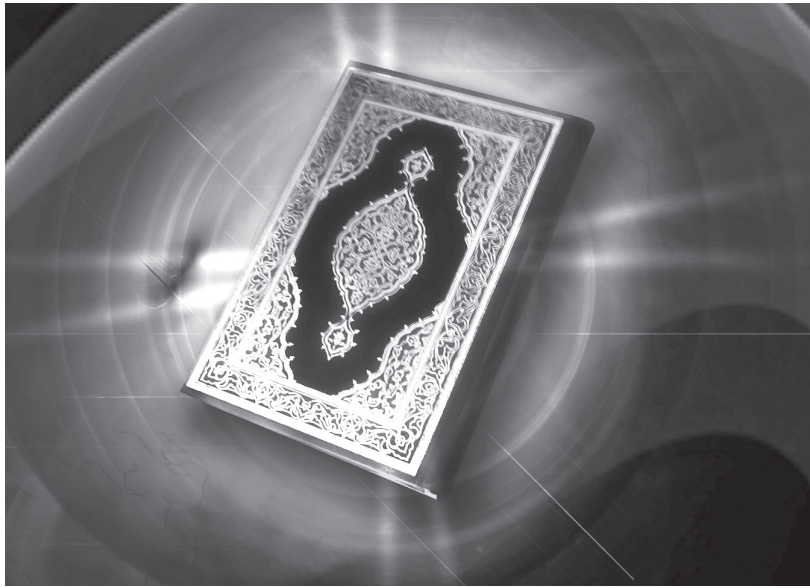
şin sahibi ve onlar üzerinde yegâne tasarruf sahibi olan Allah'tır.

İlahlıkta başka bir ana nokta da, otorite olmak hususudur. Otorite olmayan, en yüce egemen, güç ve yetki sahibi sıfatını taşımayan ilah olamaz, ilahlığa yeltenemez. Ki böylesi bir tanım ve yakıştırma da, yalnızca âlemlerin biricik hükmedicisi Allah(azze ve celle)'a yapılır, Allah'a aittir. Bunu O'ndan başkasına vermek, dünya üzerinde yapılacak en büyük şaşkınlık ve büyüklerin en büyüğü zulümdür. O'na ortak tanımak demek, en aşağılığı tercih etmenin bedbahtlığına düşmek demektir. Yazıklar olsun müşrikçe bir ömür yaşayanlara, gönül taşıyanlara ve bunun farkında olmadan bu nasipsizliklerini sürdürenlere.

Muktedir olan Allah'tır. İnsanlar, ancak ona kullukla vazifelidirler. Yaratılmışlara, boyun eğmekten, haddini ve kusurluluğunu bilip şükredici ve hamd edici olarak yaşamaktan başkası düşmez, düşünülemez. Her şeyin bilicisi olan dan başkasına yönelmek, ondan gayrisından yardım beklemeye çalışmak, onun iktidarında nefes alma bahtıyarlığını, kullara kullukla takas edenler..

Yaratan da Allah'tır, rızıklandıran da, kâinata düzen ve hüküm veren de ve yöneten de. Ya-sama, yürütme ve yargı da onun iradesindedir, değilse de, kabul edilmese de; bu böyledir, böyle olmalıdır, böyle olmak zorundadır. Yoksa zulüm baş gösterir, heva ve hevesin iktidarı karartır dünyayı. O'nun sadece yaratan, yaşatan, öldüren ve diriltten olarak görülüp de hükümlerliğini, emir vericiliğini, kanun koyuculuğunu, tek hâkimiyet sahibi olduğunu göz ardı etmek, ulûhiyete çamur atmaktır, ilahlığı başkalarına, başka şeylere paylamaktır, taksim etmektir.

Mutlak itaat ve boyun eğiş yalnızca ve yalnızca Allah'adır, O'na yapılır, O'na yakışır, O'na yakıştırılır. O, yaratıcı olduğu gibi aynı zamanda en mahir ve tek kusursuz yönetendir de. Haddini aşip ilahlık taslamaya kalkışanlar, yapacakları en büyük akılsızlığa ve azgınlığa saplanmışlardır. O'nun egemenliği asla bölünme

kabul etmeyecek bir bütünlüktedir. Kuşatıcılığı yerleri, gökleri ve her ikisi arasındakileri, hatta yerin altındakileri bile kapsayacak niteliktedir, büyüklüktedir.

O yüce Allah ki, kendisine ortak tanınmasını, şirk koşulmasını kesinlikle ve kesinlikle affetmez, bağışlamaz, hoş görmez, görmezden gelmez. Mahşer günü insanlar, hata, günah ve kusur namına ne işlerlerse işlesinler affedilebilirler, bağışlanabilirler, kendilerinden bu cürümleri kabul edilebilir belki; ancak ortak tanıma, şirk koşma katiyetle affa bahse konu olamaz, kabul edilmez. Bununla birlikte böylesi bir beklenti içerisine girilemez.

Mü'minler, yalnızca boyun eğmeleri gereken, tek hüküm ve karar sahibi olarak kabul ettikleri Allah azze ve celle'nin ipine, vahyi-ne, hidayet rehberine, aydınlık kelamına yani Kitab-ı Kerim'e sınıksızca, hiç ama hiç ayrılmamacasına sarılmakla ve hep öylece yol almakla mesuldürler.

Kendisine kulluk edilmeye layık bir ve tek ilah olan Allah Teâla'nın aziz elçisi Muhammed Rasulullah(aleyhisselatu vesselam)'ın izinden gitmeden, gitme yoluna koyulmadan muvafakiyet surlarının aşılamayacağı bilincini insanlara taşıma sorumluluğunu yüklenecek fedakâr ve vefakâr öncü kuşaklara her zamankinden daha fazla ihtiyaç olunduğunu hissederek ömür sürme duasını içtenlikle yapıyor ve bir sonraki sayıda Rab terimiyle devam etmeyi ümit ediyor Rabbimden, İlah'ımdan...

Müslüman Bireyin Davet Sorumluluğu ve Ailesi

Barış KİMYA

Bismillahirrahmanirrahim

İslam tarihi boyunca Müslümanlar birçok zorluk ve sıkıntılarla karşılaşmışlardır. Bu dinin doğası gereğidir. "(Ey müminler!) Yoksa siz, sizden önce gelip geçenlerin başına gelenler size de gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Yoksulluk ve sıkıntı onlara öylesine dokunmuş ve öyle sarsılmışlardı ki, nihayet Peygamber ve beraberindeki müminler: Allah'ın yardımı ne zaman! dediler. Bilesiniz ki Allah'ın yardımı yakındır." (El-Bakara 214) ayetinde rabbimiz bunu bizlere zaten önceden bildiriyor bu zorlukların bazıları ferdi bazıları içtimai alanda karşımıza çıkmaktadır. Bireysel olanların aşılıp-aşılmaması çoğu zaman bireyi ilgilendirirken içtimai alandaki zorluklar imtihanlar hem toplumu ilgilendirip hem de toplum olarak üstesinden gelinmesi gerekli olan problemlerdir.

Allah'ın takdiri gereği her dönemin kendisine has diğerlerine göre daha ağır içtimai problemleri olmuştur. İlk zamanlar halifelik mevzusu daha sonraları değişik kültürlerle karşılaşma ve onları bilinçli bir değerlendirmeye tabi tutmadan pratiğe geçirme gibi. Ancak bu toplumsal tıkanmışlıklar-krizlerin her biri aşıldıktan sonra Müslümanlar için ciddi bir tecrübe ve yeniden harekete geçme noktasında aydınlatıcı birer deneyime sahip oldular. Günümüze kadar böyle bir silsile hep devam ede geldi.

Cumhuriyet tarihiyle beraber Anadolu coğrafyasına baktığımızda Müslümanlar yine birçok

içtimai mesele ile karşı karşıya gelmiş bunlar ya aşılmış ya da bir şekilde tarih sayfalarında yerini almıştır. Anadolu'daki Müslümanlar için ilk ciddi problem Arap harflerinin kaldırılmasıyla devasa bir gelenek-kültür birikiminden yoksun kalıştıydı. Onun yerine geçen Latin harfleri sadece bir alfabe değişikliği olmadı aynı zamanda olaylara bakışta yeni bir perspektifi de beraberinde getirdi. İnsanlar kendilerinin olmayan kavramlarla hayatlarını dizayn etmeye başladı-başlatıldı. Bu mesele Anadolu'daki İslami çalışmalar için çok üzücü çok vahim bir hadisedir elbet ancak Müslümanlar yoğun gayret göstererek bir şekilde kendi âlimlerini, fikir adamlarını hatta entelektüellerini çıkarmayı başardılar.

Bugün geldiğimiz noktada Müslümanlar birçok acı tecrübeden sonra artık emperyalizm ve her türlü dış baskılara karşı kendi duruşlarını belirleyebilecek durumlarını yenileyebilecek bilgi ve tecrübe birikimine sahip oldular. Kur'an neslinin yetiştirilmesi için ciddi çalışmalar çoktan başladı bile. Konferanslar, sohbetler, ders halkaları Anadolu'nun dört bir yanında yapılıyor insanlar gün geçtikçe Vahiyle daha çok muhatap oluyorlar her geçen gün İslam ile fikiysel anlamdaki ilişki kalitesi artıyor.

Tabi bu dönem Müslümanları da ferdi ve içtimai imtihanlara tabi tutulmadan elbette Allah'ın rızasına ve Cennete erişemeyeceklerdir. Peki, Allah Teala günümüz Müslümanlarını bunca yaşanmış imtihandan sonra nasıl bir imtihana tabi tutuyor. Elbette buna çok farklı cevaplar verilebilir. Bu, Allah Teala için çok kolay bir iştir tabii

ki mesela Türkiye ve Dünya Müslümanlarının derdiyle ilgilenen ve tüm Müslümanları ateşten kurtarmak için samimi bir şekilde çalışan insanların kendi ailelerine gelince çok garip davranışlar sergiliyor olmaları olabilir mi?

Yaptıkları-yapmaya çalıştıklarını küçük görmek değil elbette amacımız ancak tüm Anadolu insanlarının ıslahı için uğraşan insanların ve yeryüzüne İslam'ın egemen olmasını samimi dua ve heyecanlarla bekleyen insanların ailelerini hep geri plana itmesi gariptir. İşin ilginç tarafı bunu yapan herkesin bu tespiti ciddi manada yapabiliyor olmasıdır.

90'ların ve daha önceki Müslümanların yaşamış birçok tecrübesi bizim o hatalara düşmememizde temel etken oldu ancak onlar için de büyük bir sorun olan aile meselesi bizim için de hâlâ çözölmüş değil. İslami çalışmalarda çoğu zaman en çok uğraştıran çocukların yüzlerce insana sohbet veren ve ders halkalarında birçok kişinin hidayet bulması için gayret sarf eden bilinçli ve gayretli Müslümanların çocukları olması çok yaman bir çelişkidir. Hepsinin ayrı bir sebebi öne sürülebilir hatta bu da onların imtihanı deyip kolayca işin içinden de çıkılabilir

ancak kendimizi kandırmak ne bize ne davamıza hiçbir fayda sağlamadığı gibi hedeflerimize ulaşmamızı geciktirir sadece.

Toplumdaki insanların hidayeti ile uğraşırken bin bir türlü insanla uğraşan ciddi zahmetlere katlanan ve bunu da kendi sorumluluğu olarak bilen Müslümanların kendi çocuklarına anne-babalarına, kardeşlerine karşı güler yüzle davranmayı ve bir şeyler anlatmayı çok görüyor olmaları gerçekten hayret vericidir. Binlerce Müslüman'da emeği olan dört bir taraftan insanların tanıdığı İslami çalışma çatısı altındaki Müslümanların aileleri niye bu halde? Bu gerçekten üzerinde titizlikle durulması gereken bir konu, birçok gerekçe sunulabilir bunun için ama galiba ailelerimizi nasıl davet edeceğimizi (aile daveti) bilmiyoruz.

Bu problemle ilgili ciddi kafa yorulması gerekli tüm Müslümanların da bu konuda kendilerini bir muhasebe etmesi ciddi manada önem arz etmekte. İnşallah bu içtimai problemi de tüm Müslümanlar olarak beraber çözer insanları cennete götürmeye çalışırken ailemizi şeytanla bir nevi baş başa bırakma garipliğinden kurtuluruz.

Cemre Yakın

Bekir TOK

Rahatın ve keyfin peşinde zamane Müslüman,
Bir yanda küfür sarmış etrafını dört koldan,
Uyku tatlı, mücadele zor, sözler yalan,
Ne âlim kalmış ne lider, varsa yoksa yılan,
Çöplüğe döndü zihinler, duygular edildi talan.

Vehn ile kavrulurken ümmet umarsızca,
Taifet>ül Mansura var tuğlalar gibi saflarda,
Tanklar, toplar mı korkutacak onları dağlarda,
Bunca cehalet kol gezerken ümmeti Mahmud>da
Cemreyi bekliyor dünya, acıktı artık İslam>a.

Dökülen kan değil sanki akan yudum yudum,
Aktıkça kızıl destan, yeşeriyor onlarca tohum,
Şimdi sizlere karanlığın efendileri bu sözüm,
Dedeniz mi Firavun yoksa adınız mı zulüm,
Bekleyin Müntakimin öcünü bir geldi mi ölüm.

Sihirli ayna elinizde tüm haberler size göre,
Cühela ne bilsin Bağdat nere, Kudüs nere,
Nerede İnsan hakları, ölüm getirdiniz şehirlere,
Mütecavizi kovan terörist, beyefendi dört köşe,
Lanet etti artık yer gök size, milyonlar kere.

Dilimle abad-ı İslamiyi, çek çizgileri cetvelle,
Ve koy her birine zinciri elinde tasmalı köle,
Demokrasi dedin hep, kanlı bıçak öbür elinde,
Bizler bekliyoruz, hep bekledik, elimiz kulağımızda,
Muhakkak yenilecek ve sürüleceksiniz cehenneme.

İNNA LİLLAHİ VE İNNA İLEYHİ RACİÜN

Okurlarımızdan Ayhan Yeni'nin kayınvalidesi, Fehime Yeni'nin annesi vefat etmiştir.
Merhumeye Allah'tan (C.C.) rahmet, yakınlarına sabrı cemil niyaz ederiz.

Genç Birikim